

Bibliai jellemrajzok

„A TÖVIS HELYÉN CIPRUS NÖVEKEDIK,
ÉS BOGÁNC S HELYETT MIRTUSZ...”

(ÉSAIÁS 55,13)

BIBLIA-TANULMÁNYOK – 2008. III. NEGYEDÉV

Bibliai jellemrajzok

„A TÖVIS HELYÉN CIPRUS NÖVEKEDIK,
ÉS BOGÁNC S HELYETT MIRTUSZ...”

(ÉSAIÁS 55,13)

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2008

A tanulmányokat összeállította:

Kovács Zoltán

A Biblia-tanulmány elektronikus változata az interneten
a www.ekonyv.hu/kerak címen olvasható

Kiadja a Keresztény Advent Közösség megbízásából

a **Bibliaiskolák Közössége**

Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A

Kiadó és könyvlerakat: 1061 Budapest, Káldy Gy. u. 6. fszt. 2.

Telefon/fax: 06-1/267-3947, 06-20/379-6020

E-mail: bik@bibliakiado.hu

Honlap: www.e-konyv.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor

Sorozatszerkesztő: Egerváriné Árvai Márta

Nyomdai előkészítés: Bibliaiskolák Közössége

Nyomtatás: Reménység Alapítvány (Nágocs)

ISBN 978-963-7493-46-1

ISSN 0865-3119

TARTALOM

Bevezetés	7
<i>I. tanulmány – 2008. július 5.</i>	
„Erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant” (Zsid 11,27) – Mózes	9
<i>II. tanulmány – 2008. július 12.</i>	
„Avagy Saul is a próféták között van?” (1Sám 10,12) – Saul	23
<i>III. tanulmány – 2008. július 19.</i>	
Az „Isten szíve szerint való” ember és király (1Sám 13,14) – Dávid	36
<i>IV. tanulmány – 2008. július 26.</i>	
„Mit csinálsz itt, Illés?” (1Kir 19,9) – Illés próféta	49
<i>V. tanulmány – 2008. augusztus 2.</i>	
Aki Illés kezeire vizet öntött (2Kir 3,11) – Elizeus próféta	59
<i>VI. tanulmány – 2008. augusztus 9.</i>	
„Megnyugodhatom-e a nyomorúság felett?” (Jer 8,18) – Jeremiás próféta	69
<i>VII. tanulmány – 2008. augusztus 16.</i>	
Aki nem volt „szélingatta nádszál” (Lk 7,24) – Keresztelő János	78

<i>VIII. tanulmány – 2008. augusztus 23.</i>	
„Íme, az Úr szolgálója: legyen nékem a te beszéded szerint” (Lk 1,38)	
– Mária, Jézus édesanyja	90
<i>IX. tanulmány – 2008. augusztus 30.</i>	
„Ő, ami tőle telt, azt tette” (Mk 14,8)	
– Mária Magdaléna	102
<i>X. tanulmány – 2008. szeptember 6.</i>	
„Kelj fel, én magam is ember vagyok!”	
(Ap csel 10,26) – Péter apostol	115
<i>XI. tanulmány – 2008. szeptember 13.</i>	
A tanítvány, „akit Jézus szeretett” (Jn 13,23)	
– János apostol	130
<i>XII. tanulmány – 2008. szeptember 20.</i>	
„A veszedelem fia” (Jn 17,12) – Júdás	142
<i>XIII. tanulmány – 2008. szeptember 27.</i>	
„Minden szentek között a legeslegkisebb”	
(Eféz 3,8) – Pál apostol	156

Áhítatok minden napra

Július	165
Augusztus	166
Szeptember	167

BEVEZETÉS

„A tövis helyén ciprus növekedik, és bogáncs helyett mirtusz. . . , és lesz ez az Úrnak dicsőségül és örök jegyül, amely el nem töröltetik.” (Ésa 55,13)

Biblia-tanulmányunk szorosan kapcsolódik az előző negyedévi, *Jézus Krisztus mint Isten Fia és Emberfia* című tanulmányhoz. *Emberfiaként* ugyanis Ő adott mintát, példát az embernek a tökéletes jellemre, *Isten Fiaként* pedig Ő adja az erőt ahhoz, hogy „kiábrázolódjék bennünk Krisztus” (Gal 4,19), hogy az Ő „ábrázatához”, jelleméhez hasonlók legyünk (Rm 8,29).

A bibliai életrajzokban megláthatjuk, amint Isten Fia az Atyával együtt „mind ez ideig munkálkodik” (Jn 5,17) emberek megváltozásáért, hogy el ne vesszenek, hanem örök életük legyen (Jn 3,16). „*Végtelen kegyelméből Jézus maga munkálkodik az emberi szívekben, és lenyűgöző lelki változásokat visz véghez, melyeket az angyalok csodálattal és örömmel szemlélnek.*” (Ellen G. White, *Review and Herald*, 1908. december 24.)

A következő idézetek a bibliai jellemrajzok értékére mutatnak rá: „*Nevelő hatásukban a Biblia életrajzi leírásai a legértékesebbek. Abban különböznek minden más életrajztól, hogy hitelesek. Véges emberi értelmünk képtelen helyesen értelmezni, elbírálni mások cselekedeteit. Egyedül Isten – aki olvas a szívekben, aki ismeri indítékainkat és cselekedeteink titkos forrásait – képes pontosan leírni az emberek jellemét, és csak Ő adhat hűséges képet egy emberi életről. Ilyen leírásokat egyedül Isten Igéjében találhatunk.*” „*[A Szentírásban] . . . élénk tárul a pátriárkák és a próféták, valamint a régi idők más szent embereinek története, akik »hoz-*

zánk hasonló emberek voltak» (Jak 5,17). Megfigyelhetjük, hogyan győztek az ahhoz hasonló elbátortalanító körülmények között, mint amelyekkel nekünk kell megküzdenünk. Láthatjuk, miként kerültek szembe ugyanolyan kísértésekkel, mint mi, de hogyan nyertek erőt, reménységet ismét, és diadalmaskodtak Isten kegyelme által. Mindez bátorításul szolgál számunkra az igazságért és az igaz életért folytatott küzdelmünkben. Miközben az általuk nyert értékes tapasztalatokról olvasunk, mi is részesedünk abból a világosságból, szeretetből és áldásból, melyben ők részesültek, és abból a munkából, amelyet végeztek a nekik adott kegyelem által. Az a szellem, amely őket áthatotta, a mi szívünkben is lánggra lobbantja a szent lelkesedést és vágyakozást, hogy jellemünk hasonlóvá váljon az övékéhez, és ahogyan ők, mi is Istennel járjunk.” (Ellen G. White: *Előtted az élet/Nevelés*, 145. o., e. 146. o.; *Krisztushoz vezető lépések*, 75. o., e. 87–88. o.*)

Felmerülhet a kérdés, hogy a sokasodó „idők jelei” mellett időszerű-e egy negyedéven át bibliai jellemrajzokkal foglalkozni. A „*Ki állhat meg?*” (Jel 6,17) kérdés azonban mindig aktuálissá teszi a témát. A jellemformálás és a második advent kapcsolatát pedig szintén egyértelművé teszi az Írás: „*Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.*” (Mk 4,29)

„*Krisztus sóvárogva várja, hogy képmása megmutatkozzék egyházában. Akkor jön el népéért, ha az az Ő jellemét tökéletesen tükrözi.*” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, 40. o., e. 69. o.)

A tanulmányokban nem írtuk ki a témához kapcsolódó összes ígét, hiszen sok esetben hosszabb történetekről van szó. Ezeknek csak a helyét jelöltük, hogy az otthoni tanulmányozás során mindenki kikereshesse és elolvashassa a sok tanulságot tartalmazó részeket. Azt kívánjuk, hogy ez a tanulmány is legyen eszköz az ige mélyebb megértésében és cselekvésében!

* A White-irodalomból származó idézeteknél a magyar kiadás lapszámát tüntetjük fel először, utána pedig „e” jelzéssel az eredeti angol szöveg lapszámát.

„Erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant”

(ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL 11,27)

MÓZES

Az üdvösség célját hitben megragadó ember számára (1Pt 1,9) mindig időszerű Mózes életének tanulmányozása. Isten országában ugyanis ő képviseli azokat, akik a halálból való feltámadás után lépnek majd be oda (Júd 9; Lk 9,27. 30–31). Mózes életéről gondolkodva tisztán állhat előttünk az Isten által elfogadott, a mennyre alkalmas jellem, amelyre nekünk is el kell jutnunk – ha nem is a mózesi magasságokban, de a magunk helyén, ott, ahová bennünket Isten gondviselése állított –, ha méltókká akarunk tétetni arra, hogy ama világot elvegyük (Lk 20,35). Emellett a témának van még egy különleges aktualitása is. Az utolsó idők próbáiban győztes hívők Mózes és a Bárány énekét éneklik majd (Jel 15,2–4), bizonyos értelemben az ő tapasztalataikban kell részesülniük.

¶ Milyen szerepe volt Mózes szüleinek, különösen az édesanyjának Mózes jelleme formálásában?

Zsid 11,23 • „Hit által rejtegették Mózeszt a szülei születése után három hónapig, mivel látták, hogy szép a gyermek, és nem féltek a király parancsától.”

2Móz 2,9–10; vö. Péld 22,6

(Mi minden készíthette arra Jokébedet, hogy megkülönböztetett figyelemmel és gondossággal nevelje legkisebb gyermekét? Mondjunk még a Bibliából olyan példákat, amikor gyermekek, fiatalok a hívő otthontól korán elszakítva, ellenséges környezetben is megőrizték a hitüket!)

Ma, amikor már kétségtelenül az utolsó napok nehéz időit éljük, amikor a „*fundamentumok is elrontattak*” (Zsolt 11,3), és a prófécia messzemenő teljesedését láthatjuk a tekintetben is, hogy a gyermekek „*szüleik iránt engedetlenek*” (2Tim 3,1–2), milyen bátorító olvasni a bibliai példákról: Józsefről, Mózesről, a Szíriába hurcolt kislányról (2Kir 5. fej.), Dánielről és társairól. Semmilyen idegen befolyás, csillogás vagy éppen rabszolgasors sem tudta kioltani bennük a hit világosságát. Mindezt nagyrészt hívő szüleiknek köszönhető, akik Istenbe vetett hittel, komolyan, hűségesen és sok-sok imádsággal tettek eleget szülői kötelességeiknek.

„Jokébed rabszolganő volt, akinek szerény életsors és nehéz teher jutott osztályrészül. Azonban a názáreti Mária kivételével egy nő által sem nyert nagyobb áldást a világ, mint általa.”

„Jokébed kihasználta az alkalmat, hogy fiát Istennek nevelje. Biztos volt benne, hogy az Úr valamilyen nagy feladatra szánta gyermekét, és tudta azt is, hogy nemsokára át kell adnia királyi nevelőanyjának, akinél az udvari környezet befolyása elvonja majd gyermekét Istentől. Ez a gondolat arra készítette, hogy fiát nagyobb gonddal nevelje, mint többi gyermekét. Lankadatlan szorgalommal igyekezett, hogy elméjébe vesse az istenfélelmet, az igazság és az igazságosság szeretetét, s állandóan azért imádkozott, hogy Isten angyalai őrizzék meg a romboló befolyásoktól. Elmagyarázta neki, hogy a bálványimádás bűn és balgaság, s már korán a szívébe oltotta, hogy az élő Isten előtt boruljon le és Hoz-

zá imádkozzon, aki egyedül képes arra, hogy meghallgassa és ki-mentse minden veszélyből.

Ameddig csak lehetett, magánál tartotta a fiúcskát, azonban tizenkét éves korában át kellett adnia a fáraó leányának. A gyermek a szegény rabszolga kunyhójából a királyi palotába költözött a fáraó lányához, »és fia gyanánt lőn annak« (2Móz 2,10). De itt sem mosódtak el lelkében a gyermekkori nyert benyomások. Édesanyja tanításait sohasem felejtette el. Oltalmul szolgáltak a gőg, a hitetlenség, az udvar fénye és pompája mögötti romlottság ellen. Milyen messzeható volt ennek az egyszerű héber asszonynak a befolyása, pedig csupán egy rabszolganő volt! Mózes egész élete, a nagy küldetés, amelyet mint Izráel vezetője hajtott végre, bizonyítja a hívő anya munkájának fontosságát. Nincs más feladat, amely ehhez fogható lenne! Az anyától igen nagy mértékben függ gyermeke sorsa. A gyermek értelme és jelleme fejlődik az anya munkája nyomán, e munka eredménye tehát az örökkévalóságra is kihat. Az anya magot hint, amely felnövekedve jó vagy rossz gyümölcsöt hoz. Feladata nem az, hogy vászonra fessen vagy márványba véssen szép formákat, hanem hogy Isten képmását formálja meg egy emberi szívben. Különösen a gyermekek ifjabb éveiben kell örködni a jellem alakulásán. Az a hatás, amelyet az anya ekkor gyermekeire gyakorol, egész életükön át elkíséri őket. A szülőknek kicsiny korban kell irányítani és képezni gyermekeiket, hogy azután keresztényekké váljanak. Nem azért adta és bízta ránk Isten őket, hogy földi királyságot örököljenek, hanem hogy királyok legyenek Isten országában, és örökkön-örökké uralkodjanak.”

„Nem lehet elég nagy fontosságot tulajdonítani a gyermek korai nevelésének. A csecsemő- és kisgyermekkorban megtanult lelkének és kialakított szokásoknak több szerepük van a jellem formálásában és az élet irányításában, mint a későbbi években kapott összes tanításnak és képzésnek.” (Ellen G. White: *Előtted az élet/Nevelés*, 59. o., e. 61. o.; *Pátriárkák és próféták*, 207–208. o., e. 243–244. o.; *A nagy Orvos lábnyomán*, 263. o., e. 380. o.)

2 Hogyan gondoskodott Isten arról, hogy Mózes részesüljön mindabban a képzésben, amelyre későbbi szolgálata betöltéséhez szüksége volt? Hogyan próbáltatott meg Mózes hite ebben az időszakban?

Ap csel 7,22 • „Mózes taníttatott az egyiptomiak minden bölcsességére, s hatalmas volt beszédben és cselekedetben.”

Vö. 1Móz 50,20; Péld 16,7

(Mit jelent a különleges bibliai kifejezés, az „elforgatás”? Mondjunk rá példákat a Bibliából! Értelmezzük Pál apostol kijelentését is ebből a szempontból: „*Semmit sem cselekedhetünk az igazság ellen, hanem csak az igazságért.*” – 2Kor 13,8.)

.....

.....

A kivonuláskor a zsidó nép soraiban hatszázezer férfi volt (2Móz 12,37), tehát az óvatos becslések szerint is mintegy kétmillió ember vezetésére komoly vezetői felkészültséget igényelt. A menny úgy rendelkezett, hogy az az uralkodó részesítse ebben Mózeszt, aki kegyetlen rendeletével az életére tört. Ezzel kapcsolatban a 2. zsoltár juthat az eszünkbe: „*Miért dühösködnek a pogányok, és gondolnak hiábavalóságot a népek? A föld királyai felkerekednek, a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen és az ő felkentje ellen... Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket.*” (Zsolt 2,1. 3–4)

„Mózes a fáraó udvarában a legmagasabb állami és katonai képzésben részesült. Az uralkodó úgy határozott, hogy fogadott unokáját teszi utódjává a trónon, és ennek megfelelően gondoskodott neveltetéséről... Katonai és szervezői képessége miatt a hadsereg csakhamar megkedvelte; mindenki kimagasló jellemnek tartotta. Sátán terve tehát ismét kudarcot vallott. Az általa sugal-

mazott rendeletet, amely szerint a héber gyermekeket el kellett volna pusztítani, Isten »jóra fordította«, hogy népe jövőendő vezetőjének megfelelő felkészülést és neveltetést biztosítson...

Egyiptom törvényei szerint a trón örökösének be kellett lépnie a papi rendbe, így Mózes is beavatták a nemzeti vallás titkaiba. Ez a papok feladata volt. Bár Mózes szorgalmas és fáradhatatlan tanulónak bizonyult, mégsem tudták rávenni, hogy bálványaik előtt leboruljon, vagy a bálványszolgálatban részt vegyen. Figyelmeztették, hogy ha továbbra is vonakodik, elveszíti jogát a trónra, sőt ha a héberék hitéhez vonzódik, akkor a fáraó leánya kitagadja. Ő azonban rendületlenül kitartott elhatározása mellett, hogy egyedül a menny Istenét, az ég és föld Teremtőjét imádjá, és senki mást rajta kívül. Vitatkozott a papokkal, és rámutatott a tárgyak babonás hódolatának balgaságára. Senki sem tudta megcáfolni érveit vagy elhatározásától eltántorítani, egyelőre mégis eltűrték szilárd magatartását magas rangja, illetve a nép és a király előtti osztatlan népszerűsége miatt.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 209. o., e. 245. o.)

Z Milyen hitbeli döntés érlelődött meg Mózesben a fáraó udvarában töltött évek során?

Zsid 11,24–26 • „Hit által tiltakozott Mózes, midőn felnövekedett, hogy a fáraó leánya fiának mondják, inkább választva az együtt nyomorgást Isten népével, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét, Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartva Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.”

(Mit kell tudnunk a korabeli Egyiptomról, hogy igazán értsük Mózes hitbeli döntése nagyságát? Milyen kapcsolatban van egymással a hit és az értelem, a józan ész? Hogyan ismerhette, választhatta Mózes „Krisztus gyalázatát”?)

Mózes idejében Egyiptom volt a „csúcshatalom”, a leghatalmasabb és legműveltebb nemzet. Mózes tehát az akkori világ első embere lehetett volna. Ő azonban józanul mérlegelt. Az egyik lehetősége az volt, hogy nemet mond az isteni hívásra és küldetésre, Démáshoz hasonlóan e jelen világhoz ragaszkodik (2Tim 4,10), elfogadja a trónt, s a lehető legnagyobb jólétben és kényelemben tölt néhány évtizedet (jó esetben). Élvezi „a bűn pillanatnyi gyönyörűségét”, hogy azután egy látványos temetést követően valamelyik piramis őrizze a múmiáját a későbbi korok számára, s esetleg múzeumokban mutogassák a kíváncsi érdeklődőknek. És még nem ez jelentette volna a „dicső véget”, hanem az ítéletet követő második feltámadás után a végleges megsemmisülés a második halállal (Jel 20,5–6). A másik lehetőség szerint elfogadja a küzdelmes megbízatást, a széles útról „rákanyarodik” a keskeny útra (Mt 7,13–14), hátat fordít az egyiptomi udvarnak, „együtt nyomorog Isten népével”, hordozza „Krisztus gyalázatát”, de ezáltal „valóságos” és „maradandó jót” nyer (Péld 2,7; 8,18) a sátáni hamisítványok helyett – örök életet. Mózes jó döntést hozott. Mi is naponta ott állunk az útkereszteződésnél...

„Mózes a föld nagyjai között is kimagasló egyéniség volt, tekintélyével és képességeivel tündökölt kora legfényesebb királyi udvarában. A hatalom jogarának várományosa volt. Szellemi nagysága minden korok nagyjai fölé emelte. Egyedülálló mint történetíró, mint bölcsész, költő, hadvezér és törvényadó. Ővé lehetett volna az egész világ, mégis volt erkölcsi ereje ahhoz, hogy minden földi nagyságot, méltóságot és hatalmat elutasítson, »inkább válasszva az együtt nyomorgást Isten népével, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét«. Mózeset arra is megtanították, hogy Isten végül megjutalmazza alázatos és engedelmes szolgálóit, és ezt fi-

gyelembé véve minden világi előny értelmét veszti. A fáraó tündöklő palotája és a királyi trón nagy ígéretekkel kecsegtette Mózeszt, de ő tudta, hogy a fejedelmi csarnokok bűnös élvezetei elfeledtetik Istent az emberekkel. A pompás palotán, sőt az uralkodói címen túl, tekintete a nagy méltóságra irányult, melyet a magasságos egek szentjei nyernek majd el abban az országban, amelyet nem rontott meg a bűn. Látta a »hervadhatatlan koronát« (1Pt 5,4), amelyet a menny Királya helyez a győzők homlokára. Hite és meggyőződése indította arra, hogy hátat fordítson a világ nyújtotta nagyságnak, és egyesüljön Isten megvetett, szegény népével, amely inkább az engedelmisség útját választotta, semhogy a bűnnek szolgáltson.»

„(Mózes) ...nem Egyiptom nagyságához ragaszkodott, hanem Isten szándékával kötötte össze életét. Ahelyett, hogy Egyiptomnak adott volna törvényt, Isten utasítására a világ számára rendelt törvényeket. Isten eszközévé vált, hogy az emberek elé tárja az otthonokat és a társadalmat védelmező alapelveket. Ezek az elvek a nemzetek boldogulásának alapkövét jelentik, és ezt a világ legnagyobb vezetői ma is az emberi kormányzat legkiválóbb alapjának ismerik el.” (Ellen G. White: Pátriárkák és próféták, 209–210. o., e. 245–246. o.; Előtted az élet/Nevelés, 66. o., e. 69. o.)

4 Az édesanyjától nyert „hitbeli” és az Egyiptomban kapott „gyakorlati” képzés után milyen „iskolára” volt még szüksége Mózesnek ahhoz, hogy népe szabadítója és vezetője lehessen?

Ap csel 7,23–25 • „...amikor látta, hogy egyik bántalommal illetetik, megoltalmazta, és az egyiptomi embert megölve bosszút állt azért, aki bosszúsággal illetett. Azt gondolta, hogy az ő atyjafiai megértik, hogy Isten az ő keze által ad nekik szabadulást, de azok nem értették meg.”

2Móz 2,15 • „A fáraó is meghallotta azt a dolgot, és Mózeszt

halálra kerestette. De elfutott Mózes a fáraó elől, és lakozott Midián földjén.”

2Móz 7,7; vö. Jób 36,22

(Milyen téves elgondolás élt Mózesben a saját szerepéről népe szabadításával kapcsolatban? Milyen jellemhibái tették ekkor még alkalmatlanná a nép vezetésére? Ezek orvoslására milyen különleges iskolába „íratta be” őt az isteni gondviselés?)

.....

.....

.....

„Mózes negyvenéves koráig maradt az udvarnál. Sokszor gondolt népe száználmas helyzetére, és meglátogatta őket a szolgásgaban azzal a biztatással, hogy Isten megszabadítja őket. Gyakran gerjedt haragra az igazságtalanság és elnyomás láttán, és égett a vágytól, hogy megtorolja népe sérelmeit.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 210. o., e. 246. o.)

Mózes úgy gondolta, már felkészült arra, hogy képzett katonai vezetőként népe élére állva kivívja a szabadságukat. Isten terve azonban egészen más volt, annyival más, amennyivel magasabb az ég a földnél (Ésa 55,8–9). Az is könnyen belátható, hogy legyőzetlen, indulatos és lobbanékony természetével hogyan kezelte volna a később ellene irányuló lázadásokat. Nem csak Isten büntető ítéletei tizedelték volna az izraelitákat...

Ha létezne egy olyan csodapatika, ahol jellemhibákra árulnának orvosságokat, mint Lázár Ervin tanulságos meséjében, vajon mi milyen gyógyszert vagy kezelést írnánk fel Mózes indulatos természetére, hova utalnánk be őt? Nyilván kevesen gondolnának negyvenévi pásztorkodásra a hegyek csendjében, de „a nagy Orvos” ezúttal sem tévedett, és a gyógymód eredményes volt.

„Mózes az egyiptomi megölésével ugyanabba a hibába esett, melyet atyái is gyakran elkövettek: saját kezébe vette az ügyet, amelynek elvégzésére Isten ígéretet adott. Isten nem harccal akarta Izráelt megszabadítani, ahogy azt Mózes gondolta, hanem saját hatalmas ereje által, hogy egyedül Őt illesse a dicsőség. De még Mózes elhamarkodott cselekedete is Isten tervének megvalósulását szolgálta. Mózes nem volt még felkészülve nagy feladatára. Neki is meg kellett tanulnia a hitnek ugyanazt a leckéjét, amelyet Ábrahám és Jákób is elsajátított – hogy ne bízson emberi erőben vagy bölcsességben, hanem Isten hatalmától várja az ígéretek teljesedését.

Voltak más leckék is, amelyeket Mózes csak ott, a hegyek magányában sajátíthatott el. Az önmegtágadás és a viszontagságok iskolájában türelemre, indulatai megfékezésére taníttatott. Ahhoz, hogy bölcsen tudjon majd kormányozni, teljes engedelmeségre kellett jutnia. Saját szívének teljes összhangban kellett lennie Istennel, mielőtt Izráelt az Ő akaratának ismeretére taníthatta volna. Személyes tapasztalatok révén készült fel, hogy atyailag gondoskodjon azokról, akik segítségére szorulnak majd.

Halandó ember hallani sem akart volna ilyen hosszú, fáradtságos nevelésről, túl nagy idővesztésnek tartotta volna. De a végtelen Bölcsesség negyvenévi alázatos pásztorkodásra hívta el azt, akit népe majdani vezetőjévé választott. A nyáj féltő ápolása közben így fejlődhetett ki a gondoskodás és az önzetlenség szokása Mózesben, képessé téve arra, hogy egykor majd Isten népének együtt érző, türelmes pásztora legyen. Ezeket a tapasztalatokat nem adhatta meg és nem pótolhatta semmilyen emberi nevelés vagy kultúra.

Mózes egyébként is sok olyat tanult Egyiptomban, amit el kellett felejtene. Az őt körülvevő befolyások, nevelőanyjának szeretete, a király unokájának kijáró magas méltóság, kényeztetés, a szórakozások, a rossz szokások, a hamis vallás titokzatossága, a bálványtiszteletek pompája, a csodálatra méltó építkezés és szobrászat – mind-mind nagy hatással volt fejlődő értelmére, és bizo-

nyos mértékig nyomot is hagyott lelkében, jellemében. Az idő és a körülmények változása, az Istennel való közösség oszlatthatták el ezeket a benyomásokat. Mózesről emberfeletti erőt követelt, hogy elforduljon a tévelygésektől és maradéktalanul elfogadja az igazságot, de Isten segít, amikor a küzdelemhez már kevés lenne az emberi erő...

A hegyek közötti magányában Mózes egyedül volt Istennel. A káprázatos egyiptomi templomok nem befolyásolták többé elméjét babonáikkal és tévelygéseikkel. Az örök hegyek ünnepélyes fenségében a Mindenható hatalmát és dicsőségét szemlélte napról napra, és ráeszmélt, milyen tehetetlenek és jelentéktelenek Egyiptom istenei. A természetben minden a Teremtő nevét viselte. Mózesnek úgy tűnt, mintha Isten színe előtt állna és az Ő hatalma árnyékolná be. Itt teljesen szertefoszlott büszkesége és önelégültsége. Puszta egyedüllétében eltűntek belőle Egyiptom kényelmének és fényűzésének nyomai. Mózes szelíd, türelmes és alázatos emberré vált. »Minden embernél szelídebb, akik e föld színén vannak« (4Móz 12,3), és mégis erős Jákób hatalmas Istenébe vetett hitében."

„Mózeset Egyiptom katonai iskoláiban megtanították az erőszak törvényére, és ezek a tanítások oly nagy hatást gyakoroltak jellemére, hogy az Istennel és a természettel való érintkezés negyven esztendejére volt szüksége: ez tette őt alkalmassá Izráel vezetésére a szeretet törvénye által.” (Ellen G. White: Pátriárkák és próféták, 211–213. o., e. 247–251. o.; Előtted az élet/Nevelés, 62. o., e. 65. o.)

5 A Léleknek milyen gyümölcsei, milyen krisztusi jellemtulajdonságok váltak láthatóvá Mózes jellemében?

Zsolt 90,12. 16–17 • „Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk... és a mi kezünk munkáját tedd állandóvá nekünk, a mi kezünk munkáját tedd állandóvá!”

2Móz 32,19–20

2Móz 32,31–32 • „Megtért azért Mózes az Úrhoz, és mondta: Kérlek! Ez a nép nagy bűnt követett el, mert aranyból csinált magának isteneket. De most bocsásd meg bűnüket; ha pedig nem, törölj ki engem a te könyvedből, amelyet írtál.”

5Móz 9,20

2Móz 33,13–15 • „Ha a te orcád nem jár velünk, ne vigyél ki minket innen.”

2Móz 34,9

4Móz 12,3 • „Az az ember pedig, Mózes, igen szelíd volt, minden embernél inkább, akik e föld színén vannak.”

4Móz 12,7 • „Nem így az én szolgálommal, Mózesrel, aki az én egész házamban hű.”

Vö. 4Móz 16,3–4; 2Móz 18,17–19. 24–25; 4Móz 11,27–29

(Hogyan tanúskodik Mózes imádsága – a 90. zsoltár – arról, hogy nagyon komolyan vette jelleme formálását, tanulni, változni, fejlődni akart? Hogyan egyeztethető össze a „szent harag” és a szeretet? Mely kijelentések mutatják Mózes mély alázatát? Milyen eseményeknél mutatkozott meg különösen a szelidsége?)

.....

.....

.....

6 Milyen hiba ejtett foltot Mózes jellemén az élete végén?
Milyen tanulságokat hordoz ez számunkra is?

4Móz 20,7–12 • „...szóljatok ím e kősziklának az ő szemeik előtt, hogy adjon vizet...» Összegyűjtötte Mózes és Áron

a gyülekezetet a kőszikla elé, és mondta nékik: »Halljátok meg most, ti lázadók! Avagy e kősziklából fakasszunk-e nektek vizet?« Felemelte Mózes a kezét, és megütötte a kősziklát a vesszejével két ízben; és sok víz ömlött ki, és ivott a gyülekezet és az állataik. Mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: »Mivelhogy nem hittetek nekem, hogy megdicsőítettetek volna engem Izráel fiainak szemei előtt: azért nem viszitek be e községet a földre, amelyet adtam nékik.«»

Zsolt 106,32–33

Vö. Péld 15,28/a; Mt 12,36

(Hogyan vehetett erőt Mózesen ismét a régi természete? Miért volt olyan súlyos ez a bűn Isten szemében? Mi mutatja azt, hogy őszintén megbánta bűnét, és elnyerte Isten bocsánatát?)

.....

.....

.....

„Mózes hirtelen haragú, indulatos emberből (2Móz 2,11–12) »igen szelíd emberré lett, mindenkinél inkább, akik a földön laknak« (4Móz 12,3), mégpedig a legnehezebb, legmegpróbáltóbb körülmények között. (Lásd Izráel népe pusztai lázongásainak a történetét, valamint Mirjám és Áron lázadását, amivel kapcsolatban konkrétan leíratott az idézett kijelentés.) Noha Mózes eljutott oda, hogy jellemévé lett a szelídség, és eredeti természete egészen »elerőtlenedett«, élete végén mégis újra bűnbe esett úgy, hogy régi természete megelevenedett és törbe ejtette őt: még egyszer az indulatosság kerekedett felül benne (4Móz 20,1–13). Isten tudta, hogy a szinte emberfeletti megpróbáltatás terhe alatt történt ez, és végső soron Mózes nem veszítette el az üdvösségét emiatt. Nem érvényte-

lenítette ez az elesés egész élete csodálatos eredményét, és Isten különleges megbecsülését sem (Júd 9; vö. Lk 9,30–31). Mégis foltot ejtett szolgálatán, árnyékot vetett Istenre, alkalmat adott az ellenségnek a vádolásra, és kárt okozott annak az ügynek, amelyet annyira szeretett: a Szentírásban azt olvassuk, hogy Mózes elesésének hátterében »gondatlanság« volt (Zsolt 106,33), tehát a Szentlélekkel való vigyázó, engedelmes együttműködésének a meglazulása.

Ezért soha nem szabad elfelejtenünk, hogy még a szilárd keresztény jellem kialakulása után is mindig szükségünk van annak tudatára, hogy Isten Lelkétől függünk, és ennek az igének a megszívlelésére: »Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek, mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtlen.« (Mt 26,41)

Bármilyen hatalmasan megerősödött is, bármilyen készséges is a belső ember, a »test«, azaz a természet »erőtlensége« még mindig nagyon fontos tényező, amivel számolni kell. Az »állandó vigyázás és imádkozás« mindvégig szükséges. Ezt a küzdési »szabályt« tartotta meg Jézus egész földi életében hűségesen, ez volt győzelmének a titka (lásd: Zsid 5,7–9).» (Vankó Zsuzsa: *A boldogság törvénye/Bibliai etika*, 1992. 173–174. o.)

A gondatlan beszéd veszélyeivel kapcsolatban megszívlelendők a következő gondolatok:

„Egyedül a végtelen Isten tudja felmérni azt a kárt, amit a meggondolatlan szavak okoznak. Ezek a szavak csak úgy leperregnek az ajkunkról, és talán nem is akarunk megsebezni velük senkit, mégis tanúskodnak benső gondolatainkról, és a Gonosz oldalán munkálkodnak. Mennyi boldogtalanság származott a gondolkodás nélkül kimondott, barátságtalan szavakból a családi körben! Hányszor nyomják valakinek a lelkét kemény szavak, amelyek talán évekkel ezelőtt hangzottak el, de sohasem vesztették el fullánkjukat. Mint hitvalló keresztényeknek, meg kell fontolnunk azt a befolyást, amelyet szavaink gyakorolnak azokra, akikkel kapcsolatba lépünk, akár hívők, akár nem. Szavainkat fi-

gyelik, és számba veszik a kárt, melyet meggondolatlan kijelentéseink okoznak. Utólag – akár hívőkkel, akár nem hívőkkel kapcsolatban – nem lehet teljes mértékben közömbösíteni a könnyelmű, balga szavak kedvezőtlen következményeit. Szavaink megmutatják, milyen eledellel táplálkozik a lelkünk.” (Ellen G. White, *Youth Instructor*, 1895. június 27.)

*Az e heti adomány
a táborokat támogatja.*

„Avagy Saul is a próféták között van?”

(1SÁMUEL 10,12)

SAUL

Izráel első királyának élete azt szemlélteti, milyen veszélyes visszautasítani Isten beszédét, és elvetni feddését. Egy reményteljesen induló élet szenvedett hajótörést ezen a „zátonyon”. A Saul életéről szóló feljegyzéseket olvasva láthatjuk, hogy az Isten beszéde iránti engedelmesség milyen védelmet jelent az ember számára. Saul a személyes döntéseivel eljátszotta ezt a védelmet, s ez szinte az örültségéhez vezetett. Életét, tragédiáját látva érthetjük meg és vehetjük igazán komolyan a figyelmeztetést: „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveketek...” (Zsid 3,15)

I Milyen pozitív jellemtulajdonságai mutatkoztak meg Saulnak felkenetése idején és uralkodása első időszakában?

1Sám 15,17 • „Mondta azért Sámuel: Nemde kicsiny voltál te a magad szemei előtt is...”

Vö. 1Sám 9,20–21; 1Sám 10,15–16; 1Sám 10,21–22

1Sám 10,26–27 • „Némely kaján emberek azonban azt mondták: Mit segíthet ez rajtunk? És megvetették őt, és ajándékot nem vittek neki. Ő pedig olyan volt, mintha semmit sem hallott volna.”

Vö. 1Sám 11,2. 6–7. 11–13

„Kicsiny volt a maga szemei előtt” – Saul szerény volt a Sámuellel folytatott első beszélgetés alkalmával, amikor a próféta már célzott arra, hogy ő lesz Isten kiválasztottja Izráel élén.

Elhallgatta a rokonai előtt, hogy ő már Izráel felkent királya, mert ennek a közlése sok embernek ellenállhatatlanul nagy kísértés lett volna. A sorsvetéssel történt kiválasztásnál is „elrejtőzött” – titokban visszavonult, átérezve a nagy felelősséget. (Saul királlyá kenetését nem hirdették ki a nemzet előtt. Isten választását sorsvetéssel kellett nyilvánosságra hozni.)

Nem sértődött meg, amikor a csalódott törzsek benjáminita volta miatt elutasították, úgy tett, „mintha semmit sem hallott volna”. Ilyen körülmények között – nagyon józanul – nem látta alkalmasnak a pillanatot a királyi méltóság elfoglalására. Elfogadta a nép akaratát, s visszatérve otthonába elfoglalta magát a munkájával, teljesen Istenre bízva ügyét. Az őt hazakísérők támogatásának tudatában sem tett kísérletet a trón erőszakos elfoglalására.

Szerénysége és alázata azonban egyáltalán nem jelentett gyengeséget, hanem igazi tettekkészséggel és bátorsággal párosult. Amikor Jábes Gileád lakóinak nagy szorultságáról értesült, a személyes sérelmeit elfelejtve, az Istentől ráruházott felelőség szerint cselekedett, gyorsan és határozottan. A győzelem kivívása után nem kárhoztatta a korábban ellene fordulókat, elutasította a bosszú gondolatát, s ahelyett, hogy magának tulajdonította volna a győzelmet, Istent dicsőítette.

Minden jel arra mutatott tehát, hogy Saulra szép jövő vár, és uralkodása áldásos lesz.

2 Mi volt a háttérben ennek a nagyon reményteljes indulásnak? Törvényszerű volt-e ennek „megtörése”, vagy Saul megmaradhatott volna ezen az úton?

1Sám 10,6. 9 • „Akkor az Úr Lelke reád fog szállni, és velük együtt prófétálni fogsz, és más emberré leszel.” „...elválogtatta Isten az ő szívét...”

Vö. 1Sám 11,6

.....
.....

A királykérés Izráel részéről egyértelműen Isten akarata ellen volt. Isten mégsem kényszerítette a népet a helyes út követésére. Amikor makacsul ragaszkodtak ahhoz a kívánságukhoz, hogy király uralkodjon felettük, amint az a többi népnél szokás volt, utat engedett ennek, azonban nem hagyta őket magukra. Szívük elképzelése szerinti királyt adott ugyan nekik (1Sám 10,23–24), de mindent megtett azért, hogy Lelke által átformálja őt, és ezáltal alkalmassá tegye nagy feladatára.

„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a viláosságok Atyjától száll alá.” (Jak 1,17) Valódi jellembeli kiválóság sem létezik nélküle. Az Ő segítségével semmi igazán jót – Isten mértéke szerinti jót és elfogadhatót – nem cselekedhetünk (Jn 15,5). Saul is Isten Lelke befolyásolta és indította akkor, amikor helyesen cselekedett.

„Amint Saul a közelükbe ért, és rajta is megnyugodott az Úr Lelke, csatlakozott dicsőítő énekükhöz, és velük együtt prófétált. Annyira folyékonyan és bölcsen beszélt, és olyan komolyan vett részt a szolgálatukban, hogy akik azelőtt ismerték, meglepetésükben felkiáltottak: „Mi lelte Kis fiát? Avagy Saul is a próféták között van?”

Amikor Saul csatlakozott a próféták szolgálatához, Isten Lelke nagy változást vitt véghez benne. Az isteni tisztaság és szentség

bevilágított szívének sötétjébe. Olyannak látta magát, amilyen Isten előtt volt. Látta a szentség szépségét. Elhívást kapott arra, hogy hadat üzenjen a bűnnek és Sátánnak, és éreztették vele, hogy ebben a küzdelemben erejének teljesen Istentől kell származnia. Értelme előtt feltárult a megváltás terve, ami azelőtt homályosnak és bizonytalannak tűnt számára. Az Úr bátorsággal és bölcsességgel ruházta fel magas hivatalához. Megjelentette neki az erő és a kegyelem forrását, és megvilágosította értelmét Isten kívánalmait és saját kötelességeit illetően egyaránt...

Amikor elhívták a trónra, Saulnak igen szerény véleménye volt saját képességeiről, és kész volt elfogadni a tanácsot. Nem rendelkezett elegendő ismerettel és tapasztalattal, és súlyos jellemhibái voltak. De az Úr a Szentlelket adományozta neki vezetőül és segítőül, és olyan körülményeket engedett meg életében, amelyek között kifejleszthette volna az Izráel uralkodójától megkövetelt képességeket. Ha alázatos marad, állandóan az isteni bölcsesség tanácsát keresve, akkor képessé vált volna magas tisztségéből fakadó kötelességeinek eredményes és becsületes ellátására. Az isteni kegyelem befolyása alatt minden jó tulajdonsága megerősödött volna, míg a rossz hajlamok elvesztek volna.” (Ellen G. White: Pátriárkák és próféták, 675–676., 575. o., e. 610–611., 698–700. o.)

3 Milyen nagy hibát követett el Saul uralkodása második esztendejében? Milyen súlyosan negatív jellemvonásai mutatkoztak meg az ezt követő csatában?

1Sám 10,8

1Sám 13,5–9 • „...És várakozott hét napig, a Sámuel által meghagyott ideig, de Sámuel nem jött el Gilgálba, a nép pedig elszéledt mellőle. Akkor mondta Saul: »Hozzátok ide az égőáldozatot és a hálaáldozatokat.« És égőáldozatot mutatott be.”

1Sám 13,10–14

1Sám 14. fejt. (különösen a 24., 27., 31–32., 44–45. versek)

(Hogyan könyörült Isten Saul engedetlensége ellenére Izráelen? Milyen magatartást tanúsítottak azok, akik által segíthetett? [1Sám 14,6. 12. 15] Hogyan csatlakozott Saul is a harchoz? Hogyan lepleződött le ennek során hitetlen és hiú lény?)

.....

.....

Egy jel eddig még nem teljesedett be azokból, amelyeket Sámuel elsorolt Saulnak első, még titkos királyá kenése után. Sámuel próféta valószínűleg küldött valamilyen ismételt üzenetet Saulnak, emlékeztetve őt arra, amit királyá kenése után mondott neki. Tehát aminek itt történnie kellett Isten eredeti, jó terve szerint, az Saul királysága végső megerősítését szolgálta volna. Isten olyasmit akart cselekedni Saul javára, ami az ő számára is, népe szemében is a minden eddiget betetőző jel lett volna arra nézve, hogy támogatja királyságát. Saul valóban kétségbeesztő helyzetben volt, de éppen ezért nagyon értékesnek kellett lennie számára, hogy éppen ekkor jelezte a próféta a két évvel ezelőtt kijelentett utolsó jel beteljesedését. Világos volt, hogy itt valamilyen előre elhatározott és kijelentett, kegyelmes isteni terv, nagy szabadulás megvalósulása volt az, amire várakozni kellett. Saulnak tehát minden oka megvolt arra, hogy ebben a helyzetben rendíthetetlen hittel várakozzék a prófétára.

„Isten azért tartotta vissza Sámuelet, hogy feltáruljon, mi rejtőzik Saul szívében. Hitpróbába helyeztetett, Isten akaratóból.”

„Saul egyre türelmetlenebbül várta Sámuel érkezését. A seregében uralkodó zűrzavart, kétségbeesést és a szökéseket a próféta távollétének tulajdonította. Elérkezett a kijelölt időpont, de Isten embere nem jelent meg. A Gondviselés késleltette szolgálját. Saul

nem tudta tovább türtőztetni magát, nyugtalan és izgatott volt. Mivel úgy érezte, tenni kell valamit a nép félelmeinek eloszlatására, elhatározta, hogy istentiszteletre hívja őket, és áldozat bemutatásával könyörög az isteni segítségért. Isten úgy rendelkezett, hogy csak a szolgálatra szenteltek mutathatnak be áldozatot előtte. Saul azonban megparancsolta: »Hozzátok ide az égőáldozatot és a hálaáldozatokat!« És úgy, ahogy volt, páncélban, fegyveresen ment az oltárhoz, és mutatott be áldozatot Isten előtt...

Isten azért engedte az eseményeket ilyen válságosra fordulni, hogy megfeddje Sault, s a népet alázatosságra és a hit leckéire tanítsa. Az áldozat vakmerő bemutatásával elkövetett bűne miatt az Úr nem akarta Saulnak adni a filiszteusok legyőzésének dicsőségét. Jonathánt, a király fiát, egy istenfélő férfit választott eszközzül Izráel szabadítására...

Eközben Saul – azért, hogy a győzelmet a lehető legjobban kihasználja – megtiltotta katonáinak, hogy a nap folyamán táplálékot vegyenek magukhoz, s parancsát ünnepélyes átokkal erősítette meg... A győzelmet már kivívták, Saul tudta vagy közreműködése nélkül, de azt remélte, hogy a legyőzött sereg teljes elpusztításával tüntetheti ki magát. Az élelmet önző indítékból tiltotta el, ami azt mutatta, hogy a király közömbös a nép szükségletei iránt, ha azok önfelmagasztálásának vágyával ütköznek. Azzal pedig, hogy tilalmát ünnepélyes esküvel erősítette meg, Saul meggondolatlannak és hitetlennek bizonyult. Éppen az átok szavai bizonyítják, hogy Saul magáért buzgólkodott – nem Isten dicsőségéért. Azt mondta, célja nem az, »hogy az Úr bosszút álljon ellenségein«, hanem »míg bosszút nem állok ellenségeimen«.

A tilalom eredménye az lett, hogy a nép megszegte Isten parancsolatát. Egész nap harcoltak, és élelem hiányában kimerültek. És mihelyt a tilalom órái elmúltak, nekiestek a zsákmánynak, felfalták a húst a vérral együtt, áthágva ezzel a vér fogyasztását tiltó törvényt.

Az egész napos harc folyamán Jonathán, aki nem hallott a király parancsáról, öntudatlanul is vétett ellene, amikor az erdön

áthaladva egy kis mézet evett. Saul estére tudomást szerzett erről, és kijelentette, hogy rendeletének megszegését halállal kell büntetni...

Saul nem tarthatott igényt a győzelem dicsőségére, de azt remélte, hogy megbecsülést és csodálatot szerez az esküjéhez való ragaszkodásban tanúsított buzgalmával... A nép nem engedte, hogy végrehajtsák az ítéletet... A büszke király nem merté semmibe venni az egyhangú véleményt, és Jonathán életben maradt.” (Ellen G. White: *Youth Instructor*, 1898. november 17.; *Pátriárkák és próféták*, 685–691. o., e. 618–625. o.)

A Jonathánra mutató sorsvetéssel kapcsolatban érdemes megfigyelni, hogy Isten nem felelt Saulnak a pap által (14,36–37). Kézenfekvő, hogy ezután a sorsvetést sem Isten irányította, amivel akaratát tudakolták. Isten gonosz, felelőtlen dolognak tartotta Saul esküjét, és semmit sem kívánt közölni vele. A bűnös, aki miatt az Úr nem szólt, egyedül Saul volt. Sátán lehetett az, aki úgy irányította a sorsvetést, hogy Jonathánra essen, s így elpusztíthassa ezt az igaz lelkű, hívő embert, aki által az Úr nagy szabadulást szerzett, és neve megdicsőült. Isten megengedte az események ilyen alakulását, hogy Saul szíve indítékai nyilvánvalóvá legyenek és megaláztassék, Jonathán pedig megszabaduljon és felmagasztaltassék.

4 Milyen lehetőséget kapott Saul a hibája jóvátételére, noha Sámuel már Gilgálban közölte vele, hogy királysága „nem lesz állandó”, és „keresett az Úr magának szíve szerint való embert” helyette?

1Sám 15,2–3. 9

Vö. 5Móz 25,17–19

1Sám 15,22–28 • „Sámuel pedig mondta: Vajon kedvesebb-e az Úr előtt az égő és véres áldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmisség? Íme, jobb az engedelmisség a véres

áldozatnál, és a szófogadás a kosok kövérénél! Mert mint a varázslás bűne, olyan az engedetlenség, és bálványozás és bálványimádás az ellenszegülés. Mivel te megvetted az Úr beszédét, ő is megvetett téged, hogy ne légy király...”

(Miben volt Saul ismét engedetlen Isten szava iránt a megbízatás végrehajtásában? Hogyan fogadta ezt követően Sámuel feddését? Milyen megállapítással vágta el Sámuel végül a további mentegetőzés lehetőségét Saul számára? Milyen ítéletet hirdetett ki a királyra nézve, és hogyan fogadta ezt Saul?)

.....

.....

Sokan megütköznek azon, hogy Isten ilyen ítéletet hirdetett, hogy senkit sem hagyhattak életben, még a csecsemőket sem. A bűn azonban nemcsak egy személyt tud átjárni teljesen, hanem egy emberi közösséget is mindenestől meg tud rontani. Olyan genetikai örökséggel születnek végül már a gyermekek, és olyan bizonyos, hogy a bűn útját fogják követni mind, kivétel nélkül, hogy Isten kénytelen így ítélni, noha neki ez gyász és szenvedés. Ilyen helyzet állt elő a vízözön előtt, Sodoma és Gomora, valamint több kananeus nép esetében, és így lesz a vég idején is.

Azon is megütköznek többen, hogy ha már az ítélet elkerülhetetlen volt, miért nem valamilyen természeti katasztrófa által történt ez, miért Izráel által? Izráel is nagyon hajlott azonban a bűnben való elmerülésre, és szükséges volt, hogy ezek az ítéletek nekik is tanúskodjanak Isten elfordíthatatlan ítéletéről a megkeményedett bűnnel szemben, és hogy őket is mintegy elrettentsék e népek szokásainak és cselekedeteinek a követésétől.

„...Miközben az Úr nem gyönyörködik a bosszúállásban, törvénye áthágói fölött ítéletet tart. Kénytelen ezt tenni, hogy meg-

mentse a föld lakóit a romlástól és a pusztulástól. Hogy némelyeket megmentsen, el kell vennie az életet azoktól, akik megkeményedtek bűneikben...

De miközben Isten igazságot szolgáltat, kegyelmet is gyakorol. Az amálekítákat el kellett pusztítani, de a közöttük lakó keneusokat megkímélték. Ezek az emberek, bár nem voltak teljesen mentesek a bálványimádástól, Isten tisztelői voltak, és barátságosak Izráel iránt... Saul nem állta ki a hitpróbát a gilgáli nehéz helyzetben, mert megszejtelenítette Isten szolgálatát. De hibái még nem voltak jóvátehetetlenek, és az Úr egy másik lehetőséget adott számára, hogy megtanulja a szavába vetett feltétlen hit és a parancsai iránti engedelmség leckéjét... Ez a győzelem volt a legfényesebb, amit Saul valaha is aratott. De újra lángra lobbantotta szíve büszkeségét, amely a legnagyobb veszedelem volt. Az Isten ellenségeinek elpusztítására vonatkozó rendelkezést csak részben hajtotta végre. Mivel diadalmas hazatérésének dicsőségét egy királyi fogollyal akarta növelni, Saul utánozni merészelt a körülöttük élő nemzetek szokásait, és megkímélte Agágnak, az amálekíták vad és harcias királyának életét. A nép visszatartotta magának a nyájak és igásállatok legjavát, azzal mentetgetve bűnüket, hogy az állatokat az Úrnak kívánják áldozatul bemutatni. A szándékuk azonban az volt, hogy ezeket csupán helyettesítőként használják, és a maguk állatait megkíméljék. Saul számára ez volt a végső próba. Isten akaratának vakmerő semmibevétele – ami azt mutatta, hogy eltökélten egyeduralgoként akar kormányozni – bizonyította, hogy az isteni hatalom nem bízhat benne mint az Úr helyettesében.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 693–696. o., e. 627–629. o.)

5 Milyen lelkiállapotba került Saul Sámuel feddésének ismételt elutasítása, és ezáltal végleges elvettetése után? Ezt követően milyen esemény történt, amely meghatározónak bizonyult egész további életére nézve?

1Sám 16,14/a • „Az Úr Lelke eltávozott Saultól, és gonosz lélek kezdte gyötörni őt...”

1Sám 18,7–9; vö. Péld 27,4

.....
.....
.....
.....
.....

Saul félelmetes helyzetbe hozta saját magát. Addig szomorította Isten Lelkét (Eféz 4,30) makacsságával – Isten szava iránti engedetlenségével és a kapott feddések visszautasításával, míg az eltávozott tőle.

„...*Hacsak alá nem vetjük magunkat Krisztus irányításának, a gonosz fog uralkodni felettünk. Elkerülhetetlenül a világ feletti uralomért vívó két nagybatalom egyike vagy másika irányít bennünket. Nem szükségszerű, hogy szabad akaratból a sötétség országának szolgálatába álljunk, uralma alá kerüljünk. Csak éppen el kell mulasztanunk a szövetségekötést a világosság országával. Ha nem működünk együtt a mennyei közvetítőkkal, akkor Sátán veszi birtokba a szívet, s lakóhelyévé teszi.*” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 267. o., e. 324. o.)

A Károlyi-fordítású Bibliában a „küldetett” szó dőlt betűkkel van szedve a 14–16. versben. Ez azt jelenti, hogy az eredeti szövegben nincs benne az adott szó, hanem csak fordítói kiegészítés. A gonosz angyalokat Isten sohasem „küldi” emberek gyötülésére, még akkor sem, ha azok elfordultak már Tőle. A rövid „Istentől” meghatározás Isten engedélyére utal, arra, hogy nem védelmezte immár Sault, nem szállt harcba érte a démonokkal, amint ezt cselekszi mindenkor azokkal, akik Őt őszintén segítségül hívják és hozzá ragaszkodnak. Isten ki-

szolgáltatta immár Saul a gonosz uralmának (vö. Hós 4,17), mert nem volt többé alap ahhoz, hogy védelmezhesse, noha ekkor is szánta. Az a törvényszerűség látható itt, hogy Sátán azonnal zsákmányaként vesz kézbe mindenkit, az ő eszközei által, akitől eltávozik Isten jelenléte és oltalma.

*„Amikor Saul megértette, hogy Isten elvetette őt, és amikor át-
érezte Sámuel feddő szavainak súlyát, szíve keserű lázadással és
kétségbeeséssel telt meg... Nem fogadta el szelíden Isten fenyíté-
sét, hanem gögje kétségbeesésbe csapott át, míg végül már az örü-
let határán állt... A féltékenység ördöge szállta meg a király szí-
vét. Dühös volt, hogy Izráel asszonyai az övénél nagyobb dicső-
séget tulajdonítottak Dávidnak...*

*Saul jellemének egyik fogyatékosága az elismerés szeretete
volt. Ez a jellemvonás határozta meg cselekedeteit és gondolata-
it. Minden, amit tett, a dicséret és az önfelmagasztalás szereteté-
nek jegyeit viselte magán. Számára az igazság és az igazságtalan-
ság mércéje a nép tetszésének alacsonyrendű mércéje volt. Senki
sincs biztonságban, aki az embereknek akar tetszeni, nem pedig
Isten jóváhagyását keresi először...*

*Saul helyet adott szívében a féltékenységnek, ami megmérgezte
a lelkét. ...miközben királyként uralkodott, nem tanulta meg,
hogy saját lelkén is uralkodnia kell. Engedte, hogy érzelmei ural-
ják döntéseit, amelyek végül szenvedélyes dühkitörésekig foko-
zódtak. Olyan dührohamok jöttek rá, hogy kész volt megölni
bárkit, aki akaratával ellenkezni mert. Ebből az őrzöngésből a
csüggedés állapotába süllyedt. Megvetette önmagát, és lelkiisme-
ret-furdalás gyötörte...*

*Ahogy Saul Dávid iránti gyűlölete növekedett, egyre dühöd-
tebben kereste az alkalmat, hogy megölhesse. De Isten felkentje
ellen irányuló egyik terve sem járt sikerrel. Saul átadta magát az
őt uraló gonosz léleknek...”* (Ellen G. White: *Patriárkák és proféták*,
710–719. o., e. 643–651. o.)

A démoni jelenlétről és egyre fokozódó térhódításról ta-
nuskodik Saul egész további élete.

6 Milyen lépés jelentette a Saul lelkében zajló negatív folyamatok betetőzését, és hogyan vezetett ez közvetlenül a halálához?

1Sám 28,3–20

1Krón 10,13–14 • „Meghalt azért Saul az ő gonoszsága miatt, mivel vétkezett az Úr ellen, az Úr ígéje ellen, melyet nem őrzött meg, sőt az ördögöst is megkereste, hogy megkérdezze, és nem az Urat kérdezte. Ezért elvesztette őt, és adta az ő országát Dávidnak, az Isai fiának.”

Vö. 5Móz 18,10–12

(Hová fordult tanácsért a filiszteusok tömegétől megrettent Saul? Milyen következetlenség volt ez a saját korábbi intézkedéseivel és hitbeli ismereteivel szemben? Miből tűnik ki egyértelműen, hogy a Saulnak megidézett „Sámuel” démonikus jelenség volt?)

.....

.....

„Az Úr sohasem fordult el az olyan embertől, aki őszintén és alázatosan kereste. Miért fordult el Saultól anélkül, hogy válaszolt volna? A király saját cselekedeteivel játszotta el Isten megkérdezésének minden jogát. Elvetette a próféta, Sámuel tanácsát; száműzte Dávidot, Isten választottját; és megölette az Úr papjait. Elvárhatta-e Istentől, hogy válaszoljon, amikor maga vágta el a kapcsolatteremtés mennytől rendelt csatornáit? Miután bűneivel elűzte a kegyelem Lelkét, hogyan kaphatott volna választ az Úrtól álom vagy látomás formájában? Saul nem alázattal és bűnbánattal fordult Istenhez. Nem a bűnbocsánatot és az Istennel való megbékélést kereste, hanem az ellenségeitől való szabadulást. Saját makacs lázadása szakította el Istentől. Csak bűnbánat és beismerés által lehetett volna visszatérni, de a büszke uralkodó félelmében és kétségbeesésében elhatározta, hogy másutt keres segítséget...

Nem Isten szent prófétája jelent meg a halottidéző varázsigéire. Sámuel nem volt jelen a gonosz lelkeknek ezen a tanyáján. Ezt a természetfeletti jelenséget kizárólag Sátán hatalma hozta létre. Éppolyan könnyen magára ölhette Sámuel alakját, ahogyan képes volt mennyei angyal képében megjelenni a pusztában Krisztus megkísértésekor...

Amikor Sámuel élt, Saul megvetette a tanácsait, és visszautasította feddéseit. De most, a kétségbeesés és a szerencsétlenség óráiban úgy érezte, hogy a próféta vezetése az egyedüli reménysége, és hogy a menny követével kapcsolatba lépjen, értelmetlenül a sötétség követéhez folyamodott! Saul teljesen Sátán hatalmába adta magát, akinek egyedüli öröme a rombolás, és aki ezután mindent megtett, hogy a szerencsétlen királyt elpusztítsa. A király elhaló könyörgésére válaszul rettenetes üzenet érkezett az állítólagos Sámuel ajkairól: »Ugyan miért kérdezel engem, ha az Úr eltávozott tőled, és ellenségeddé lett? A szerint cselekedett az Úr, amint általam megmondotta: elvette az Úr a királyságot a te kezedből, és adta a te társadnak, Dávidnak. Mivel nem hallgattál az Úr szavára, és nem hajtottad végre az ő felgerjedt haragját az amálekítákon, azért cselekszik most így veled az Úr. És az Úr Izráelt is veled együtt a filiszteusok kezébe adja.«

Saul teljesen kimerült volt. Rettegett és gyötörte a lelkiismerete. Amikor meghallotta a félelmetes jövendölést, ájultan a földre zuhant... A gonosz lélekkel folytatott tanácskozással tönkretette magát. Erőt vett rajta a kétségbeesés és a félelem, így képtelen volt bátorságot önteni seregébe. Az erő forrásától elszakadva nem tudta Istenre mint segítőjükre irányítani Izráel tekintetét. Így munkálta a gonosz jövendölése Saul sorsának beteljesedését.” (Ellen G. White: Pátriárkák és próféták, 746–750. o., e. 676–681. o.)

*Az e heti adomány
a Sola Scriptura Főiskolát támogatja.*

Az „Isten szíve szerint való” ember és király

(1SÁMUEL 13,14)

DÁVID

Dávid életútját látva joggal merül fel a kérdés, hogyan lehetett „Isten szíve szerint való” ember? Hogyan lehetett az izraelita uralkodók egyedüli mércéje? Miért nem vetette el Isten őt is, Saulhoz hasonlóan, aki látszólag sokkal kisebb engedetlenségekben találtott bűnösnek? A Biblia választ ad ezekre a kérdésekre. Dávid őszintén szembefordult vétkeivel, és mélységesen elítélte önmagát, míg Saul erre képtelen volt. Kettőjük életútja a bölcs mondásban is „találkozik”: „Aki elfedezi a vétkeit, nem lesz jó dolga, aki pedig megvallja és elhagyja, irgalmasságot nyer.” (Péld 28,13)

|| Hogyan jellemzi a Biblia az ifjú Dávidot? Hogyan győzhette le Góliátot? Hogyan igazolja ez a történet Isten választásának helyességét?

1Sám 16,12–13

1Sám 16,18 • „Akkor felelt egy a szolgák közül, és mondta:

Láttam a Betlehemben lakó Isai egyik fiát, aki tud hárfázni, aki erős vitéz és hadakozó férfiú, értelmes és szép ember, és az Úr vele van.”

1Sám 17. fejt. (különösen a 37., 45–48. versek)

(Mi jellemezte Dávid magatartását, amikor apja elküldte őt a csatátra testvéreihez, és szembesült a helyzettel? Kitől kapott korholást, és hogyan győzte le ezt? Miért utasította vissza Saul segítségét, és mi ebből a nagy tanulság számunkra is? Hogyan alakult ki Dávidban a küzdés helyes módja? Mi tette lehetővé a hatalmas Góliát legyőzését?)

.....

.....

„Dávid a csatátra érkezve szembesült a helyzettel. Édesapja, Isai nem harcolni küldte legkisebb gyermekét: az volt a feladata, hogy élelmet vigyen három bátyjának és az ezredesnek, továbbá hírt hozzon felőlük a családnak. Amikor azonban látta az elszomorító helyzetet, többet vállalt, mint amire kérték. Szívén viselte nemzete sorsát, és nem indult haza, hanem megoldást keresett. Először tájékozódott, beszélgetni kezdett a vitézekkel...

Az egyik testvér, Eliáb durván ráfőrdedt Dávidra. Gyorsan kedvét szeghette volna, hogy saját atyjafia sem érti meg, és nem méltányolja segíteni akarását. Ám Dávid szelíd válasza azt mutatja, hogy nem saját sérelmére tekintett...

Saul előbb igyekezett lebeszélni a tizenöt-tizenhat éves fiatalembert arról, hogy kiálljon Góliát ellen, de amikor Dávid elmondta, hogyan védte meg nyáját a Betlehem körüli dombokon és erdőszéleken az oroszlánokkal és medvékkel szemben – Isten segítségével –, a király már-már beleegyezését adta, ám a biztonság kedvéért felöltöztette Saul Dávidot a maga páncéljába. Dávidnak azonban volt bátorsága és hite, hogy levesse azt. Amihez nem szokott hozzá, amit nem ismert, s nagynak is bizonyult az ő jóval kisebb természetéhez képest, azt nem hordozta magán. Mennyire jelentős ez a mozzanat is! Amit nem

találunk egészen jó megoldásnak, arról legyen merszünk lemondani, még akkor is, ha egyelőre nem látunk más megoldást. Dávid azonban hitt abban, hogy Isten segíteni fog, mint egykor nyájai őrzésében. Csak Őrá kell figyelni, és nem a saját magabiztos gondolatainkra. Így lépésről lépésre közelebb kerülünk a megoldáshoz.

Milyen megoldás nyílt Dávid előtt? Hogyan segítette őt Isten? A történet meglepő válasszal szolgál: az ember természetes képességeivel vívhatja ki a győzelmet, mert azok helyes felhasználásában és a körülmények alakításában nyilatkozik meg az isteni segítség.

Dávid mindig is a parittyát használta, és sikerült vele megvédenie a nyáját. Most is ehhez a szerszámhoz folyamodott. A patakból köveket válogatott, és elindult Góliát felé. Imádsággal megerősítve várta a kedvező körülményt. S mikor a filiszteus meglátta és ócsárolni kezdte, a megvető szavakhoz és elbizakodottságához figyelmetlenség is társult. Felcsapta rézsisakját, védtelenül hagyva arcát és homlokát. Dávid előtt megnyílt az egyetlen lehetőség a győzelemre. Ezt kellett jól kihasználnia. És ő, aki oly sokszor pontosan célzott, most sem vétette el. Az isteni és az emberi erő együttműködéséből megszületett a győzelem. A nagyobb részt Isten vállalta ebben: ő erősítette meg Dávidot, adta neki a képességeket, és alakította úgy a körülményeket, hogy Góliát büszkesége túlmenjen a határon, és ezáltal lehetőség nyíljon a megverettetésére. De az emberi tényezőre is szükség volt: a tájékozódó alaposságra, a türelemre, a kiváráásra. »Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig!« (Siral 3,26)» (Reisinger János: *Bibliai olvasókönyv*, 5–8. o.)

2 Nagy győzelmét követően milyen események mutatják Dávid életében, hogy pozitív jellemvonásai mellett még további „képzésre” volt szüksége ahhoz, hogy alkalmas legyen az Isten népe feletti uralkodásra?

1Sám 21,1–2; vö. 1Sám 22,11–19

1Sám 21,10–15 • „...megváltoztatta magaviseletét öelöttük, és őrjögött kezeik között, és irkált a kapuk ajtain, nyálát pedig szakállán folyatta alá. És mondta Ákis a szolgálinak: Ime, látjátok, hogy ez az ember megőrült, miért hoztátok hozzám? Szűkölködöm-e örültekben, hogy ide hoztátok ezt, hogy bolondoskodjék előttem?...”

Vö. 56. zsoltár

1Sám 25. fejj. (különösen a 10–13., 21–22., 33–34. versek)

1Sám 26,15–16 • „Dávid pedig mondta Abnernek: Avagy nem férfi vagy-é te, és kicsoda olyan, mint te Izráelben? És miért nem vigyáztál a te uradra, a királyra? ...Él az Úr, hogy halál fiait vagytok, amiért nem vigyáztatok uratokra, az Úr felkentjére!...”

1Sám 27,1–12

(Milyen hibákat követett el Dávid üldöztetései során? Milyen tanulságokkal szolgálnak ezek?)

.....
.....
.....

Dávid súlyosan vétett, amikor menekülése közben nem árulta el a papoknak, hogy üldözik, mert ezzel kiszolgáltatta őket Saul haragjának. Több esetben is népe ellenségénél, a filiszteusoknál keresett menedéket, noha erre nem volt felhatalmazva. Itt hazugságokra kényszerült. Ákisnak, Gáth királyának kezéből csak úgy tudott megmenekülni, hogy bolondnak tette magát. Később Moáb földjén keresett menedéket, ahonnan Gád próféta tanácsára tért vissza Izráelbe (1Sám 22,3–5). Haragjában, az őt ért sérelem miatt kész lett volna Nábál egész házát „eltörölni”. Csak Abigail csillapító szavai-

nak hatására párologott el a haragja, és mondott le arról, hogy bosszút álljon az őt megsértő Nábálon.

„Dávid ezután feleségül vette Abigailt. Volt már egy felesége, de az akkori nemzetek szokásai megrontották értékítéletét, és befolyásolták cselekedeteit. Még nagy és jó emberek is tévedtek abban, hogy a világ gyakorlatát követték. A többnejűség keserű következményei fájdalmasan éreztették hatásukat Dávid egész életében... Abner... gyűlöletét az a szemrehányás keltette fel, amit Dávid akkor mondott neki, amikor elvette a vizeskorsót és a dárdát a táborban alvó Saul mellől. Emlékezett arra, hogy mit kiáltott Dávid a király és a nép hallatára... Ez a feddés égette belül, és elhatározta, hogy elégtételt vesz, szakadást idéz elő Izráelben, ami által ő maga fog felmagasztaltatni...” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 740., 770. o., e. 670., 698. o.)

Dávid hosszabb időt töltött Siklágban, de ez a menedék csapdának bizonyult számára. Elvárták tőle, hogy hadba vonuljon népe ellen a filiszteusok oldalán, és csak Isten gondviselése mentette meg attól, hogy Izráel felkent királyaként a saját népe ellen kelljen harcolnia. Isten nem hagyta elveszni az indítékaiban őszinte és becsületes Dávidot, még akkor sem, amikor saját bűnei és tévedései miatt került szorult helyzetbe. Dávid hibái azt tanúsítják, hogy noha alapvetően alkalmas volt a nagy feladatra, amelyre Isten elhívta, mégis további képzésre volt szüksége, hogy igazán alázatos és türelmes, együtt érző királya legyen Izráelnek. Nevelésének kiváló eszköze volt az üldöztetés és a pusztai tartózkodás.

3 Hibái mellett hogyan mutatkozott meg rendkívüli jellembeli nagysága is ugyanebben az időszakban?

1Sám 24. fejt. (különösen a 10–13. vers) • „...Íme, a mai napon látták a te szemeid, hogy az Úr téged kezembe adott ma a barlangban, és azt mondták, hogy öljelek meg téged,

de én kedveztem neked, és azt mondtam: Nem emelem fel kezemet az én uram ellen, mert az Úr felkentje ő. Azért, atyám, nézd, ugyan nézd felső ruhádnak szárnyát kezemben, mert mikor levágtam felső ruhádnak szárnyát, nem öltelek meg téged!...”

1Sám 26. fejr. (különösen a 23–24. vers)

Zsolt 141,5

1Sám 22,3–4

.....

.....

A zsoltárok között számos olyan zsoltár szerepel, amelyek Dávid bujdosása idején keletkeztek (például: 34., 52., 56., 57.). Ezek mutatják, hogy micsoda lelki és hitbeli nevelés volt a hosszú üldöztetés Dávid számára. A súlyos nyomorúság mellett a legnagyobb tapasztalatok áldott ideje volt életének ez a szakasza, amelyet később már nyilván semmiért sem cserélt volna el. Szorult helyzetében Dávid minden esetben ellenállt annak a kísértésnek, hogy lelkében viszontgyűlölet fejlődjék ki Saul iránt, és bosszút álljon ellenségén, „saját kezével szerezve magának elégtételt” – pedig erre többször is alkalma nyílt. A kísértés igen erős lehetett, hiszen szenvedéseinek és testileg-lelkileg kimerítő bujdosásának így gyorsan vége lehetett volna. Dávid csodálatos hitbeli győzelmet aratott ezen a területen: mély istenfélelemről, Isten ígéreteibe, hűségébe vetett bizalmáról és az ellenség szeretetének erényéről tett bizonyosságot. Csodálatos volt Saul iránti irgalmassága és nagylelkűsége. Halálakor szerzett gyászéneke (2Sám 1,17–27) különösen szép tanúságtétel erről.

„Dávid Saul halála miatt érzett fájdalma mély és őszinte volt. Nemes lelke nem örvendezett ellensége halálának. Nem örült annak sem, hogy útja most már szabad a trónhoz. A halál leplet vont Saul minden gonoszságára, és most csak azt látta, ami ne-

mes, ami királyi volt benne. Sőt, nevét egybefűzte Jonatánéval, aki mindenekfelett drága volt neki.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 766–767. o., e. 696. o.)

Dávid jellemének nemes voltát mutatja az is, hogy Abigail figyelmeztetését első szóra megszívlelte, és belátást, sőt hálát tanúsított iránta.

4 Dávidnak milyen különleges tapasztalata fűződik Siklág-hoz?

1Sám 30. fejj. (különösen az 1–6., 18–19. vers) • „...Mikor azért Dávid az embereivel együtt a városba érkezett, íme az tűzzel felégettett, feleségeik, fiaik és leányaik pedig fogságba hurcoltattak... Dávid igen nagy szorultságba jutott, mert a nép arról beszélt, hogy megkövezi őt, mivel az egész nép lelke elkeseredett fiaik és leányaik miatt. Dávid azonban megerősítette magát az Úrban, az ő Istenében... És mindent megszabadított Dávid, valamit elvittek az amálekíták... semmijük sem hiányzott, sem kicsiny, sem nagy, sem fiaik, sem leányaik, a zsákmányból sem és mindabból, amit elvittek tőlük, Dávid mindent visszahozott.”

Vö. 1Sám 27,8–9

(Miért fordult Dávid ellen a nép elkeseredésében? Milyen szerepe, felelőssége volt neki a kialakult helyzetben? Mi jelentette az események fordulópontját?)

.....
.....

Nehéz elképzelni ennél nagyobb „szorultságot”, s mindez ráadásul Dávid hibájából történt. Kihívta az amálekíták bosz-

szuját az ellenük intézett támadásával, s ezt követően – túlságosan bízva az ellenségei között élvezett biztonságban – őrizetlenül hagyta a várost. Katonái ellene fordultak, s a megkövetéssel fenyegetőztek. Mit lehet tenni ebben a helyzetben?... „*Dávid azonban megerősítette magát az Úrban, az ő Istenében.*” Az adott helyzetben más nem maradt neki, de ez volt a legtöbb: volt személyes Ura, Istene, akihez mindig fordulhatott, akkor is, ha saját hibája miatt jutott bajba.

„*Úgy tűnt, hogy Dávid minden emberi támogatás nélkül maradt. Megfosztották mindazoktól, akik kedvesek voltak számára. Saul elűzte hazájából, a filiszteusok elküldték a táborból, az amálekíták lerombolták a városát, feleségei és gyermekei fogságba kerültek, és saját, hűséges barátai is ellene fordultak, sőt halállal fenyegették. Dávid ebben a rettenetes órában, ahelyett, hogy engedte volna gondolatait a fájdalmas eseményeknél időzni, Istentől várt segítséget. Elhagyta-e valaha is az Ur? Lelke felüdült, amikor felidézte Isten kegyelmének számos bizonyítékát. Dávid emberei elégedetlenségükkel és türelmetlenségükkel csak megettözték a megpróbáltatás fájdalmát, de Isten embere, akinek még több oka lett volna keseregni, erős maradt. »Mikor félnem kellene is, én bízom tebenned« – mondta szívében (Zsolt 56,4). Bár ő maga nem látott kiutat a nehéz helyzetből, de Isten láthat, és megmutathatja, mit kell tennie.*” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 763. o., e. 692–693. o.)

Dávidnak bizonyára eszébe jutott, hogyan menekültek meg nem sokkal előbb a filiszteusok táborából. Ezért megkapaszkodott abban a reménységben, hogy Isten nem hagyja el, noha az ő bűne vezetett ehhez a helyzethez. Hitte, hogy Isten elfogadta bűnbánatát és megbocsátott neki. Hitte, hogy a mostani tapasztalat már csak az utolsó csepp a keserű pohárban, amelyet ki kell innia, hogy a szükséges leckéket megtanulja és szíve megtisztuljon. Bizonyos volt abban, hogy kegyelemmel lesz elegyítve ez az Isten által megengedett, súlyos következmény, és Isten dicsőséges szabadításával végződik nagy nyo-

morúsága. Nekünk is igen fontos, hogy a hasonló nehézségekben visszaemlékezzünk a közeli és régebbi múlt tapasztalataira, és hogy belekapaszkodjunk az őszinte bűnbánóknak adott sok-sok isteni ígéletbe. Meg kell tanulnunk nekünk is gyorsan megerősíteni magunkat az Úrban a kritikus, nehéz helyzetekben, és nem átadni magunkat a hiábavaló kesergésnek és csüggedésnek, ami által csak Sátán szerez előnyt a mi személyes romlásunkra és Isten műve kárára.

5 a) Mi vezetett Dávid nagy bűnéhez, a házasságtöréshez és a gyilkossághoz?

Péld 16,18 • „A megromlás előtt kevélység jár, és az elesés előtt felfuvalkodottság.”
2Sám 11. feje.

.....

.....

„A magabizás és az önfelmagasztalás volt az, ami utat készített Dávid bukásához. A hízelgés, a hatalom és a gazdagság veszedelmes varázsa nem maradt hatástalan. A környező nemzettekkel való érintkezés szintén rossz befolyást gyakorolt rá. A keleti uralkodók szokása szerint az alattvalók esetében megtorolt bűnöket a királytól nem kérték számon. Az uralkodóra nézve nem volt kötelező, hogy ugyanúgy megtartóztassa magát, mint alattvalói. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy Dávid ne tartsa különösen rossznak a bűnt. Ahelyett, hogy alázatosan Jahve erejére hagyatkozott volna, a saját bölcsességében és hatalmában kezdett bízni.

Mihelyt sikerül Sátánnak elválasztani a lelket Istentől, az erő egyedüli forrásától, az ember testi természetének szentségtelen kívánságait próbálja felébreszteni. Az ellenség munkája kezdetben

nem rajtaütésszerű, nem hirtelen és riasztó, hanem titokban ássa alá az elvek bástyáit. Látszólag kicsiny dolgokkal kezdődik – az Isten iránti hűség, a teljes ráhagyatkozás elhanyagolásával, a világ szokásainak és gyakorlatának követésével.” (Ellen G. White: Pátriárkák és próféták, 791. o., e. 717–718. o.)

b) Mi mutatja azt, hogy őszintén megbánta bűnét? Melyek az igazi bűnbánat ismertetőjelei?

2Sám 12. fej. (különösen a 13. vers)

Zsolt 51,4–6 • „Egészen moss ki engemet az én álnokságomból, és az én vétkeimből tisztíts ki engem... Tiszta szívet teremts bennem, ó, Isten, mert ismerem az én bűneimet, és az én vétkem szüntelen előttem forog. Egyedül te ellened vétkeztem, és cselekedtem azt, ami gonosz a te szemeid előtt; hogy igaz légy beszédedben, és tiszta ítéletedben.”

Zsolt 51,14–15. 17

(Van-e nyoma a mentegetőzésnek, a mások hibáira vagy a körülményekre való hivatkozásnak Dávid vallomásában? Az emberek elleni vétkén kívül mely vétkét ismerte fel Dávid? A külső tetten és annak következményein kívül miben látta meg Dávid bűne kártételét és gyökerét? Mi mindenre vágyakozott a bűnbocsánat elnyerésén túl?)

.....

.....

„Dávid imája, amelyet súlyos elesése után mondott, megmutatja az igazi bűnbánat természetét. Dávid megbánása mély és őszinte volt. Nem törekedett arra, hogy mentegesse bűnét. Nem az a vágy készítette őt könyörgésre, hogy menedéket keressen a fenyegető ítélettel szemben. Látta törvényszegése iszonyatos voltát,

tudta, hogy lelke beszennyeződött, és undorodott bűnétől. Nem csupán bűne megbocsátásáért könyörgött, hanem tiszta szívért is. Sóvárogra vágyakozott a szentség örömeire, hogy újból összhangra és közösségre juthasson Istennel.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 22. o., e. 24–25. o.)

Az igazi bűnbánat nemcsak az adott tett bűnösségének felismerését jelenti, hanem a szív romlottságát, bűnnel fertőződését is belátva az ember szabadulásra, megtisztulásra vágyakozik. Ha valódi bűnbánatra jutunk, akkor mintegy meggyűlöljük önmagunkat, mert érezzük „az álnokság”, a belénk ragadt visszataszító bűn jelenlétét a lelkünkben.

A bűnbocsánaton túl pedig bűnünk jóvátételére, Isten neve megdicsőítésére, azaz a teljes helyreállításra is vágyakozunk. Az igazi bűnbánat nem reménytelen, céltalan önmarcangolás, hanem a jóvátétel és a helyrehozás vágya. Más szóval: olyan őszintén bánjuk és utáljuk bűnünket, hogy mindenképpen győzni akarunk felette, és helyette valódi, Isten szerinti igazságot cselekedni. Érezzük, hogy személyes erkölcsi elkötelezettségünk ez a jóvátétel.

6 Változatos élete során mikor volt Dávid a legnagyobb a menny szemében, és miért?

2Sám 16,5 • „...És mondta Dávid Abisainak és minden szolgáinak: Íme, az én fiam, aki az én ágyékomból származott, kergeti az én életemet: hogyan cselekedné tehát e benjáminita? Hagyjatok békét néki, hadd szidalmazzon, mert az Úr mondotta neki. Netalán reá tekint az Úr az én nyomorúságomra, és jóval fizet még ma nékem az Úr az ő átka helyett.”

(Miért nem voltak igazak Sémei vádjai? Miért vette mégis magára azokat Dávid?)

„Dávid lelkiismerete keserű és megalázó igazságokat mondott. Miközben hűséges alattvalói csodálkoztak sorsának hirtelen fordulatán, az ő számára mindez nem volt rejtélyes. Gyakran voltak balsejtelmei a mostanihoz hasonló óráról. Csodálkozott, hogy Isten olyan hosszan tűri a bűneit, és halogatja a megérdemelt büntetést. Most, amikor menekült, mezítláb, a királyi palástot zsákra cserélve, miközben a közeli hegyek a kísérei jajveszékelésétől visszhangzottak, szeretett fővárosára gondolt – bűnbeesésének színhelyére –, és amikor megemlékezett Isten jóságáról és hosszútűréséről, nem maradt teljesen remény nélkül. Érezte, hogy az Úr mégis kegyelmesen bánik majd vele.

Sok gonosztevő mentette már a saját bűnét Dávid bukásával, de milyen kevesen tanúsítottak az övéhez hasonló bűnbánatot és megalázzkodást! Milyen kevesen viselik el a feddést és a büntetést azzal a türelemmel és lelkierővel, amelyet ő tanúsított. Dávid megvallotta bűnét, és éveken át igyekezett kötelességét teljesíteni mint Isten hűséges szolgája. Országát építésén munkálkodott, amely uralkodása alatt olyan hatalomra és jólétre emelkedett, mint soha azelőtt. Sok kincset gyűjtött Isten házának építésére, és most életének minden munkája megsemmisüljön? A hosszú évek odaadó fáradtságának eredménye, az értelem, a buzgalom és az államférfiúi munkálkodás műve pártütő fia ölébe hulljon, aki nem törődik se Isten dicsőségével, se Izráel jólétével? Mennyire természetesnek tűnhetett volna Dávid számára Isten ellen zúgolódnunk ezekben a nehéz órákban.

De ő saját bűnében látta megpróbáltatásai okát. Mikeás próféta szavaiból árad az a lelkület, amely Dávid szívét uralta: »Mert ha még a sötétségben ülnék is, az Úr az én világosságom. Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene; mindaddig, amíg leperli peremet és meghozza ítéletemet.« (Mik 7,8–9) És az Úr

nem hagyta el Dávidot. Amikor a legkegyetlenebb igazságtalanságokat és sérelmeket kellett elszenvednie, alázatosnak, önzetlennak, nagylelkűnek, és engedelmesnek bizonyult. Egész élettörténetében ekkor volt magatartása a legnemesebb. Izráel uralkodója sohasem volt nagyobb a menny szemében, mint legmélyebb nyilvános megalázkodásának ebben az órájában.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 813–814. o., e. 737–738. o.)

*Az e heti adomány
a médiaalapot támogatja.*

„Mit csinálsz itt, Illés?”

(1KIRÁLYOK 19,9)

ILLÉS PRÓFÉTA

A Bibliában mindössze néhány fejezet foglalkozik Illés próféta életével, mégis az Ószövetség egyik legnagyobb hatású prófétája volt. Izráel történetének egyik mélypontján lépett fel, megtérésre hívó üzenetével, s indított el valódi reformációt. Elragadtatásával előképe lett azoknak, akik megélik Krisztus második eljövételét, és az „elváltozás” (1Kor 15,51) után hozzá hasonlóan „ragadtatnak el a felhőkön az Úr elé” (1Thess 4,17).

I Valójában miért imádkozott Illés Istenhez? Csupán azért, hogy ne legyen eső?

Jak 5,17 • „Illés... imádsággal kérte, hogy ne legyen eső, és nem volt eső a földön három esztendeig és hat hónapig.”

1Kir 18,37 • „...tudja meg e nép, hogy te, az Úr vagy az Isten...”

2Krón 7,13–14

.....

.....

.....

Istenben a „mindenség alkotóját” (Jer 10,16) és fenntartóját ismerő, tisztelő és szolgáló Illés számára fájdalmas lehetett látni azt, hogy népe szinte teljes egészében elfogadta a Baál- és Asera-kultuszt. Elképzeltük, hogy a prófétának is olyan tapasztalata lehetett ekkor, mint Pál apostolnak Athénban – az ő lelke is „háborgott” (Ap csel 17,16), látva a bálványok „uralmát” –, csak még hatványozottabban, hiszen ezúttal Isten választott népét csapták be, s vitték romlásba a bálványok tiszteletével.

Illés nyilvánvalóan nem csupán a szárazságért imádkozott, hanem népe megtéréséért, mert Isten prófétájaként pontosan látta az Istentől való elfordulás minden következményét. Tudta, hogy Izráel romlására lesz, ha segítője ellen fordul (Hós 4,17). Tudta, hogy „*Izráel hitehagyása félelmetesebb veszedelem, mint az éhínség minden borzalma...*”

Illés szomorúan és felháborodva látta, hogy Izráel egyre mélyebbre süllyed a hitehagyásban... Gyötrődő lélekkel könyörgött Istenhez, hogy állítsa meg gonosz útján az egykor kedvelt népet. Ha szükséges, látogassa meg ítéletével, hogy a maga valóságában ismerjék fel a mennytől való elpártolásukat. Illés szerette volna, ha megtérnek, még mielőtt a gonoszságban oly messzire jutnak, hogy az Urat teljes elpusztításukra ingerlik.

Isten meghallgatta Illés imáját. A sokszor elmondott kérések, tiltakozások, dorgálások nem vezették megtérésre Izráelt. Eljött az idő, amikor Istennek az ítélet eszközeivel kellett szólnia hozzájuk. A Baál-imádók azt állították, hogy az ég kincsei – a harmat és eső – nem Jahvétől származnak, hanem a természetben uralkodó erőktől, és hogy a föld a nap teremtő energiája által hozza gazdag gyümölcsét. Ezért Isten átka súlyosan nehezedett a megrontott országra. Izráel hitehagyó törzseinek látniuk kellett, milyen hiábavaló dolog földi áldásokat várni a Baáltól. Ameddig bűneiket megbánva nem térnek Istenhez, és nem ismerik el, hogy minden áldás Tőle jön, nem hull földjükre sem harmat, sem eső.”
(Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 81., 77–78. o., e. 127., 119–120. o.)

2 Hogyan nyilvánult meg „*Illés lelke és ereje*” (Lk 1,17) a próféta szolgálata során?

1Kir 18,17–18 • „Amikor meglátta Akháb Illést, mondta Akháb neki: »Te vagy-é az Izráel megháborítója?« Ő pedig mondta: »Nem én háborítottam meg az Izráelt, hanem te és a te atyád háza, azzal, hogy elhagytátok az Úr parancsolatait, és a Baál után jártatok.«”

1Kir 18,21 • „Odament Illés az egész sokasághoz, és mondta: »Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt, ha pedig Baál, kövessétek azt!«”

.....
.....
.....

Elgondolkodtatóak az angyal szavai: Keresztelő János „*Illés lelkével és erejével*” tölti majd be „*útkészítő*” szolgálatát (Lk 1,17). A menny nem felejt. Amikor elhangzottak a Zakariás-hoz intézett szavak, akkor Illés már több mint nyolcszáz éve a mennyben volt. Az angyal mégis emlékeztet arra, hogy milyen lelkierővel, bátran és rettenthetetlenül fedtte meg a szinthe általánossá váló bálványimádást.

Amikor a próféta Akháb előtt állt, akkor a király már három éven át életre-halálra kerestette. Idegen földön, Sidonnak Sareptájában (Lk 4,26), a szegény özvegyasszonynál találhatott csak menedéket gyilkos haragja elől. Népe gyűlölte, mert benne látták minden bajuk forrását, mivel „*úgy tűnt, hogy képtelenek meglátni szenvedésükben és gyötrelmükben a megtérésre hívást*” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 81. o., e. 127. o.). Mégis oda mert állni eléjük, s kimondta nekik és értük a súlyos szavakat: „*Meddig sántikáltok még kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt, ha pedig Baál, kövessétek azt!*”

„Ma is szükség van a szigorú dorgálásra, mert súlyos bűnök választják el az embereket Istentől. A hitetlenség gyorsan divattá válik. »Nem akarjuk, hogy ő uralkodjék felettünk« (Lk 19,14) – mondják ezek. A sokszor elhangzó udvarias prédikációknak nincs tartós hatásuk. A trombita bizonytalan hangot ad. Isten szavának világos, súlyos igazságai nem hatolnak az emberek szívébe...

Az igazi szeretet elsősorban Istent akarja megdicsőíteni, és lelkeket akar menteni. Akikben él ez a szeretet, azok nem kerülnek meg az igazságot, hogy megmeneküljenek a nyílt beszéd kellemetlen következményeitől. Amikor emberek vannak veszélyben, Isten szolgálja nem törődik önmagával, hanem azt az ígét mondja, amelyet Isten mondat vele. Nem hajlandó a bűnt mentetetni vagy szépítgetni...

Isten Illéshez, Nátánhoz és Jánoshoz hasonló emberekre vár – olyan emberekre, akik pontosan tolmácsolják üzenetét, tekintet nélkül a következményekre. Akik bátran megmondják az igazságot, még ha az mindenük feláldozásába kerül is.

Isten nem tud felhasználni olyan embereket, akik a veszély idején – amikor erőre, bátorságra és minden befolyásra szükség van – félnek az igazság melletti határozott állásfoglalástól. Olyan emberekre vár, akik becsületesen harcolnak a hibák ellen, küzdenek a láthatatlan hatalmasságokkal szemben, a sötétség erői és a gonoszság lelkei ellen. Nekik mondja majd ezeket a szavakat: »Jól van, jó és hű szolgám... menj be a te uradnak örömébe.« (Mt 25,21)» (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 90–92. o., e. 140–142. o.)

J Hogyan „találkozott” Illés jellemében az „erő” és a szolgálát, az igazság és az alázat, az irgalmasság és a hűség?

1Kir 18,46 • „Az Úr keze Illésen volt, és felövezve az ő derekát, Akháb előtt futott el Jezréel felé.”

Zsolt 85,11; Én 6,7

Milyen könnyen elsiklik a szemünk e felett a félmondat felett, pedig milyen sokat elárul ez abból, hogy milyen ember is volt Illés! Eddig bátornak láttuk, ahogyan kiállt az igazság mellett, most alázatosnak az ellensége iránt, vagyis az iránt, aki őt az ellenségének tartotta! Mert ez a jelenet világosan mutatja, hogy számára nem volt ellenség Akháb. A bűneit határozottan megfeddte, de mint embert – s mint királyát – tisztelte, szeretete, jót remélt felőle. Bízott benne, hogy a kármeli események az ő lelkét is „visszafordítják” Istenhez (1Kir 18,37).

„Amint Akháb a sötétben, az átláthatatlan esőben a királyi város felé tartott, nem látta az utat maga előtt. Illés Isten prófétája-ként ezen a napon megszegyenítette őt alattvalói előtt, és megölte bálványimádó papjait, de elismerte őt Izráel királyának. Hódolata jeléül az Istentől kapott erővel a királyi hintó előtt szaladt. Mutatta az utat a királynak egészen a város kapujáig. Az előzékeny magatartás, amelyet Isten követe tanúsított a gonosz király iránt, tanítást rejt magában mindazok számára, akik nagyra értékeli önmagukat, miközben azt állítják, hogy Isten szolgálói. Vannak, akik úgy érzik, hogy a közönségesnek tartott munka végzésénél többre hívatottak. Még olyan feladatokról is húzódoznak, amelyeket feltétlenül el kell látniuk, mert attól félnek, hogy mások szemében szolgálai munkát végeznek. Ezeknek az embereknek sokat kell tanulniuk Illés példájából: szavára az ég három évig visszatartotta kincseit a földtől; Isten különlegesen megtisztelte, amikor a Kármelen imájára tűz lobbant az égből, és elhamvasztotta az áldozatot; keze végrehajtotta Isten ítéletét, amikor megölte a bálványozó papokat; és amikor esőért könyörgött, imája meghallgatásra talált. A szemmel látható diadal után, amellyel Isten megtisztelte Illés nyilvános szolgálatát, ő mégis kész volt ellátni a szolga munkáját.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 100–101. o., e. 158–159. o.)

Ma is tanulhatunk Illéstől: „*A keresztény előzékeny, szívélyes, türelmes és alázatos lesz, de ugyanakkor bátor és szilárd az igazsághoz való ragaszkodás tekintetében, a Jézus Krisztus nevében.*” (Ellen G. White: 24. kézirat, 1887)

4 Mi volt az Illés által mondott egyetlen imádság, amely nem hallgattatott meg?

1Kir 19,4 • „Ő pedig elment a pusztába egynapi járőföldre, és elmenvén leült egy fenyőfa alá, s könyörgött, hogy hadd haljon meg, és mondta: Elég! Most, ó, Uram, vedd el az én lelkemet, mert nem vagyok jobb az én atyáimnál!”

.....

.....

.....

Illés valóban az ima embere volt. Jakab levele nem véletlenül őt hozza példának annak igazolására, hogy „*igen hasznos az igaznak buzgósgós könyörgése*” (5,16–18). Isten meghallgatta Illés imáját, amikor egy olyan eseményért könyörgött, amely kimozdítja népét a már-már beálló lelki halálból; amikor az özvegyasszony gyermekéért imádkozott; amikor a Kármelen fordult Teremtőjéhez, és akkor is, amikor a sértő fölényvel közeledő katonacsapatokat megemésztette az imájára válaszul az égből alászálló tűz (2Kir 1. fej. – a jelenetre két helyen is van utalás az Újszövetségben: Lk 9,51–56; Jel 11,5). Ezúttal azonban nem teljesült a kérése – Illés „nem tudott meghalni”, sem akkor, sem később. Viszont joggal merül fel a kérdés, hogyan csüggedhetett el ennyire a próféta? Hogyan tudott néhány óra leforgása alatt „kitörlődni” emlékezetéből a Kármel-hegyen átélt csodálatos tapasztalat?

„Attól az ellenhatástól, ami gyakran jár a nagy hit és a fényes eredmények nyomában, Illés sem volt mentes. Attól félt, hogy nem lesz tartós a Kármelen elkezdődött reformáció, és erőt vett rajta a csüggedés. Korábban a Piszga csúcsáig emelkedett, most pedig lent volt a völgyben. Amíg a Mindenható ihlette, kiállta a hit legkeményebb próbáját. Most pedig, amikor elcsüggedt, elengedte Isten kezét. Jézabel fenyegetése csengett fülében, és úgy látszott, Sátán még mindig diadalmaskodik a gonosz asszony ármánykodása által. Illés végtelen magasra emelkedett, és a visszahatás rettenetes volt. Istent elfelejtve menekült. Addig ment, amíg egy kietlen pusztában nem találta magát – egyedül. Teljesen kimerülve ült le egy fenyőfa alá pihenni. Amint ott ült, kérte Istent, hadd haljon meg. »Elég most már, Uram! – mondta. – Vedd el életemet, mert nem vagyok jobb az elődeimnél!« A keserű csalódástól összetört és minden emberlakta helytől messzire vetődött menekülő nem akart többé emberek szemébe nézni. Végül teljesen kimerülten elaludt. Mindenkit érnek néha keserű csalódások, és mindenkit hatalmába kerít olykor a csüggedés, amikor fájdalom az ember sorsa, és nehéz elhinni, hogy Isten még mindig jóságos segítője földi gyermekeinek, amikor annyira gyötrik a bajok, hogy inkább kívánja a halált, mint az életet. Ilyenkor engedik el sokan Isten kezét, és a kétely rabságába, a hitetlenség fogságába esnek. Ha ekkor megnyílna lelki szemük, és felfognák Isten intézkedéseit, megmentésükön fáradó angyalokat látnának, akik lábukat az örök hegyeknél is erősebb alapra helyezik. Akkor új hit, új élet ébredne bennük.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 102–103. o., e. 161–162. o.)

5 Mire tanította Illést a „halk és szelíd hang” (1Kir 19,12)?
5 Milyen kérdést tett fel neki, és az mire utalt?

1Kir 19,11–13 • „És mondta: »Jöjj ki és állj meg ezen a hegyen, az Úr előtt.« És íme, ott az Úr volt elmenendő. És nagy erős szél ment el az Úr előtt, amely a hegyeket meg-

szaggatta, és meghasogatta a kősziklákat az Úr előtt, de az Úr nem volt abban a szélben. A szél után földindulás lett, de az Úr nem volt a földindulásban sem. A földindulás után tűz jött, de az Úr nem volt a tűzben sem. A tűz után egy halk és szelíd hang hallatszott. Amikor Illés ezt hallotta, befedte az arcát palástjával, és kimenvén, megállt a barlang ajtajában, és íme, szózat hallatszott őhozá, amely ezt mondta: »Mit csinálsz itt, Illés?«

Vö. Zak 4,6 • „Az Úr beszéde ez Zorobábelhez, mondván: Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én Lelkemmel! – azt mondja a Seregek Ura.”

.....

.....

.....

„Nem isteni hatalmának megmutatkozásával, hanem »halk és szelíd hangon« akarta Isten kinyilatkoztatni önmagát szolgálja előtt. Meg akarta Illést tanítani arra, hogy nem mindig a leglátványosabb munkával lehet a legeredményesebben véghezvinni szándékát. Miközben Illés várt az Úr kinyilatkoztatására, zengett az orkán, villámok cikáztak, pusztító tűz seprte el mellette, de Isten ezekben nem volt jelen. Azután egy halk hangot hallott a próféta, és befedezte fejét az Úr jelenlétében. Nem volt már ingerült. Szelíden és legyőzötten állt ott. Most már tudta, hogy ha csendesen bízik és állhatatosan Istenre hagyatkozik, a szükség idején mindig segítségre talál. Isten igazságának nem mindig a legcsiszoltabb formában való feltárása győzi meg és téríti meg az embereket. Nem az ékes vagy a logikus beszéd érinti szívüket, hanem a Szentlélek szelíd befolyása, amely csendben, de biztosan alakítja és építi a jellemet. Isten Lelkének halk és szelíd hangja meg tudja változtatni szívünket... Sok múlik a becsületes és őszinte emberek kitaró munkálkodásán. Sátán mindent megtesz azért, hogy keresztezze

*Isten szándékát, amelyet az engedelmesek által akar megvalósítani. Egyesek figyelmét eltereli nemes és szent küldetésükről. Úgy intézi, hogy földi örömek töltsék be életüket. Rábírja őket, hogy saját kényelmükkel törődjenek, vagy nagyobb földi előnyökért hagyják el azt a helyet, ahol életük áldás lehetne. Másokat pedig ellenvetésekkel és üldözéssel csüggeszt el, hogy megfutamodjanak a szolgálat elől. Ezeket az embereket a menny mélységes szájalommal nézi. Isten minden egyes gyermekéhez, akit a lelkek ellenségének sikerült elhallgattatnia, ez a kérdés hangzik: »Mit csinálsz itt?« Megbiztatlak, hogy menj el széles e világra, hirdesd az evangéliumot, és készíts el egy népet Isten napjára. Miért vagy itt? Ki küldött ide?» (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 107–109. o., e. 168–172. o.)*

6 Hogyan valósul meg az illési reformáció Jézus második adventje előtt?

Mal 4,5–6 • „Íme, én elküldöm nektek Illést, a prófétát, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja. Az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz, hogy el ne jöjjenek, és meg ne verjem e földet átokkal.”

(Hogyan valósult meg az illési reformáció Jézus első adventje előtt? Hogyan utalt erre Jézus? – Mt 11,14; Lk 1,17.)

.....

.....

.....

„Az atyák és a fiak szívének egymáshoz fordítása” bizonyára arra utal, hogy mindenekelőtt Isten hívő népe vezetőit, lelki őreit rázza fel az Úrtól küldött reformációs üzenet, és amikor ők továbbadják ezt az egész hívő népnek, akkor az Úr fe-

léljük, illetve a hirdetett üzenet felé fordítja a szíveket. (Az „atyák és fiak” szóhasználatot lásd például 2Kir 13,14; 1Jn 2,12–14.) A „szívek megfordítását” csak Isten tudja megvalósítani a Szentlélek rejtett, de csodálatos és hatalmas munkálkodása által (vö. 1Kir 18,37; Ezék 36,26; Zsid 10,16).

A prófécia utolsó mondata nem arra utal, hogy Isten elvégzett ítélete elhárítható lenne a világ feje fölül a „gonoszság megsokasodása” (Mt 24,12) idején. Arra vonatkozik, hogy amikor Isten haragja lebeg a világ felett, akkor az Ő hívő népének tagjai is csak úgy menekülhetnek meg, ha teljesen megtérnek, s megszakítanak minden közösséget a bűnnel. Kinek-kinek az örök sorsa függ tehát az „illési üzenethez” való viszonyulástól. A Malakiás könyvében olvasható prófécia magában foglalja azt az utalást, hogy „*az Úr nagy és rettenetes napja*” előtt is az illési időkhöz hasonló, mély hitehagyás lesz Isten népe között. (Malakiás próféta korában is súlyos lelki hanyatlás volt Júda népe körében. A Malakiás könyvében leírt állapotok szintén a végidő gyülekezetében tapasztalható lelki romlás előképei. Lásd különösen: Mal 2,17; 3,7.)

„Napjaink hitehagyása hasonló ahhoz, amely Illés próféta korában elárasztotta Izráelt. Amikor a tömegek az emberit az isteni fölé emelik, amikor a népszerű vezetőket dicsőítik, amikor a Mammont imádják, és az emberi bölcselkedést az igazságról szóló kinyilatkoztatás fölé helyezik, akkor Baált követik. Kétely és hitetlenség árasztja végzetes befolyását az emberek értelmére és szívére. Sokan az emberi elméleteket Isten kinyilatkoztatásai helyére teszik. Nyíltan tanítják, hogy eljutottunk abba a korba, amikor az emberi értelmet az Ige tanításai fölé kell emelni.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 108. o., e. 170. o.)

*Az e heti adomány
az irodalmi alapot támogatja.*

Aki Illés kezeire vizet öntött

(2KIRÁLYOK 3,11)

ELIZEUS PRÓFÉTA

Elizeus próféta folytatta Illés szolgálatát, de munkája bizonyos vonatkozásokban nagyon különbözött Illésétől. Illésre a kárhoztatás és ítélet üzenetét bízta Isten. Elizeusnak békésebb küldetése volt, ő „a békesség prófétája” lett. Építenie és erősítenie kellett azt a munkát, amelyet Illés elkezdett, tanítania kellett a népet az Úr útjára.

¶ Milyen feladatra kapott elhívást Elizeus, és hogyan fogadta ezt?

1Kir 19,15–21 • „»...Elizeust, az abelméholabeli Sáfát fiát pedig kend prófétává a te helyedbe...« Elmenvén onnét, megtalálta Elizeust, a Sáfát fiát, amint szántott tizenkét járom ökrörel... és Illés hozzá ment, és a palástját reá vetette. Ő elhagyva az ökröket, Illés után futott, és mondta: »Kérlek, hadd csókoljam meg atyámat és anyámat, és azután követlek.« És mondta: »Menj, térj vissza, mert mit cselekedtem neked?« És elmenvén őtőle, vett azután egy pár ökröt, és levágta, és az ekéhez való szerszámokból tüzet rakva, megfőzte azok húsát, és a népnek adta, és ettek. És felkelve elment Illés után, és szolgált néki.»

Vö. Lk 9,61–62

A megfáradt, elcsüggedt Illés mellé adta Isten Elizeust munkatársul a Hóreb hegyénél. Megrázó tény, hogy az ítélet eszközéül szolgáló Hazáelt és Jéhut Isten kente fel szolgálatára. Szemléletes kifejezése volt ez annak, hogy Isten most már csak a szigorú fenyték eszközével küzdhetett tovább Izraéllért. Isten előre látta már akkor, közvetlenül a Kármel-hegyi eset után, hogy az ország egészét tekintve csak felületes reformáció következik be. A gonoszság tovább növekszik, és ezért keményebb fenytékre lesz szükség, hogy legalább egyesek felébredjenek és megtérjenek. Az a tény, hogy Isten Elizeust is Hazáel és Jéhu mellé sorolta, mondván, hogy akit ők nem ölnek meg, „azokat Elizeus öli meg”, nyilvánvalóan nem szó szerint értendő. Bizonyára az a jelentése, hogy Elizeus szolgálatának is egyik fontos része volt a hitehagyás elleni további küzdelem, amelyben ő úgy vett részt, hogy „Isten Igéjének kardjával vívott” (Jel 2,16) a bűnök és a megátalkodott bűnösök ellen. Hasonló szóhasználatot találunk Hóseás könyvében is: *„Azért vertem meg őket a próféták által, és megölöm őket az én számnak beszédeivel.”* (6,5) Másrészt az itt említett hét-ezerért, a hívő maradékért kellett a továbbiakban Elizeusnak munkálkodnia.

Illés próbára tette Elizeus elhatározásának komolyságát azal, hogy mindjárt az elhívás után felszólította a visszatérésre. Ekkor számot kellett vetnie a „költőségekkel” (vö. Lk 14,26–33), és döntenie kellett, hogy elfogadja vagy visszautasítja a hívást. Tettével – a szerszámok elégetésével – kifejezte döntése megmásíthatatlan voltát. A szolgálat ekéjének szarvára vetette a kezét, és többé nem tekintett hátra.

„Elizeus semmilyen világi előnyért nem akarta elmulasztani a lehetőséget, hogy Isten küldötte legyen, és nem akarta feláldozni

az Úr szolgálójával való közösség kiváltságát.” (Ellen G. White: *Előtted az élet/Nevelés*, 57. o., e. 59. o.)

2 Milyen jellemvonása készítette fel Elizeust szolgálata betöltésére?

2Kir 3,11 • „Itt van Elizeus, a Sáfát fia, aki Illés kezeire vizet öntött.”

Lk 16,10 • „Aki hű a kevésen, a sokon is hű az, és aki a kevésen hamis, a sokon is hamis az.”

.....
.....

„Nem volt nagy az a feladat, amit Elizeusnak eleinte végeznie kellett. Hétköznapi kötelességek szolgáltak eszközül arra, hogy fegyelmezzék. Azt olvassuk, hogy vizet öntött mesterének, Illésnek kezére. Kész volt bármit megtenni, amivel az Úr megbízta. Minden lépésénél az alázat és a szolgálat leckéit tanulta. Mint a próféta személyes kísérője, továbbra is hűségesnek bizonyult a kis feladatokban, mialatt naponta erősödő elhatározással szentelte oda magát arra a küldetésre, amelyet Isten kijelölt számára.”

„Senki sem tudhatja, hogy mi Isten célja nevelésével, azonban mindenki biztos lehet abban, hogy a kicsiny dolgokban való hűség feltétele a nagyobb felelőségek hordozására való alkalmasságnak. Életünknek minden cselekedete jellemünk megnyilvánulása, és Isten csak azt tiszteli meg komolyabb megbízatásokkal, aki a kis kötelességekben oly munkásnak bizonyul, „...aki szégyent nem vall...” (2Tim 2,15).

„Az ember sokszor lebecsüli a kis dolgok fontosságát, mert kicsik. Pedig e kis dolgoknak nagy szerepük van az élet tényleges formálásában. A keresztény életben valójában nincsenek lényegtelen dolgok. Jellemépítésünket ezer veszély fenyegeti, ha lebe-

*csüljük a kis dolgokat... Csak a kis dolgokban való hűséggel szoktathatjuk hozzá magunkat ahhoz, hogy becsületesek legyünk nagyobb kötelezettségeinkben is... Krisztus földi életében arra tanított, hogy fordítsunk nagy figyelmet a kis dolgokra. A megváltás magasztos munkájának terhe állandóan lelkére nehezedett. A tanítás és gyógyítás a legvégsőig igénybe vette lelkét és testét. Mégis észrevette az élet és a természet legsemmitmondóbb dolgait is. Legtanulságosabb tanításai azok voltak, amelyekben a természet apró-cseprő dolgaival Isten országának nagyszerű igazságait szemléltette. Nem feledkezett el legigénytelenebb szolgálói szükségleteiről sem. Meghallott minden segélykiáltást. Észrevette azt is, amikor a tömegből egy szenvedő asszony hozzáért. A hit legkisebb jelet sem hagyta válasz nélkül. Amikor Jairus leányát feltámasztotta, figyelmeztette a szülőket, hogy gyermeküknek ennie kell. Amikor nagy hatalmánál fogva kilépett a sírból, nem tartotta méltóságán alulinak, hogy összehajtsa és gondosan helyrerakja a halotti ruhákat, amelyekben eltemették.” (Ellen G. White: *Proféták és királyok*, 140. o., e. 222. o.; *Előtted az élet/Nevelés*, 58. o., e. 61. o.; *Krisztus példázatai*, 247–248. o., e. 356–358. o.)*

7 Hogyan tükrözi Elizeus mély alázatát, Isten- és emberismeretét az Illésnek mondott kérése? Mit tanulhatnak ebből az evangélium mai munkásai?

2Kir 2,9 • „Mondta Illés Elizeusnak: »Kérj tőlem, mit cselekedjem veled, mielőtt tőled elragadtatom.« És mondta Elizeus: »Legyen, a benned való léleknek kettős mértéke énrajtam.«”

.....

A jellemet próbára tévő felajánlás volt ez Illés részéről. A „szív gondolatát nyilvánvalóvá tévő” (Lk 2,35) felszólítás. Elizeus jelleme azonban kiállta a próbát. Válasza arról tanús-

codik, hogy pontosan tudta, milyen szolgálatra kapott elhívást, és nagyon komolyan vette azt. Pontosán ismerte Isten elvárásait, a saját gyengeségét és népe lelkiállapotát – tudta, hogy különleges isteni segítség nélkül prófétai szolgálata eleve kudarcra van ítélve.

„Elizeus nem kért világi dicsőséget, sem helyet a föld előkelői között. Amiért ő esedezett, az a Lélek nagymértékű adománya volt, amit az kapott, akit Isten az égbe való elragadással kívánt kitüntetni. Ő tudta, hogy a munkára, amelyet tőle várnak, semmi más nem képesíti. Ha tőlünk kérdeznék ezt, vajon mit felelénénk? Mi a szívünk legfőbb vágya, amikor Isten szolgálatában munkálkodunk?”

„Az Üdvözítő tudta, hogy semmiféle érvelés – legyen az bármilyen logikus – sem lágyít meg kemény szíveket, nem törheti át a világias gondolkodás és önzés kéréget. Tudta, hogy tanítványainak az erőttöbbletet a mennyből kell kapniuk. Tudta, hogy az evangélium csak akkor hatásos, ha azt forró szívek és beszédes ajkak hirdetik, akiket áthat annak ismerete, »aki az út, az igazság és az élet«. A tanítványokra bízott munka fokozott teljesítőképességet fog igényelni, mert a gonoszság áradata erősen és hatalmasan zúdul ellenük. A sötétség hatalmasságainak buzgó és elszánt vezető a parancsnoka. Krisztus követői csak az Istentől nyert Lélek segítségével harcolhatnak az igazságért.” (Ellen G. White: Az evangélium szolgálói, 72. o., e. 116. o.; Az apostolok története, 20. o., e. 31. o.)

4 Hazudott-e „Isten szent embere” (2Kir 4,9) a szíriaiaknak? Milyen tanulságokkal szolgál ma is ez a történet?

2Kir 6,8–23 (különösen a 18–19. vers) • „Mikor azok hozzá lementek, könyörgött Elizeus az Úrnak, mondván: Verd meg ezt a népet vaksággal! És megverte őket vaksággal Elizeus kívánsága szerint. És mondta nekik Elizeus: Nem ez az út, sem ez a város; jertek el énutánam, és ahhoz a

férfiúhoz vezetlek titeket, akit kerestek. És elvezette őket Samáriába.”

(Mire vonatkozott Elizeus kérése, a „vaksággal megveretés”? Milyen célt szolgált?)

.....

.....

Első olvasásra úgy tűnik, hogy ebben a történetben a sunemita asszony által „szent embernek” tartott Elizeus próféta „szentsége” megkérdőjeleződik. Hazudott volna a próféta? Őt keresték a szíriai katonák, és ő ahelyett, hogy nyíltan eléjük állt volna, máshoz akarta vezetni őket. A történet „kifutása” érthetővé teszi és igazolja a próféta tettét.

„Elizeus legvalódibb szándékát leplezi le, amit ezután mond az ellenséges katonáknak: »Nem ez az út, sem ez a város, jertek el énutánam, és ahhoz a férfiúhoz vezetlek el titeket, akit hiába kerestek.« A próféta igazságot beszélt. Ha rögtön felfedi magát – félreismerték volna. Elizeus az igazi valóját szeretete volna megmutatni nekik. Mi is sokszor vagyunk így az életben: az emberek gyorsan ítélik meg felettünk, félreismernek bennünket. Ilyenkor ne essünk kétségbe, ne is haragudjunk, hanem tegyünk erőfeszítéseket azért, hogy az igazi, jó oldalunkról ismerhessenek meg minket, s így talán megváltoztatják ítéletüket.” (Reisinger János: *Bibliai olvasókönyv*, 51. o.)

5 Hogyan nyilatkozott meg „*az Illésben levő lélek*” – Illés bátorsága és erkölcsi szigora – Elizeus életében?

2Kir 2,23–24

2Kir 3,13–14 • „**És mondta Elizeus Izráel királyának: »Mi közöm van hozzád? Menj a te atyádnak és anyádnak pró-**

fétáihoz!» És mondta néki az Izráel királya: »Ne utasíts el, mert az Úr gyűjtötte össze ezt a három királyt, hogy a Moáb kezébe adja őket.« És mondta Elizeus: »Él a Seregek Ura, aki előtt állok, ha nem nézném Josafátnak, a Júda királyának személyét, bizony téged nem néznék, és rád sem tekintenek.«»

2Kir 5,25–27 • „Ő pedig bemenvén, megállt az ő ura előtt, és mondta néki Elizeus: »Honnét, Géházi?« Felelt: »Nem ment a te szolgád sehová.« Ő pedig mondta néki: »Nem ment-é el az én szívem veled, mikor az a férfiú leszállott szekereből elődbe? Most az ideje, hogy szerezz ezüstöt, és hogy végy ruhákat, olajfákat, szőlőket, juhokat, barmokat, szolgákat és szolgálóleányokat?! Azért rád és a te magodra ragad a Naámán bélpoklossága mindörökké.« És kiment élőle megpoklosodva, mint a hó.»

.....

.....

A Királyok II. könyve 2. fejezetében olvasható történet a medvékről és a gyermekekről egyike azoknak a bibliai igéknek, amelyek megismerése után sokan félreteszik a Szentírást. Azonban egy fordítási pontosítás (a 2,23-ban szereplő „apró gyermekek” az eredeti héber szöveg szerint: „fiatalemberek”) és néhány alapvető szempont segíthet a történet „feldolgozásában”.

„Elizeus szelíd és kedves ember volt, de szigorú is tudott lenni. Ezt a bételi úton tanúsított eljárása mutatja, amikor a városból kijövő gonosz fiatalok csúfolódtak vele. Ezek az ifjak hallottak Illés mennybemeneteléről, és ebből az ünnepélyes eseményből gúnyt űztek. Ezt mondták Elizeusnak: »Menj föl, kopasz! Menj föl, kopasz!«

Gúnyolódó szavaikat hallva a próféta hátrafordult, és a mindenható Isten sugallatára megátkozta őket. A büntetés Istentől

származott. »Ekkor két medve jött ki az erdőből, és szétszaggatott közülük negyvenkét gyermeket.« (2Kir 2,23–24)

Ha Elizeus figyelmen kívül hagyta volna a gúnyolódást, továbbra is csúfolják és sértegetik. Küldetése pedig – a tanítás és mentés a súlyos nemzeti vész idején – kudarcot vallhatott volna. Ez az egyetlen eset, amikor félelmetes szigort alkalmazott, elég volt ahhoz, hogy egész életében tisztelet övezze. Ötven éven át járt szerte az országban, városról városra, és gyakran tétlen, faragatlan, léha fiatalok között haladt át, de senki sem gúnyolta, senki sem becsülte le a magasságos Isten prófétáját. A tiszteletadás – ami nagyon hiányzott az Elizeust csúfoló fiatalokból – olyan kegyelmi ajándék, amelyet gondosan ápolni kell.”

„Géházinak, Elizeus szolgájának az évek során alkalma nyílt arra, hogy a gazdája életét és munkáját jellemző önmegtagadó lelkületre eljusson. Kiváltsága volt, hogy nemes lelkű zászlóvivő váljék belőle Isten seregében. Régóta megkaphatta volna a menny legnagyobb ajándékait, de elfordult tőlük, és helyettük a világi gazdagság hitvány csillogását kívánta... Komoly tanulságokat vonhatunk le annak az embernek az esetéből, akinek Isten nagy és szent kiváltságokat adott. Géházi tette botránnyó volt Naámán útjában, akinek lelkébe csodálatos fény világított be, és hajlott az élő Isten szolgálatára. Géházi csalására nem lehetett mentéset felhozni. Halála napjáig bélpoklos maradt.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 149–150., 156–157. o., e. 235–237., 250–252. o.)

6 Mi jellemezte különösképpen Elizeus szolgálatát? Miben volt előképe Jézus Krisztusnak?

.....

.....

2Kir 2,20–22 • „És mondta: »Hozzatok nékem egy új csészt, és tegyetek sót belé.« És elhozták néki. Ő pedig ki-

ment a forráshoz, és bele vetette a sót, és mondta: »Ezt mondja az Úr: Meggyógyítottam e vizeket, nem származik ezután azokból halál és idétlen termés.« És egészségesekké lettek a vizek mind e mai napig, Elizeus beszéde szerint, amelyet szólott.»

2Kir 4,1–7 • „...Mondd meg nékem, mi van a házában?« Mondta az: »A te szolgálóleányod házában nincs egyéb, csak egy korsó olaj.« Akkor mondta: »Menj el, kérj ott kinn minden szomszédaidtól üres edényeket, de ne keveset. És menj be, és zárkózz be magad a fiaiddal, és tölts [az olajból] mindenik edénybe, és a tele edényt állítsd félre.« És elment őtőle, bezárkózott a fiaival, azok hordták néki [az edényeket], ő maga pedig csak töltögetett. Amikor megtöltötte az edényeket, mondta a fiának: »Hozz ide még egy edényt.« Felelt az: »Nincs több edény.« És akkor megállott az olaj. És elment, elmondta ezt az Isten emberének. Az pedig mondta: »Menj el, add el az olajat, és fizesd ki a hiteleződet. Te pedig és a te fiaid éljetez a maradékából.«»

2Kir 4,32–36 • „És bement Elizeus a házba, és íme a gyermek ott feküdt halva az ágyán. És bement, és bezárta az ajtót magára és a gyermekre, és könyörgött az Úrnak... Aztán felállott, és egyszer alá és fel járt a házban, majd újra felment és reáborult. Akkor a gyermek prüszszentett vagy hétszer, és felnyitotta szemeit. Ő pedig szólította Géházit, és mondta: »Hívd ide a súnemitát.« És amikor odaement, mondta: »Vedd a te fiadat.«»

2Kir 4,42–44 • „Jött pedig egy férfi Baál Sálisából, és hozott az Isten emberének első zsengek kenyereit, húsz árpakenyert és megzsundult gabonafejeket a ruhájában, de ő mondta: »Add a népnek, hadd egyenek.« Felelt az ő szolgálója: »Minek adjam ezt száz embernek?« Ő pedig mondta ismét: »Add a népnek, hadd egyenek, mert ezt mondja az Úr: Esznek, és még marad is.« És ő eleikbe adta, és ettek, és még maradt is belőle, az Úr beszéde szerint.»

2Kir 5,10. 14 • „És küldött Elizeus követet őhozzá, mondván: »Menj el, és fürödj meg hétszer a Jordánban, és megújul a te tested, és megtisztulsz...« Bement azért a Jordánba, és belemerítette magát abba hétszer az Isten emberének beszéde szerint, és megújult a teste, mint egy kisgyermek teste, és megtisztult.»

2Kir 6,4–7 • „És mondta az Isten embere: »Hová esett?« És mikor megmutatta néki a helyet, levágott egy fát és utána dobta, és a fejsze feljött a víz színére. És mondta: »Vedd ki.« És kinyújtva kezét, kivette azt.»

Áldás, adományozás, gyógyítás jellemezték Elizeus próféta szolgálatát, mint Krisztusét. Az Illésen megnyugvó Lélek ket-tős mértéke Elizeus prófétának ezekben a cselekedeteiben is megnyilatkozott. Halottat támasztott, poklost gyógyított, kenyeret szaporított, mint később Jézus. Jó ajándékot kért és kapott Illés elragadtatásakor, és ezt a jó adományt mindenkor istenfélelemben, emberszeretetben, önzetlen szolgálatra használta fel.

*Az e heti adomány
a táborokat támogatja.*

„Megnyugodhatom-e a nyomorúság felett?”

(JEREMIÁS 8,18)

JEREMIÁS PRÓFÉTA

Jeremiás i. e. 626-tól kb. 580-ig, tehát mintegy 46 éven át teljesített prófétai szolgálatot Júda királyságának utolsó, vészterhes, nehéz időszakában. Állhatatosan intette, figyelmeztetette a népet, küzdött a hamis prófétákkal, akiknek a felbujtására üldözték, verték, és kútba is dobták, hogy elnémítsák. Ő azonban nem tudott belenyugodni népe hitehagyásába. Csodálatra méltó a szeretetteljes fáradozása a lázadó, hitetlenségükben kitartó júdabeliekért, együttérzése végzetük beteljesedésekor, és Istenbe vetett hite, valamint a jövőbe vetett reménysége még a füstölgő, üszkös romok felett is.

I Milyen bizonyágtétellel hívta el Isten Jeremiást a prófétai szolgálatra, még ifjúkorában?

Jer 1,5–10. 18–19 • „Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, már ismertelek, és mielőtt az anyaméhből kijöttél, megszenteltelek, prófétának rendelvelek a népek közé.« És mondtam: »Ah, ah Uram, Isten! Íme, én nem tudok beszélni, hiszen ifjú vagyok én!« Az Úr pedig mondta nekem: »Ne mondd ezt: Ifjú vagyok én, hanem menj mind-

azokhoz, akikhez küldelek téged, és beszéld mindazt, amit parancsolok neked. Ne félj tőlük, mert én veled vagyok, hogy megszabadítsalak téged!« ...Kinyújtotta az Úr a kezét, megillette számat, és mondta nekem az Úr: »Íme, az én ígéimet adom a te szádba! Lásd, én e mai napon népek fölé és országok fölé rendellek téged, hogy gyomlálj, irts, pusztíts, rombolj, építs és plántálj!... Íme, én erősített várossá, vasoszloppá és ércbástyává teszek ma téged mind ez egész földön, Júda királyai, fejedelmei és papjai ellen és a föld népe ellen. Viaskodni fognak ugyan ellened, de nem győznek le téged, mert én veled vagyok, azt mondja az Úr, hogy megszabadítsalak téged.«»

(Hogyan érintette Jeremiást a hatalmas megbízatás, és milyen kijelentésekkel erősítette meg őt az Úr? Milyen kettős szolgálata van minden prófétának és minden igazi lelkigondozónak is? Milyen ígéretet kapott Jeremiás Istentől az előtte álló nehéz szolgálat terheinek elhordozásához?)

.....

.....

Jeremiás azért volt alkalmas arra, hogy Isten követe legyen, mert semmit sem tartott önmagáról. Isten ma sem tudja használni művében az öntelt, maguk útját járó, a saját képességeikre és erejükre büszke embereket.

Isten kijelentései azt kívánták megértetni az önmagát alkalmatlannak érző ifjú Jeremiással, hogy az Úr beszéde: teremtő hatalom. Amit Ő szól, az meglesz. Ha Isten szólítja őt és igéit adja a szájába, akkor csak teljesítse bátran, hittel mindazt, ami reá bízott, mert Isten mindenható hatalma kíséri kötelességteljesítése minden lépésénél.

Amiképpen Isten „megsebez, de be is kötöz” (Jób 5,18), az Ő követei is kendőzés és személyválogatás nélkül megfeddik

a bűnt, de hirdetik a megbocsátás és helyreállítás ígéreteit az őszintén megtérők számára. Jeremiásnak is le kellett rombolnia az önigazultság és a hamis reménységek bástyáit, nehéz lelki harccal. De ugyanakkor plántálnia is kellett: bele kellett ültetnie a szívekbe az isteni igazságosság elveit. Fel kellett építenie az emberekben az ítéleten túl és annak ellenére is érvényesülő igaz reménységet.

A szolgálat „rombolás” része sohasem örömteljes feladat, és természetesen nem is népszerű. De bármilyen kemény üzenet továbbításával bíz is meg az igazság és a szeretet Istene egy prófétát, ő hűen teljesíti ezt a kötelességét is. Ha a kemény szívű bűnösök megmentéséért csak úgy lehet fáradozni, hogy súlyos feddésekkel kell feltörni szívük „szikes talaját”, akkor a próféta nem vonakodik, hanem kész végezni ezt a nehéz szolgálatot is, üdvösségük érdekében (vö. Ap csel 20,20. 31; 2Tim 4,2).

2 Mekkora lelki tehernek érezte a próféta az elfajult, bűnös nemzetséggel való lelki viaskodást?

Jer 9,1–2 • „Bárcsak a fejem vízzé változnék, a szemem pedig könnyhullatásnak kútfejévé, hogy éjjel-nappal sirathatnám az én népem leányának megöltjeit! Bárcsak pusztába vinne engem valaki, utasok szállóhelyére, hogy elhagyhatnám az én népemet, és eltávozhatnám tőlük, mert mindnyájan paráznák, hitszegők gyülekezete!”

Vö. Zsolt 55,7–9

.....

.....

A prófétából felfakad a sóhaj és a vágó, hogy mit kívánna, mit tenne, ha önmagát nézné, ha nem vállalná Istennel együtt a küzdelmet az elragaszkodott bűnösök megmentéséért.

„Jeremiás félénk és tartózkodó természetéből adódóan vágyott a visszavonult élet békéjére és nyugalomára, ahol nem tapasztalja szeretett népe megátalkodottságát. Összeszorult szívvel gyötrődött a bűn okozta rontás miatt. »Bárcsak a fejem víznek, és a szemem könnynek forrásává válnék! – kesergett. – Éjjel-nappal siratnám népem megöltjeit. Bárcsak lenne a pusztában egy kunyhóm az út mentén! Elhagynám népemet, elmennék tőle...« (Jer 8,23; 9,1)

Kegyetlen csúfolódásokat kellett elviselnie. Érzékeny lelkét átmegették a gúny nyilai. Azok szórták rá, akik semmibe vették tanításait, és azt, hogy felelősséget érez megtérésükért. »Nevetséges lettem minden nép előtt, és gúnydalt énekelnek rólam egész nap. ...Nevetnek rajtam egész nap, engem gúnyol mindenki. ...Akik jóakaróim voltak, mind a bukásomra várnak: Talán rá lehet szedni! Hatalmunkba ejtjük, és bosszút állunk rajta!« (Siral 3,14; Jer 20,7. 10)

A lelkiismeretes próféta azonban naponként erőt kapott mindezek elviselésére. »De az Úr velem van mint erős vitéz – jelentette ki hittel. – Ezért elbuknak üldözőim, nem bírnak velem. Igen megszégyenülnek, kudarcot vallanak, gyalázatuk soha nem megy feledésbe! Énekeljétek az Úrnak, dicsérjétek az Urat, mert kiragadja a szegény ember életét a gonoszok hatalmából!« (Jer 20,11. 13)» (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 262. o., e. 420. o.)

3 Milyen ellenséges támadásokkal találkozott Jeremiás a szolgálata során a megtérni nem akarók részéről? Hogyan folyamodott Isten szabadításáért ezekben a helyzetekben?

Jer 11,19–23 • „Én pedig olyan voltam, mint a mészárszék-re hurcolt szelíd bárány, és nem tudtam, hogy terveket szőttek ellenem, mondván: Pusztítsuk el e fát gyümölcsével együtt; irtsuk ki ezt az élők földéből, hogy még a nevet se emlegessék többé! És ó, Seregek Ura, igaz bíró, ve-

séknek és szívnek vizsgálója: hadd lássam a te igazságszolgálatodat rajtuk, mert néked jelentettem meg az én ügyemet!...”

Jer 19,14–20,2 • „Azután hazajött Jeremiás Tófetből, ahová az Úr küldte őt prófétálni, megállt az Úr házában pitvarában, és szólt az egész népnek: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Íme én ráhozom e városra és ennek minden városára mindama veszedelmet, amelyről szoltam őellene, mert megkeményítették nyakukat, hogy ne hallják az én beszédeimet. És hallotta Passúr, a pap, az Immár fia (ő pedig fejedelem volt az Úr házában) Jeremiást, amint e szavakat prófétálta: és megcsapdosta Passúr Jeremiást, a prófétát, és bevetette őt a tömlőcbe, amely a Benjámin felső kapujában volt, az Úr háza mellett.”

.....

.....

„Ma is létezik a feddés ellen tiltakozó lelkület, amely Jeremiást üldözte és bebörtönözte. Sokan semmibe veszik az intéseket. Inkább hallgatják a hamis tanítókat, akik hízelegnek hiúságuknak, és szemet hunynak gonoszságuk fölött. Ezeknek az embereknek nem ad menedéket, és nem nyújt segítséget a nyomorúság idején a menny. Isten kiválasztott szolgálói viseljék hősiezen és türelemmel a próbákat és a szenvedéseket, amikor becsmérlik, mellőzik és hamis színben tüntetik fel őket. Végezzék tovább is hiúságesen Istentől kapott feladatukat. Sose felejtsek el, hogy a próféták, az emberiség Megváltója és az apostolok is megadással viselték el a gyalázást, az üldözést a világ javára.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 272–273. o., e. 437. o.)

Emlékezzünk arra, hogy Anatót a próféta közelebbi hazája volt. Ha a kötelességüket hűen teljesítő követek ellen fellángol olykor az ádáz gyűlölet egyesek részéről, ebben semmi új és csodálkozni való nincs. Végig gondolhatjuk Isten szolgálói-

nak az életét Mózesről fogva Jézuson át Pálig. Micsoda gyűlöletet szított fel ellenük Sátán, olykor még a saját barátai és testvéreik részéről is. Jézust éppen a názáretiek utasították el a leginkább. Sátán sokféle módon igyekszik megkeseríteni Isten szolgáinak az életét, és akadályozni őket küldetésük teljesítésében. Ők azonban Istenre bízhatják lelküket és ügyüket (vö. 1Pt 4,19), amint azt Jeremiás tette, és „szelíd bárányok” maradhatnak az igazságtalan, gonosz vádak és támadások közepette is.

4 Milyen személyes lelki válságot élt át a próféta üldözései során?

Jer 20,7–12 • „Rávetted, Uram, engem és rávétettem, megragadtál engem és legyőztél! Nevetségessé lettem minden időre, mindenki csúfol engemet. Mert ahányszor csak szólok, kiáltozom, így kiáltok: erőszak és romlás! Mert az Úr szava mindenkori gyalázatombra és csúfságomra lett nékem. Azért azt mondom: Nem emlékezem róla, sem az ő nevében többé nem szólok, de mintha égő tűz volna szívemben, az én csontjaimba rekesztetve, és erőlködöm, hogy elviseljem azt, de nem tehetem. Mert hallom sokak rágalmazását, a mindenfelől való fenyegetést: Jelentsétek fel, és ezt mi is feljelentjük: mindazok is, akik barátaim, az én tántorodásomra figyelmeznak, mondván: Talán megbotlik és megfoghatjuk őt, és bosszút állhatunk rajta. De az Úr velem van mint hatalmas hős, azért elesnek az én kergetőim, és nem bírnak velem, igen megsgyenyülnek, mert nem okosan cselekszenek: örökkévaló gyalázat lesz rajtok és felejtethetlen...”

.....

.....

„Milyen megvetéssel kezelte a zsidó nemzet azt az üzenetet, amelyet Jeremiás által küldött hozzájuk az Úr!... Olyan erős volt az ellenállás Jeremiás próféta üzenetével szemben, olyan gyakran kicsúfolták és kinevették, hogy végül ezt mondta: »Az Ő nevében többé nem szólok.« Így volt ez mindig. Az Istentől küldött üzenettel szemben olyan keserűség, gyűlölet és ellenállás nyilatkozott meg, hogy Istennek más hírnökei is a Jeremiáséhoz hasonló elhatározásra jutottak. De mit tett Jeremiás a döntése után? Megpróbálta megvalósítani, amit elhatározott, de nem volt lelki békéje. Amint kapcsolatba került azokkal, akiknek a megmentéséért fáradoznia kellett, azt tapasztalta, hogy Isten Lelke erősebb nála. Ezt írja: »...mintha égő tűz volna szívemben, a csontjaimba rekesztve, erőlködöm, hogy elviseljem, de nem tehetem.« (20,9)

Vajon nem ehhez hasonló tapasztalatot szereznek ebben a nemzedékben is azok, akik megfeddik a gonoszságot cselekvő embereket, azokat, akik hamis eszméket terjesztenek? Ha bevezetnek egy olyan eljárást, amely eltér az igazság alapelveitől, fel kell hangoznia az Úr feddő szavának. Ugyanazokkal a nehézségekkel találjuk szembe magunkat, mint amelyekkel az Úr szolgálói az egykori Izráelben találkoztak, amikor elküldettek, hogy leleplezzék a gonoszságokat, a romboló befolyást.” (Ellen G. White, 56. kézirat, 1902)

5 Mi volt Jeremiás próféta meggyőződése Isten és az ember kapcsolatát illetően, és mit kért ennek alapján Istentől?

Jer 10,23–24 • „Tudom, Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az ő útja, és egyetlen járókelő sem teheti, hogy irányozza a maga lépését! Fenyíts meg engem, Uram, de mértékkel, nem haragodban, hogy szét ne morzsolj engem!”

A 23. versben foglalt hitvallás Példabeszédek 16,9 kijelentésével van kapcsolatban, és vele együtt érthető meg helyesen a

tartalma: „Az embernek elméje gondolja meg az ő útját, de az Úr igazgatja annak járását.” A szabad választás tehát feltétlenül a miénk, a hatalmunkban van, és csakis a mi hatalmunkban. De a bűneset óta az a nyomorúságunk, hogy még a szívünkben elhatározott jót sem vagyunk képesek megvalósítani a saját erőnkéből (lásd ezzel kapcsolatban: Rm 7,14–24). Jézus világosan elmagyarázta, mi az oka ennek a tehetetlenségnek: „Jóllehet a lélek kész, a test erőtelen.” (Mk 14,38) Megromlott, ösztönös természetünk ellenáll, másfelé húz, nem engedelmeskedik az igazi énünk döntésének. Ezért van szükségünk arra, hogy „az Úr igazgassa lépéseinket” a jó úton, amelyet szabadon választottunk magunknak. Ezért fogadja el a hívó ember Isten kezéből a szükséges fenyítéket is, s élete üdvösségének és boldogságának megtartását bármely válságban és nyomorúságban bizakodva hagyja a Teremtőre.

„Nincs mentség a közönyösségre, nemtörődömségre. Hatalmas hullámok és rejtett zátonyok vesznek körül minket minden oldalról. Ezek darabokra törik a hajónkat, mi magunk pedig kilátástalan sorsú hajótöröttekké válunk, ha nem tesszük Istent az egyetlen menedékünké és segítőnké. Minden ember legyen bizalmatlan önmagával szemben. Lehetséges, hogy Isten nem hagyja jóvá terveinket és elképzeléseinket. Az Úr útján kell járnunk ahhoz, hogy akarátát cselekedhessük. Legyen Ő a tanácsadónk, távolodjunk el hitben az énünktől.” (Ellen G. White: *Kiben bízhatunk?*, II., 506–507. o.)

6 Megnyugodhat-e a hívó ember Isten népének elesett állapotát látva? Milyen választ kapunk erre Jeremiás életében, és mire sarkalljon mindez bennünket?

**Jer 8,18–22 • „Megnyugodhatom-e a nyomorúság felett?
Szívem eleped énbennem! Íme, az én népem leányának
kiáltó szava a messze földről: Nincsen-e ott az Úr a Sio-**

non? Nincsen-e azon az ő királya? Miért ingereltek fel engem az ő faragott bálványaikkal, az idegen semmiségekkel? Elmúlt az aratás, elvégződött a nyár, és mi nem szabadultunk meg! Az én népem leányának romlása miatt megromlottam, szomorkodom, iszonyat fogott el engem! Nincsen-e balzsamolaj Gileádban? Nincsen-e ott orvos? Miért nem gyógyított meg az én népem leánya?”

A szeretet együttérzést jelent. Isten szolgálói sohasem nézik közömbösen vagy csupán ítélkező megrovással Isten népe romlását. Minél közelebb állnak a Teremtőhöz, annál inkább jellemzi az Úr szolgálait, hogy a gonosz miatt is bánkódnak, legyenek bármilyen bűnösök és megátalkodottak a körülöttük élők (Jón 4,2), és a végsőkig, szinte a lehetetlenséggel küzdve is fáradoznak a végveszélyben lévők megmentéséért.

„Ideje, hogy Isten népe elvhűnek bizonyuljon. Amikor Krisztus vallását a leginkább lebecsülik, amikor törvényét a legjobban lenézik, akkor legyünk a legszilárdabbak, lelkesedésünk legyen forró, bátorságunk tántoríthatatlan. Álljunk az igazság oldalára, amikor a többség elhagy bennünket, harcoljunk az Úr harcát, amikor kevés a harc – ez a mi próbatételünk. Izzó lelkesedést kell merítenünk mások hidegségéből, bátorságot mások gyávaságából, és hűséget az árulásukból.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, 136. o.)

Az e heti adomány
a Sola Scriptura Főiskolát támogatja.

Aki nem volt „szélingatta nádszál”

(LUKÁCS 7,24)

KERESZTELŐ JÁNOS

„A legismertebb és a legfélreismertebb próféta” – kétségtelenül igaz Keresztelő Jánosra ez a megállapítás. János azonban nem volt torzonborz, üvöltöző próféta, mint amilyennek az ábrázolások gyakran mutatják. A bibliai feljegyzések szerint mértékletességet gyakorló, kimagasló jellemű ember volt. Életének tanulmányozása a második advent közelségében rendkívül időszerű. A párhuzam jól ismert: Krisztus első adventjét előkészítő szolgálatával, „útkészítésével” (Jn 1,23) azokat jelképezi, akiknek egy népet kell felkészíteniük a Megváltó második eljövételére. Ezért mértékletessége, megtérésre hívó üzenete, megalkuvást nem ismerő erkölcsi bátorsága, ugyanakkor mesterkéletlen alázata is követendő példa a második advent útkészítőinek.

¶ Milyen szerepe volt János „szigorú” életmódjának prófétai küldetése betöltésében?

Lk 1,80 • „A kis gyermek pedig növekedett és erősödött lélekben, és a pusztában volt mind ama napig, amelyen megmutatta magát Izráelnek.”

Lk 1,15 • „...bort és részegítő italt nem iszik...”

Mt 3,4; Lk 7,33; vö. 1Pt 4,7

(Milyen összefüggés van a mértékletesség és a jellem között? Miért lehetett a pusztai alkalmas helyszíne János felkészülésének?)

.....

.....

„Máté 3,4 eredeti igéjében a Földközi-tenger keleti partvidékén azóta *szentjánoskenyér* néven ismeretes eledelt kell látunk. De sem ez, sem az *erdei méz* nem jelenti, hogy János kizárólag ezeken élt, hanem hogy megelégedett a legegyszerűbb táplálékkal, ruházattal – ezeknél mérhetetlenül fontosabbnak tartotta a másokért végzett munkát és igehirdetést.” (Reisinger János: *Keresztelő János küldetésének időszerezése*, Jó Hír, 23., 1997, 3. o.)

„*Keresztelő János idejében széles körben elterjedt a nyereségvágy, a fényűzés és a nagyizálás. Az érzéki öröme, a lakomázás és az ivás testi betegségeket, elkorcsosulást okoztak, csökkentették a bűnnel szembeni érzékenységet, bénították a lelki fogékonyságot. Jánosnak reformátorként kellett fellépnie. Önmegtartóztató életével és egyszerű ruházatával korának túlkapásait kellett megrónia...*

Mindazoknak, akik istenfélelemmel szentségre törekcszenek, meg kell tanulniuk a mértékletesség és az önuralom leckéit. Az étvágyat, a szenvedélyeket az értelem magasabb rendű erejének kell alávetni. Ez az önfegyelem létfontosságú a szellemi erőhöz és lelki érzékenységhez, amely képessé tesz minket arra, hogy Isten szavának szent igazságait megértsük és gyakoroljuk. Ezért a mértékletességnek nagy szerepe van a Krisztus második eljövételére való felkészülésben is.

A dolgok természetes rendje szerint Zakariás fiának papi pályára kellett volna lépnie. De a rabbik iskoláinak nevelése alkalmatlanná tette volna munkájára. A Teremtő nem a teológusokhoz küldte, hogy megtanulja magyarázni az Írásokat. A sivatagba hívta, hogy a természettől és a természet Istenétől tanulhas-

son. Születésétől fogva Istennek szentelték mint nazireust, és ő maga is fogadalmat tett, hogy egész életét a Teremtőnek áldozza... Keresztelő János élete mégsem tétlenségben, önsanyargató komorságban vagy önző elszigeteltségben telt. Időről időre az emberek közé ment. Mindig érdeklődéssel figyelte, mi történik a világban. Csendes visszavonultságából nyomon követte az események kibontakozását. Az isteni Lélek megvilágosította értelmét, így tanulmányozta az emberek jellemét, hogy megértse, hogyan kerülhet közelebb a szívükhöz az égi üzenettel. Átérezte küldetése, felelőssége súlyát. Magányában, elmélkedve és imádkozva arra vágyakozott, hogy lelkét felövezve teljesíthesse a rá váró feladatokat.” (Ellen G. White: Jézus élete, 74–75. o., e. 100–102. o.)

2 Mi volt János igehirdetésének tartalma, és milyen volt annak hatása?

Mk 1,4 • „Előállt János, keresztelve a pusztában és prédikálva a megtérés keresztységét a bűnök bocsánatára.”

Mt 3,2. 7–12 • „Térjetez meg, mert elközelített a mennyeknek országa... Én ugyan vízzel keresztellek titeket megtérésre, de aki utánam jön, erősebb nálam, akinek saruját hordozni sem vagyok méltó. Ő Szentlélekkel és tűzzel keresztel majd titeket...”

Vö. Lk 3,10–14; Mt 3,5–6; Lk 3,21

(Mi lehetett a titka annak, hogy János ilyen tömegeket tudott „megmozgatni”, noha nem hízelgett a hallgatóinak? Milyen összefüggésben lehetett ez az életmódjával?)

.....

.....

.....

„János üzenetének középpontjában a megtérés állt. Arra intette népét, hogy ne büszkélkedjen kiválasztottságával, mert az nem érdem, hanem kötelesség és feladat. A nemzeti öntudat egyetlen embert sem formál nemesebbé, ha nem az erkölcsi megtisztulás az alapja. Keresztelő János felfedte, hogy a zsidó nép éppen erről a legszükségesebb feladatáról feledkezett meg...

János a hívó élet alapfogalmaira tanította a sokaságot. A bűnök felismerése és Isten előtti megvallása jelenti annak küszöbét. Nincs veszélyesebb, mint belenyugodni olyan hibákba, vétkekbe, amelyeket Isten a megbocsátás és a megtisztítás erejével kiiktathat az ember életéből. És az önelégültség hatványozottan káros, ha a vallásosság palástja alatt rejtőzik. Keresztelő János feladata abban állt, hogy egy magát vallásosnak nevező népet figyelmeztessen a hazugság észrevétlen jelenlétére, s bátorítson az őszinte és igaz életre.” (Reisinger János, i. m., 3–4. o.)

„Látta népét becsapottan, önelégülten és bűneiben szunnyadva. Arra vágyott, hogy szentebb életre ébressze az embereket. Az Istentől rábízott üzenetnek az volt a célja, hogy felrázza őket közönyükből, és félelmet keltsen bennük mérhetetlen gonoszságuk miatt. Mielőtt az evangélium magva megfelelő helyre kerülne, fel kell törni a szív talaját. Mielőtt Jézusnál gyógyulást kereshettek volna, rá kellett ébredniük, milyen veszedelmesek a bűn sebei...

János a Messiás eljövételét hirdette, és megtérésre szólította fel a népet. A büntől való tisztulás jeléül alámerítette őket a Jordán vizében. Ezzel a jelentős szemléltető tanítással azt mutatta be, hogy akik Isten választott népének tartják magukat, büntől szennyezettek. Szívük és életük megtisztítása nélkül aligha lehetnek részesei a Messiás országának...

Egy fa értékét nem a neve, hanem a gyümölcse határozza meg. Ha a gyümölcs értéktelen, a név nem mentheti meg a fát a pusztulástól. János kijelentette a zsidóknak, hogy Isten előtti helyzetüket jellemük és életük határozza meg. Hitvallásuk semmit sem

ér. *Ha életük és jellemük nincs összhangban Isten törvényével, akkor nem lehetnek az Ő népe.*” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 77–80. o., e. 103–107. o.)

„Seregestül tódultak hozzá az emberek, és nagyon szívesen hallgatták ezeket a beszédeket.” (Josephus Flavius: *A zsidók története*, XVIII. 5., Révay József fordítása)

3 Milyen győzelmet aratott János Sátán egyik finoman szótt, rejtett kísértése felett?

Jn 3,25–30 • „...Nem én vagyok a Krisztus, hanem őelőtte küldtettem el. Akinek jegyese van, vőlegény az. A vőlegény barátja pedig, aki ott áll és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt. Annak növekednie kell, nékem pedig alább szállanom.”

Vö. Mt 9,14–15

(Miben állt a kísértés lényege? Mire épített Sátán ennek során? Milyen kárt okozhatott volna, ha a kísértés „megfogan”?)

.....

.....

Csak kevesen jutnak el arra a lelki magaslatra, hogy meg tudják alázni magukat. János ezen kevesek egyike volt. Az ember természet mindig azt mondja, sőt kiáltja, hogy „neked mindig magasabbra és magasabbra kell növekedned!”. Egy másik hang, a „halk és szelíd hang” (1Kir 19,12) súgja azt, hogy most „alább kell szállanod”.

János szavai nyilvánvalóan eljutottak Jézushoz. A tanítványainak adott válaszával azt fejezte ki, hogy elfogadta és értékelte a „vőlegény barátjának” szolgálatát és alázatát.

„János természeténél fogva részese volt az emberiség hibáinak,

gyöngeségeinek, de az isteni szeretet érintése átalakította. A légkört, amelyben élt, nem szennyezte önzés és becsvágy, távol állt tőle a féltékenységnek még a csírája is. Nem rokonszenvezett a tanítványok elégedetlenségével, hanem kinyilvánította, milyen világosan megértette a Messiáshoz való viszonyát, és milyen boldogan üdvözölte azt, akinek utat készített... János barátként mutatkozik be, aki közvetítő a jegyesek között, egyengeti az utat a házassághoz. Mihelyt a vőlegény megkapja menyasszonyát, a barát küldetése beteljesedett. Együtt örvend azok boldogságán, akiknek egybekelését elősegítette. Hasonlóképpen János arra hívott el, hogy az embereket Jézushoz irányítsa, és örült, hogy tanúja lehet a Megváltó sikeres munkájának. Így szólt: »Ez az én örömöm immár betelt. Annak növekednie kell, nekem pedig alább szállanom.« (Jn 3,29–30)

János hittel tekintett az Üdvözítőre, az önmehtagadás magaslatára emelkedett. Nem arra vágyott, hogy az embereket magához vonzza, hanem hogy gondolataikat magasra, még magasabbra emelje, amíg megpihennek Isten Bárányánál. Ő maga csak egy hang volt, egy kiáltás a pusztában. Most örömmel vállalta a hallgatást és az ismeretlenséget, hogy minden szem az élet Világossága felé forduljon. János azért hívott el, hogy egy reformáció élére álljon. Emiatt tanítványai abban a veszélyben forogtak, hogy figyelmük rá összpontosul, érzésük szerint a mű sikere az ő munkásságán múlik, és szem elől tévesztik azt a tényt, hogy ő csupán eszköz, amely által Isten munkálkodik. János munkássága azonban nem volt elegendő a keresztény egyház alapjainak lerakásához. Amikor véghezvitte küldetését, egy másik munkának kellett elkezdődnie, amelyet az ő bizonyágtétele nem végezhetett el. Tanítványai azonban ezt nem értették meg. Amikor látták, hogy Krisztus veszi át a munkát, féltékenykedtek és elégedetlenkedtek.

Ugyanez a veszély ma is fennáll. Isten elhív valakit egy bizonyos munkára, és amikor az illető képességei szerint elvégezte, az Úr másoknak adja át, hogy továbbvigyék művét. Csakhogy János tanítványaihoz hasonlóan sokan úgy érzik, hogy a munka sikere

*az első munkástól függ. A figyelem a földiekre irányul a meny-
nyeiek helyett, felbukkan a féltékenység, és Isten műve csorbát
szenved. Akit pedig indokolatlanul tisztelnek, azt az önhittség ve-
szélye fenyegeti. Nem fogja fel, hogy Istentől függ. A híveket arra
tanítják, hogy emberi vezetésben bízzanak, és így bűnbe esnek, el-
távolodnak Istentől. Isten művében nem lehet önfelmagasztalás,
emberi rang. Az Úr időről időre különböző eszközöket ad, eze-
ken keresztül valósul meg célja a legjobban. Boldogok, akik haj-
landók megalázni énjüket, és együtt mondják Keresztelő János-
sal: »Annak növekednie kell, nekem pedig alább szállanom.« (Jn
3,30)» (Ellen G. White: Jézus élete, 140–143. o., e. 179–182. o.)*

4 Hogyan mutatott János példát az elvhűsége, az igazság
bátor képviselőre, és egyúttal az igazi szeretetre?

**Lk 3,19–20 • „Mikor pedig Heródes, a negyedes fejedelem,
megfeddetett ötöle Heródiásért, az ő testvérének, Fülöp-
nek feleségéért és mindama gonoszságokért, amiket He-
ródes cselekedett, ő még azzal tetézte mindezeket, hogy
Jánost tömlöcbe vettette.”**

Vö. Mk 6,17–20; Gal 4,16; Mk 6,21–29

.....

Jánost a Heródes legfőbb javát szem előtt tartó szeretet
készítette arra, hogy megfeddje a gonoszságait. Ezt nyilvánva-
lóan Heródes is érezhette, ezért is hallgatta őt örömmel, és
sok dologban követte is. Csak egy dologban nem, s ez az egy
János életébe került. János tudta, milyen következményei le-
hetnek annak, ha egy teljhatalmú uralkodót megfedd. De ő
láthatóan nem mérlegelte a következményeket, hanem hűsé-
gesen teljesítette „őrálló” feladatát (vö. Ezék 3,17–19).

„Maga Heródes is hallgatta Keresztelő János prédikálását. Az erkölcstelen király megremegett a megtérésre intő felhívás hallatán... János hűségesen foglalkozott vele, leleplezte Heródiással, testvére feleségével fenntartott gonosz viszonyát. Egy darabig Heródes erőtlenül próbált szabadulni az őt fogva tartó testi vágy láncaitól, ám Heródiás még erősebben kötözte meg hálójában, s bosszút forralt Keresztelő János ellen. Rávette Heródest, hogy vesse börtönbe a prófétát...

Küldetése során Keresztelő János mindig mindenütt a gonoszság félelem nélküli dorgálója volt. Heródes király elé mert állni, és nyíltan megfeddte a bűnt. Életét sem tekintette drágának, csak hogy kijelölt munkáját elvégezhesse.”

„A világnak olyan emberekre van a legnagyobb szüksége, akik nem adhatók el és nem vehetők meg, olyan emberekre, akik lelkiük mélyéig igazak és becsületesek. Olyan emberekre, akik a bűnt nevén merik nevezni, akik az iránytű pontosságával teljesítik kötelességüket, s akik kiállnak az igazság mellett, történjék bármi. De ez a jellem nem a véletlen műve, nem is tulajdonítható a Gondviselés különös kegyének. A nemes jellem az önfegyelem gyümölcse, úgy alakul ki, ha az ember alacsonyabb rendű természetét a magasabb rendű alá rendeli – ha énjét Isten és ember szolgálatára, a szeretet szolgálatára szenteli.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 172–173. o., e. 214–215. o.; *Nevelés/Előtted az élet*, 55. o., e. 57. o.)

5 Hogyan ingott meg egyetlen alkalommal az addig semmilyen szél által meg nem ingatható nádszál (Lk 7,24)?

Mt 11,2–6 • „János pedig, mikor meghallotta a fogságban a Krisztus cselekedeteit, elküldve kettőt az ő tanítványai közül, mondta neki: Te vagy-e az, aki eljövendő, vagy mást várjunk?...”

Vö. Ésa 35,5–6; 61,1–2

Mt 11,14 • „Ha be akarjátok venni, Illés ő, aki eljövendő volt.”
Vö. Mal 4,5-6; Lk 1,17
Jak 5,17 • „Illés ember volt, hozzánk hasonló természetű...”

„János élete aktív munkával telt, így börtönéletének sötétje, tehetetlensége súlyosan nehezedett rá. Amint egyik hét telt a másik után, s az idő nem hozott változást, csüggedés, kétség lett úrrá rajta. Tanítványai nem feledkeztek meg róla. Szabad bejárásuk volt a fogolyhoz, vitték neki a híreket Jézus munkálkodásáról, s elmondták, hogyan sereglenek köré az emberek. Azt is megkérdezték, hogy ha ez az új tanító a Messiás, akkor miért nem tesz valamit János kiszabadítása érdekében. Hogyan engedheti meg, hogy hűségese hírívőjét megfosszák szabadságától, sőt talán az életétől is? E kérdések nem maradtak hatástalanok. Olyan kétségeket sugalltak Jánosnak, amelyek soha fel sem merültek volna benne. Sátán örömmel hallgatta e tanítványok szavait, s látta, hogyan kavariák föl az Úr követének lelkét. Ó, milyen gyakran éppen azok bizonyulnak a legveszélyesebb ellenségnek, akik egy jó ember barátainak hiszik magukat, s vágyakoznak hűségük kimutatására! De ahelyett, hogy megerősítenék barátjuk hitét, szavaik hányszor letörnek és elbátortalanítanak!

A Megváltó tanítványaihoz hasonlóan Keresztelő János sem értette meg Krisztus országának természetét. Várta, hogy Jézus elfoglalja Dávid trónját, s ahogy telt az idő, és a Megváltó nem igényelte a királyi hatalmat, János összezavarodott és aggódni kezdett... Jézus... látszólag megelégedett azzal, hogy tanítványokat gyűjtött maga köré, gyógyította és tanította az embereket. A vámszedők asztalánál evett, mialatt a római iga naponta súlyosabban nehezedett Izráelre, s míg Heródes király és hitvány szeretője azt tette, amit akart, a szegények és a szenvedők kiáltása az évig hatolt. A sivatagi próféta számára mindez megoldhatatlan rejtélynek

tűnt. Időnként démonok sugallatai kínozták lelkét, s szörnyű félelem árnya borult rá. Lehetséges, hogy a rég várt Szabadító még nem jelent meg? Akkor mit jelent az üzenet, amelyet hordoznia kell? János keserűen csalódott munkájának eredményében. Mégsem adta fel Krisztusba vetett hitét. A mennyei szózat és a leszálló galamb emléke, Jézus folttalan tisztasága, a Szentlélek ereje, amely megnyugodott Jánoson, amikor a Megváltó színe elé került, és a prófétai iratok tanúsága – mindez bizonyította, hogy a Názáreti Jézus a megígért Messiás. János nem osztotta meg kétségeit, aggodalmait társaival. Elhatározta, hogy megkérdezi Jézust, üzenetet küld neki. Ezt két tanítványára bízta, s azt remélte, hogy a Megváltóval folytatott beszélgetés megerősíti hitüket, és meggyőzi testvéreiket is. Vágyott néhány szóra, mellyel Krisztus közvetlenül igazolja magát... A tanítványok meghozták az üzenetet, és ez elég volt. János visszaemlékezett a Messiásra vonatkozó próféciára... Az Üdvözítő szavai – »Boldog, aki énbennem meg nem botránkozik« (Mt 11,6) – gyöngéd feddésként szóltak Jánoshoz. Nem is maradtak eredménytelenek. A próféta világosabban megértette Krisztus küldetésének természetét, alávetette magát Istennek akár életre, akár halálra, ahogy a legjobban szolgálja a szeretett ügy érdekeit.» (Ellen G. White: Jézus élete, 172–176. o., e. 214–218. o.)

6 Hogyan méltatta Jézus János jellemét és szolgálatát, éppen a próféta lelki válsága idején?

Mt 11,7–11 • „...Mit látni mentetek ki a pusztába? Nádszálat, amit a szél hajtogat? Hát mit látni mentetek ki? Puha ruhába öltözött embert? Íme, akik puha ruhákat [finom öltözéket] viselnek, a királyok palotáiban vannak. Hát mit látni mentetek ki? Prófétát? Bizony, mondom néktek, prófétánál is nagyobb! Mert ő az, akiről meg van írva: Íme, én elküldöm az én követemet a te orcád előtt, aki megkészíti előtted a te utadat. Bizony mondom néktek: az

asszonyoktól születettek között nem támadt nagyobb Keresztelő Jánosnál, de aki legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála.”

Vö. Lk 1,15; Mt 21,32; Jn 5,35

„A menny értékelése szerint mit jelent a nagyság? Nem azt, amit a világ annak tart: nem gazdagság, rang, nemesi származás vagy szellemi adottságok önmagukban. Ha a szellemi nagyság – minden magasabb szintű megfontolástól eltekintve – méltó a tiszteletre, akkor Sátánnak jár a megbecsülés, akinek intellektuális nagyságát egyetlen ember sem érheti el. Azonban minél nagyobb az adottság, annál nagyobb lesz az átok, ha az én szolgálata megrontja a képességeket. Isten az erkölcsi értéket becsüli. A szeretet és a tisztaság az, amit a leginkább értékel...”

János élete – eltekintve az örömtől, amit a küldetése miatt érzett – nem volt tele vidámsággal. Hangját a pusztán kívül ritkán hallották. Magányos volt, és nem adatott meg neki, hogy meglássa munkája gyümölcsét. Nem lehetett Krisztussal, és nem látta a nagyobb világosságot kísérő isteni erő megnyilatkozását. Nem láthatta, hogyan nyeri vissza látását a vak, gyógyul meg a beteg, támad föl a halott. Nem szemlélhette a Krisztus minden szaván átragyogó fényt, amely bearanyozta a próféciaik ígéreteit. A legkisebb tanítvány, aki látta Krisztus hatalmas műveit és hallotta szavát, ilyen értelemben nagyobb kiváltságban részesült, mint Keresztelő János, ezért olvassuk, hogy nagyobb, mint ő... János gyermek-, ifjú- és férfikorát szülői és erkölcsi erő jellemezte. Amikor hangja hallatszott a pusztában: »Készítsétek az Úrnak útját, és egyengessétek meg az ő ösvényeit« (Mt 3,3), Sátán féltette országa biztonságát. János úgy tárta fel a bűn gonoszságát, hogy az emberek megremegtek. Sátán hatalma sokak fölött megtört, akik azelőtt az irányítása alatt voltak. A gonosz fáradhatatlanul

igyekezett eltéríteni Keresztelő Jánost az Istennek maradéktalanul alárendelt élettől, ám kudarcot vallott. Nem sikerült legyőznie Jézust sem. A pusztai megkísértéskor Sátán vereséget szenvedett, s haragja óriási volt. Most elhatározta, hogy Jánost sújtja, így okoz bánatot Krisztusnak. Az egyetlen emberre, akit nem vehet rá a bűnre, szenvedéseket zúdít.

Jézus nem lépett közbe, hogy megszabadítsa szolgáját. Tudta: János kiállja a próbát. Örömmel eljött volna a Megváltó Jánoshoz, hogy jelenlétével megvilágosítsa a pincebörtön homályát. Azonban nem adhatta magát az ellenség kezébe, nem kockáztathatta küldetését. Boldogan szabadította volna meg hűséges szolgáját. De azon ezrekért, akiknek évek múltán a börtönből a halálba kell menniük, Jánosnak ki kellett innia a vértanúság poharát. Amikor Jézus követői elhagyottan, cellákban sínylődnek, kard által, kőpadon vagy máglyán kell elpusztulniuk, látszólag elhagyatva Istentől és embertől egyaránt, micsoda támasz lehet számukra az a gondolat, hogy Keresztelő János, akinek hűségéről maga Krisztus tett bizonyosságot, osztozott sorsukban!...

Isten sohasem vezeti másként a gyermekeit, mint ahogy ők is választanak, ha előre láthatnák a véget, és felismernék ama területek dicsőségét, amelyet az Ő munkatársaiként véghezvihetnek. Sem Énók, aki felvitetett a mennybe, sem Illés, aki tüzes szekéren ragadtatott el, nem volt nagyobb vagy tiszteletreméltóbb Keresztelő Jánosnál, aki magányosan halt meg a börtönben. »Néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higgyetek Őbenne, hanem hogy szenvedjete is Őérette.« (Fil 1,29) A menny minden adománya közül, amit csak nyújthat az embernek, a legmélyebb bizalom és a legnagyobb tisztesség: Krisztussal részesülni az Ő szenvedéseiben.» (Ellen G. White: Jézus élete, 177–182. o., e. 219–225. o.)

Az e heti adomány
a médiaalapot támogatja.

„Íme, az Úr szolgálója: legyen nékem a te beszéded szerint”

(LUKÁCS 1,38)

MÁRIA, JÉZUS ÉDESANYJA

Jézus édesanyja felé ma is megkülönböztetett figyelem és tisztelet irányul sokak részéről. Ugyanakkor sokan ahhoz hasonlóan tisztelik őt, mint az athéniak az istenüket: „nem ismerve” (Ap csel 17,23). Kíválságunk és egyben kötelességünk is azonban, hogy ismerve tiszteljünk bárkit, az egyetlen hiteles kinyilatkoztatás, a Biblia alapján (vö. Jn 4,23–24). Máriáról kevés kijelentést találunk a Bibliában, a születéstörténet után szinte eltűnik a szemünk elől. Csak néhány „felvillanás” erejéig látjuk viszont, de ezek az igeszakaszok segítenek abban, hogy kirajzolódjék előttünk a jelleme.

|| Milyen szempontok alapján eshetett a menny választása Máriára, hogy Jézus földi édesanyja legyen?

Lk 1,38 • „Íme, az Úr szolgálója: legyen nékem a te beszéded szerint.”

Lk 2,19 • „Mária pedig mind ez igéket megtartotta, és szívében forgatta.”

Mt 2,23; vö. Ésa 9,1–2; Ésa 53,2; Jn 1,47; 7,52

Lásd még: Dn 9,25; Mik 5,2

(Milyen próféciáknak kellett teljesülniük Jézus születésekor? [Származás, hely és idő.] Milyen további szempontoknak kellett még megfelelnie Máriának?)

.....

.....

A Jézusra vonatkozó messiási próféciáknak mindenképpen teljesülniük kellett. Jézusnak Ábrahám leszármazottai között (1Móz 12,3), Dávid családjában (2Sám 7,12–13. 16) kellett megszületnie (vö. Mt 1,1). Ahhoz, hogy i. sz. 27 őszén felnőttként megkezdhesse szolgálatát (Dn 9,25), i. e. 5 őszén (a pontos bibliai adatok szerint) kellett emberként erre a világra jönnie. A „száraz földből kellett kinőnie vesszőszálként” (Ésa 53,2) – ezt pontosan beteljesítette a megvetett és lenézett, félig pogány Galilea, azon belül is a rossz hírű Názáret (Jn 1,47; 7,52). Nem Jeruzsálemben, hanem Zebulon és Naftali népe körében, a pogány határvidéken kellett a szolgálatának később igazán kiteljesednie (Ésa 9,1–2).

Mária Názáretben élve az adott időben, hozzájárulhatott a jövendölések beteljesüléséhez. Nem tudhatjuk, őszinte hívóként miért élt ebben a rossz erkölcsű városban, és lett volna-e lehetősége elköltözni onnan. Lehetséges, hogy „azok között lakva, s a gonosz cselekedeteket látva és hallva” – Lóthoz hasonlóan – Mária is „napról napra gyötörte az ő igaz lelkét”, mindenesetre nem fáradt el lelkileg (vö. 2Pt 2,7–8), és az isteni Gondviselés mindezeket a körülményeket felhasználta a megváltás művében.

A Bibliában megörökített szavai élő hitről és tiszta, megszentelt életről tanúskodnak. Ez mutatja azt, hogy lelkileg alkalmas volt nagy feladatára. A legszorosabban együtt kellett működnie a mennyei erőkkkel, a Szentlélekkel Jézus nevelésében, és ez csak mély alázattal és istenfélelemmel volt lehetséges. Sokat elárul kedves, gyermeki hitéről az isteni megbíza-

tásra adott válasza: „Íme, az Úr szolgálója: legyen nékem a te beszéded szerint.” (Lk 1,38)

2 Hogyan tükröződik Mária jelleme, Istennel való kapcsolata magasztaló énekében?

Lk 1,46–55 • „Akkor mondta Mária: Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben. Mert reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotára; mert íme, mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzedékek. Mert nagy dolgokat cselekedett velem a Hatalmas; és szent az ő neve!...”

.....

.....

Az első dolog, amire felfigyelhetünk az, hogy Isten Mária számára „az én megtartó Istenem” volt. Személyesen járt Istennel, személyes Istene volt, akitől kérte, várta a „megtartást”, vagyis a segítséget ahhoz, hogy „szeplő nélkül meg tudja tartani magát e világtól” (Jak 1,27). Konkrétan attól, hogy a Názáretben megsokasodó gonoszság miatt ne hidegüljön meg benne az Isten és az emberek iránti szeretet (vö. Mt 24,12).

A „*nagy dolgokat cselekedett velem a Hatalmas*” részlet minden bizonnyal nem csak a különleges angyali látogatásra és a kiválasztottságára utal, hanem arra, hogy addigi élete folyamán is voltak már hiteles, Istennel szerzett tapasztalatai. Ő is „az Úr Isten nagy tetteivel járt” (Zsolt 71,16), mint „atyja”, Dávid. Személyesen tapasztalta a „megtartást”, az Istentől igényelt és elnyert erőt ahhoz, hogy igaz életet élhessen, s azt is, hogy Isten „éhezőket tölt be javakkal, s gazdagokat küld el üresen”. Máriának hiteles Isten-képe volt, amelyet az Írások ismeretével „csiszolt” és alakított. Ezt mutatja, hogy az Írásokból idéz

több alkalommal is. Abban, hogy Jézus olyan jól ismerte az Írásokat (Jn 7,15), nyilvánvalóan neki is szerepe volt.

3 Milyen mulasztást követett el Mária és József a húsvéti látogatás során?

Lk 2,41–51 • „...és mikor elteltek a napok, amikor ők visszatértek, a gyermek Jézus visszamaradt Jeruzsálemben. Nem vették ezt észre sem József, sem az ő anyja, hanem azt gondolva, hogy az úti társaságban van, egynapi járó földet mentek, és csak azután keresték őt a rokonok és az ismerősök között. Mikor nem találták őt, visszamentek Jeruzsálembe, hogy megkeressék... Meglátva őt, elcsodálkoztak, és mondta neki az ő anyja: »Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Íme, atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.« Ő pedig mondta nekik: »Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nekem azokban kell foglalatosnak lennem, amelyek az én Atyám dolgai?« De ők nem értették e beszédet, amit nekik szólt. Aláment velük, és ment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Az ő anyja szívében tartotta mindezeket a dolgokat.»

.....

.....

Mária és József egy teljes napra szem elől veszítették tizenkét éves gyermeküket. Ilyen hatalmas szülői mulasztásra nem lehet mentséget találni. Itt nagyon erőtlen érv az „úgy gondoltuk”. Ugyanakkor felmerülhet Jézus felelősségének a kérdése is: miért nem szólt, miért nem kereste a szüleit? A tömör bibliai beszámoló természetesen nem térhet ki minden részletre, de a Szentírás számos helyen hangsúlyozza Jézus bűntelen voltát, azt, hogy egyetlen hibát vagy mulasztást sem köve-

tett el élete során – és ez alól nem jelenthet kivételt ez a történet sem.

„[József és Mária] Jeruzsálemből távozva szem elől veszítették Jézust, és nem tudták, hogy a városban maradt. Az ország akkoriban sűrűn lakott volt, a karavánok pedig óriásiak. Nagy volt a kavarodás, amikor elhagyták a várost. Az úton a barátokkal és ismerősökkel való találkozás öröme elvonta figyelmüket, és a következő estig nem vették észre, hogy Jézus nincs velük. Azután, amikor megálltak, hiányolták gyermekük segítőkész kezét. Mivel feltételezték, hogy a társaságukkal van, nem nyugtalanzkodtak. Bár fiatal volt, mégis feltétlenül bíztak benne, és arra számítottak, hogy ha szükség lesz rá, kész lesz segíteni, és mint mindig, előre kitalálja kívánságaikat. Mégis feltámadt bennük a félelem, keresték az egész társaságban, de hiába. Megborzongtak, amikor eszükbe jutott, hogy Heródes hogyan próbálta elpusztítani Jézust kisgyermekkorában. Sötét sejtelmek gyötörték szívüket. Keserű szemrehányásokkal illették magukat.

Visszatértek Jeruzsálembe, és folytatták a keresést. Másnap, amint a hívők között jártak-keltek a templomban, ismerős hangra lettek figyelmesek. Nem tévedhettek, egyetlen hang sem hasonlított Jézus komoly és ünnepélyes, mégis zengő hangjához.

A rabbik iskolájában találták meg Jézust. A nagy öröm ellenére sem feledkeztek meg bánatukról és aggódásukról. Amikor Jézus újra velük volt, anyja hangjába dorgálás vegyült: »Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Íme, atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.« (Lk 2,48) »Mi dolog, hogy engem kerestetek? – válaszolta Jézus. – Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, amelyek az én Atyámnak dolgai?« (Lk 2,49) Mivel úgy látszott, hogy nem értik a szavait, fölfelé mutatott. Arcán fényesség ragyogott, amelyet megcsodáltak. Isteni mivolta átvillant az emberi természetén. Amikor szülei megtalálták a templomban, s hallották, hogyan beszélget a rabbikkal, megdöbbenek kérdésein és válaszaiban. Szavai olyan gondolatokat ébresztettek bennük, amelyeket soha többé nem felejtettek el.

Jézus kérdésében tanulság rejlik. »Nem tudjátok – mondta –, hogy nékem azokban kell foglalatossnak lennem, amelyek az én Atyámnak dolgai?« Jézus azzal a munkával volt elfoglalva, amelynek elvégzéséért e világra jött. József és Mária viszont elhanyagolták a munkájukat. Isten megtisztelte őket azzal, hogy rájuk bízta Fiát. Szent angyalok irányították József útját, hogy megővhassa Jézus életét. De ők egy teljes napra szem elől veszítették Jézust, akiről egyetlen pillanatra sem feledkezhettek volna meg. Amikor azonban aggodalmuk eloszlott, nem magukat hibáztatták, hanem Jézust okolták.

Jézus szülei számára természetes volt, hogy a Megváltót saját gyermeküknek tekintik. Nap mint nap velük volt, élete sok tekintetben hasonlított más gyermekekéhez, és nehéz volt megérteniük, hogy Ő Isten Fia. Az a veszély fenyegette őket, hogy nem értékelik eléggé az áldást, amelyet a világ Üdvözítője jelenlétében kapnak. A bánat, amit a tőle való elszakadás okozott, a szelíd feddés, amely szavaiban rejtett, arra szolgált, hogy mélyebben átérezzék megbízatásuk szentségét.

Édesanyjának adott válaszában Jézus először bizonyította, hogy megértette kapcsolatát Istennel. Születése előtt az angyal azt mondta Máriának: »Ez nagy lesz, és a Magasságos Fiának hívatatják. És néki adja az Úr Isten a Dávidnak, az ő atyjának királyi székét, és uralkodik a Jákob házán mindörökké...« (Lk 1,32–33) Mária szívből töprengett ezeken a szavakon, és bár hitte, hogy gyermeke Izráel Messiása, mégsem értette küldetését. Most sem fogta fel Jézus szavait, de látta, hogy nem ismeri el Józseffel való rokonságát, és kijelenti istenfiúságát...

Ha József és Mária imáikban Istennel időztek volna, akkor felismerik megbízatásuk szentségét, és nem veszítik szem elől Jézust. Egyetlen nap hanyagsága miatt elvesztették a Megváltót, és háromnapos aggódó keresésbe telt, mire megtalálták. Így van ez velünk is: üres fecsegéssel, gonosz beszéddel vagy az ima elhanyagolásával egyetlen nap alatt elveszíthetjük a Megváltó jelenlétét, s napokon át szomorúan kereshetjük, mire megtaláljuk Őt,

és újra elnyerjük a békét, amit elveszítettünk.” (Ellen G. White: Jézus élete, 58–61. o., e. 80–83. o.)

4 Jellemének milyen oldaláról ismerhetjük meg Máriát a kánai menyegzőn?

Jn 2,1–12 • „...Elfogyván a bor [szőlőlé], Jézus anyja mondta neki: »Nincs boruk.« Mondta neki Jézus: »Mi közöm neked tehozzád, oh asszony? [= Asszony, ez nem a te dolgod!] Nem jött még el az én óráim.« Mondta az ő anyja a szolgálknak: »Valamit mond nektek, megtegyétek...«»

(Mit szeretett volna elérni Mária Jézus felszólításával? Milyen veszély rejtett ebben a szándékában? Honnan tudhatjuk biztosan, hogy Jézus válasza nem durva elutasítás volt? Minek nem jött még el az ideje Jézus szerint, amit Mária már látni szeretett volna? Miért teljesítette Jézus mégis az édesanyja kérését?)

.....

.....

„[Jézus] újra találkozott édesanyjával, akitől egy idő óta távol volt. Mária hallotta, mi történt a Jordánnál a keresztségkor. A hírek eljutottak Názáretbe, és felfrissítették emlékezetében azokat a jeleneteket, amelyeket oly sok éve a szívében őrzött. Akárcsak egész Izráelt, Máriát is mélyen felkavarta Keresztelő János küldetése. Jól emlékezett a születésekor elhangzott jövőndölésre. És most, hogy János kapcsolatba került Jézussal, a remény újra fel lángolt benne. Ám eljutottak hozzá a Jézus titokzatos pusztai távozásáról szóló hírek is, és balsejtelmek gyötörték.

Attól a naptól fogva, amikor názáreti otthonában meghallotta az angyal bejelentését, Mária minden bizonyítékot megőrzött szí-

vében Jézus Messiás voltáról. Nyájas, önzetlen élete arról tanúskodott, hogy Ő nem lehet más, mint Isten küldötte. Mégis érték csalódások, kétségek, és várva várta azt az időt, amikor Jézus dicsősége megmutatkozik. A halál elválasztotta Józseftől, akivel megosztotta Jézus születésének titkát. Most senkije sem volt, akinek bizalmasan feltárhatta volna reményeit és félelmeit. Az elmúlt két hónap nagyon szomorúan telt. El kellett válnia Jézustól, akinek együttérzése vigaszt jelentett számára. Eltűnődött Simeon szavain: »Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tör...« (Lk 2,35) Arra a háromnapi gyötoremre gondolt, amikor Jézust örökre elveszettnek hitte, és most aggódó szívvel várta visszatértét.

A menegzői ünnepségen találkozott vele – szelíd, szolgálatkész fiával. Csakhogy Ő már nem az volt, aki azelőtt. Tekintete megváltozott. Pusztai küzdelmének nyomait viselte, arcán a méltóság és hatalom új kifejezése bizonyította égi küldetését. Egy csoport ifjú volt vele, tisztelettel követték Őt, és Mesternek neveztek. Jézus társai elbeszéltek Máriának mindazt, amit a keresztségen és másutt láttak, hallottak. Végül kijelentették: »Aki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk...« (Jn 1,46)

...Amint Mária meghallgatta a tanítványok Jézusról szóló tanúságtételét, szíve megtelt örömmel, mert bizonyos volt benne, hogy régóta táplált reményei nem hiábavalóak. Mindamellet az emberinél magasabb szintre emelkedhetett volna, ha szent örömebe nem vegyül hajszálnyi természetes anyai büszkeség is. Látta, hogy minden tekintet Jézusra irányul, és szerette volna, ha fia bebizonyítja az egybegyűlteknél: Ő valóban Isten Megdicsőítettje. Remélte, hogy Jézusnak alkalma nyílik csodát tenni a vendégek előtt... Fennállt a veszély, hogy Mária Jézussal való rokonsága alapján különleges igényeket támaszt vele szemben, és bizonyos mértékig jogot formál arra, hogy küldetésében irányítsa. Harminc éven át engedelmes, szerető fia volt, és szeretete mit sem változott, de Jézusnak most Atyja művét kellett munkálnia. Mint a Magasságos Fiát és a világ Megváltóját, semmilyen földi köte-

lék nem tarthatta vissza küldetésétől, sőt életmódját sem befolyásolhatta. Szabadnak kellett lennie, hogy Atyja akaratát cselekedhesse... Amikor azt mondta Máriának, hogy nem jött még el az Ő órája, Jézus édesanyja ki nem mondott gondolatára felelt – a várakozásra, amit a többiekkel együtt melengetett. Mária remélte, hogy fia kijelenti magát mint Messiás, és elfoglalja Izráel trónját. De az idő még nem jött el. Jézus nem királyként, hanem mint »fájdalmak férfia és betegség ismerője« (Ésa 53,3) fogadta el az emberi sorsot.

Bár Máriának nem volt helyes elképzelése Krisztus küldetéséről, feltétlenül bízott Benne. Erre a hitre válaszolt Jézus. Mária bizalmát akarta jutalmazni, és tanítványai hitét megerősíteni első csodájával... Máriát egyáltalán nem zavarták meg Jézus szavai. Így szólt a felszolgálókhöz: »Valamit mond nektek, megtegyétek.« (Jn 2,5) Így megtette, amit tehetett, hogy Krisztus munkájának utat készítson. (Ellen G. White: Jézus élete, 112–115. o., e. 144–148. o.)

5 Milyen megpróbáló helyzetet jelentett Mária számára Jézus testvéreinek hitetlensége? Kiállta-e a hite ezt a próbát?

Mk 3,20–21. 31–35 • „...Amint az övéi ezt meghallották, eljöttek, hogy megfogják őt, mert azt mondták, hogy magán kívül van... Megérkeztek az ő testvérei és az ő anyja, és kívül megállva, beküldtek hozzá, hívatva őt. Körülötte pedig sokaság ült, és mondták néki: »Íme, a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek téged.« Ő pedig felelt nekik, mondván: »Ki az én anyám, vagy kik az én testvéreim?« Azután elnézve körülötte a körülötte ülőkön, mondta: »Íme, az én anyám és az én testvéreim. Mert aki Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és nőtestvérem és az én anyám.«”

Vö. Mt 13,55–56; Jn 7,2–8

A régi keresztény hagyomány, amely szerint József özvegyként vette feleségül Máriát, és az evangéliumban említett fiútestvérek József első házasságából származó fiai voltak, minden bizonnyal helytálló. Ha ugyanis Jézus lett volna közöttük a legidősebb, akkor semmiképpen sem beszélhetek volna vele úgy, ahogyan tették. A zsidó szokások kizárják ezt. Ezenkívül feltűnő az is, hogy Jézus a kereszten Jánosra bízta ekkor már kétségtelenül özvegy édesanyját (Jn 19,25–27). Ebből az tűnik ki, hogy Máriának nem volt Jézuson kívül más saját fia, akinek feltétlen kötelezettsége lett volna, hogy róla gondoskodják. A Biblia kifejezetten szól arról, hogy Jézus születése után József és Mária házasságban éltek (Mt 1,25), és az Írás említést tesz Jézus nőtestvéreiről is. Lehetséges, hogy ezek a lánytestvérek, vagy egyesek közülük már Mária és József gyermekei voltak. Idősebb testvérei voltak azok, akik olyan sok lelki küzdelmet okoztak Jézusnak és Máriának is.

„Mária időnként ingadozott Jézus és testvérei között, akik nem hitték, hogy Ő Isten küldötte, bár számos bizonyíték mutatta isteni jellemét...

József fiai egyáltalán nem rokonszenveztek Jézus munkájával. Az életéről, munkájáról érkező hírek megdöbbenettkék, aggodalommal töltötték el őket. Hallották, hogy egész éjszakákat töltött imában, napközben pedig óriási tömeg kísérte, s még enni sem maradt ideje. Barátai úgy érezték, kimeríti magát a megfeszített munkával, s nem tudták mire vélni a farizeusok iránti magatartását, néhányan pedig attól tartottak, hogy megzavarodott az elméje.

Testvérei hallottak erről is, és a farizeusok vádjáról is, mely szerint Jézus Sátán hatalmával űzött ördögöket. Érzékenyen érintette őket a szemrehányás, melyet Jézussal való rokonságuk

miatt kaptak. Tudták, hogy szavai és cselekedetei milyen megmozdulást idéztek elő, és nemcsak megriadtak bátor kijelentéseitől, hanem méltatlankodtak is amiatt, hogy az írástudókat és a farizeusokat elítélte. Elhatározták, hogy vagy meggyőzik Jézust, vagy az ilyen munka beszüntetésére kényszerítik. Rábeszélték Máriát, hogy csatlakozzék hozzájuk. Jézust az édesanyja iránti szeretete majd ráveszi, hogy legyen elővigyázatosabb – gondolták...” (Ellen G. White: Jézus élete, 67., 264. o., e. 90., 321. o.)

6 Hogyan jutott Mária teljes hitre Jézusban mint az ő Megváltójában?

Jn 19,25 • „Jézus keresztje alatt pedig ott állt az ő anyja...”

Vö. Lk 2,34–35

Ap csel 1,14 • „Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglaltosak voltak az imádságban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézus anyjával, és az ő testvéreivel együtt.”

.....

.....

„Jézust az édesanyja Jánossal együtt kísérte el a Golgotáig. Láttá, amikor fia elájult a kereszt terhe alatt, s szerette volna segítő kezét megsebzett feje alá tenni, és megmosni homlokát, amely régen az ő keblén nyugodott. A tanítványokkal együtt Mária is ápolta még magában azt a reménységet, hogy Jézus nyilvánvalóan megmutatja hatalmát, és megszabadítja magát ellenségeitől. Azonban ismét elcsüggedt a szíve, amikor visszaemlékezett azokra a szavakra, amelyekkel Jézus az éppen bekövetkezett eseményeket előre megmondta. Mária gyötrődve nézte, amint a tolvajokat a keresztfához szegezték. Vajon annak is el kell szenvednie a keresztre feszítést, aki a halottnak visszaadta az életét? Isten Fia

megengedi, hogy Őt is ilyen kegyetlenül gyilkolják meg? Fel kell-e adnia azt a hitét, hogy Jézus volt a Messiás? Látnia kell-e Jézus szegényét és fájdalmát, megfosztva még attól is, hogy szolgáljon neki nyomorúságában? Láttá Fia kifeszített kezeit a kereszten. A kalapácsot és a szögeket is elhozták már. Amikor a szögeket átvették fia testén, a porig sújtott tanítványoknak el kellett vinniük Jézus ájult édesanyját a kegyetlen jelenet helyszínéről.” (Ellen G. White: Jézus élete, 652. o., e. 744. o.)

Mária ezt követően visszatért a kereszthez, de nem itt látjuk utoljára a Biblia lapjain, hanem amint a jeruzsálemi gyülekezetben Jézus testvéreivel együtt, az Ő nevében tárják imáikat az Atya elé.

A Biblia igaz hívőként mutatja be Máriát, ugyanakkor bizonyosságot tesz arról is, hogy hozzánk hasonló ember volt. Különösen fontos ezt látnunk, hiszen éppen az volt Isten terve, hogy általa legyen Jézus valóságos emberré, test szerint!

Bár ő maga mélyen istenfélő, tiszta jellemű, hívő ember volt, kétségtelenül hordozta és átörököltette Jézusra az elődök, az egész Dávid háza természetbeli adottságait, és Jézus születése után a názáreti asszonyok és családanyák egyszerű, munkás, küzdelmes életét élte. Bár szeretete és hűsége egészen a kereszting kísérté Jézust, és feltétlenül hitte a róla szóló és neki személyesen adott kinyilatkoztatásokat, ő is csak fokozatosan és lelki küzdelmek árán jutott el a Jézusban mint Megváltóban való teljes hithez.

*Az e heti adomány
az irodalmi alapot támogatja.*

„Ő, ami tőle telt, azt tette”

(MÁRK 14,8)

MÁRIA MAGDALÉNA

„A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában” – mondta Jézus a főpapoknak és a nép véneinek (Mt 21,31). Mária Magdaléna kétségtelenül sok egykori és mai tanítványt „megelőzve” telepedik majd le Ábráhámmal, Izsákkal és Jákobbal a menynek országában (Mt 8,11). Ha János apostol volt a „szeretett tanítvány”, akkor Máriáról azt mondhatjuk – ugyancsak az Írás alapján –, hogy ő volt az a tanítvány, aki a leginkább szerette Jézust. Természetesen a többi tanítvány is szerette Őt, de velük ellentétben Mária nem mulasztotta el kimutatni mély háláját és őszinte szeretetét, s Jézus messzemenően értékelte is ezt. Megtisztelte Mária Magdalénát azzal, hogy elfogadta tőle – és testvéreitől – a vendégszeretetet, többször is a védelmébe vette, s neki jelent meg elsőként a feltámadás reggelén, így ő volt Jézus feltámadásának első tanúja és hírvivője.

|| Milyen kapcsolat van Mária Magdaléna, a Lukács evangéliuma 7. fejezetében szereplő bűnös asszony és a betániai Mária között?

Jn 11,1–2 • „Az a Mária volt pedig az, akinek a testvére, Lázár beteg volt, aki megkente az Urat kenettel és a hajával törölte meg annak lábait.”

„Egyértelmű, hogy ez a János által megörökített történet [Jn 12,1–11-ben] azonos Máté és Márk Jézus megkenetéséről szóló leírásával (Mt 26,6–13; Mk 14,3–9), amely János szerint Jézus ünnepélyes jeruzsálemi bevonulása előtti napon történt (Jn 12,12). Máté és Márk azonban Jézus szenvedéstörténetének leírásába foglalja bele, mivel kétszeresen is kapcsolatban volt Jézus halálával. Júdás áruló szándéka annak a megrovásnak a hatására érett be, amit Jézus ekkor mondott neki (Mk 14,10). Másrészt pedig azt a kijelentést tette Jézus, hogy az asszony megérezte a közeli búcsút, küszöbön álló halálát, és a szenvedéseire, temetésére kente fel Őt (Mk 14,8). Sok vita folyt az írásmagyarázók között arról, vajon azonos-e ez az esemény a Lukács 7,36–50-ben feljegyzett történettel. Annyi az alapvető azonosság, hogy azt kell mondanunk: a történet feltétlenül ugyanaz. Kérdés marad azonban, hogy miért beszéli el Lukács sokkal korábban ezt az esetet?

Továbbá – ha a Lukács 7. fejezete és a másik három evangélium Jézus megkenetéséről szóló története azonos, akkor ebből az következik, hogy a betániai Mária – Márta és Lázár testvére – rossz erkölcsű, bűnös asszony volt, mielőtt Jézus tanítványa lett volna. Felmerül annak az azonosításnak a lehetősége is, hogy Mária azonos volt Mária Magdalénával (a név pontosan: magdalai, azaz Magdala városából való Mária), aki már Galileában Jézus követője volt (Lk 8,1–3), és akiből »hét ördögöt űzött ki Jézus« (Lk 8,2, vö. Mk 16,9), s akit mind a négy evangélium említ mint Jézus halála, temetése és feltámadása eseményeinek a részesét (Mt 27,56. 61; 28,1; Mk 15,40. 47; 16,1. 9; Lk 24,10; Jn 19,25; 20,1. 11. 16. 18). Mindezekre a kérdésekre a következőkben adhatunk összegző választ:

Érdekes, hogy egyedül csak János nevezi meg az asszonyt, aki megkente Jézus lábait. A többi evangélium valószínűleg tapintatból hallgatta el Mária nevét és bűnös múltja említését, mivel Mária életben lehetett még, amikor ezek az evangéliumok íródtak. János evangéliuma azonban jóval későbbi, s Mária valószínűleg nem élt már. János apostol pedig fontosnak érezhette a belső összefüggések feltárását az asszony megnevezésével.

Lehetséges, hogy bűnös élete idején Galileába költözött Mária, és a Genezáreti-tó melletti helységben, Magdalában élt. Megtérése után térhetett vissza betániai családjához, akikkel éppen az ő gyógyulása és hazatérése által kerülhetett olyan közeli kapcsolatba Jézus.

Lukács evangélista a megkenetés történetének azt a részletét emeli ki, amelyről Márk és Máté nem szólnak: Jézus és a vendéglátó Simon párbeszédét örökíti meg Mária tettének megítéléséről. Az esemény Jézus temetésével és Júdás árulásával való összefüggéséről pedig semmit sem szól. Valószínű, hogy Lukács evangélista is a Mária iránti tapintatból beszélt el a történetet Jézus életének egy korábbi szakaszába illesztve, mivel ő olyan részletről is szólt, amely Mária bűnös múltját érintette. Ha nem is nevezte néven, mégis feltárta volna életét, ha Jézus szenvedéstörténetébe illesztve mondja el ezt az eseményt, a Mária bűnösségére utaló kijelentésekkel együtt. Valószínűleg általánosan ismert lehetett Máriáról az őskeresztény gyülekezetben, hogy ő volt az, aki megkente Jézus lábait. De rejtve maradhatott egész korábbi élete, mivel a Lukács által leírt részlet nem került összefüggésbe a temetés előtti eseménnyel. Csak az utolsónak írt János evangéliuma tette nyilvánvalóvá az összefüggéseket a Lukács 7. fejezetében szereplő bűnös asszony és a Jézus élete utolsó napjaiban szereplő hálás, a Megváltó halálát megérző asszony között, valamint vezetett rá Mária Magdaléna és a betániai Mária azonosítására azzal, hogy megnevezte a Jézus Krisztus lábait meg-

kenő asszonyt mint Márta és Lázár testvérét.” (Vankó Zsuzsa: *Jézus élete*, a Sola Scriptura Teológiai Főiskola jegyzete, 2004, 225–226. o.)

Az evangélisták Mária iránti tapintatát látva egyetérthetünk Pascal egyik megállapításával: „Az evangélium stílusa nagyon sokféleképpen csodálatra méltó...” (Blaise Pascal: *Gondolatok*, 798. töredék)

2 Hogyan változott meg Mária élete, miután találkozott Jézussal?

Mt 15,39

Lk 8,1–3 • „Történt ezután, hogy ő járt városokként és falvaként, prédikálva és hirdetve az Isten országát, és vele a tizenkettő, és némely asszonyok, akiket tisztátalan lelkektől és betegségekből gyógyított meg: Mária, aki Magdalénának neveztetik, kiből hét ördög ment ki...”

(Hol találkozhatott Mária Jézussal? Miért tudta Jézus „egy szóval” kiűzni a démonokat [Mt 8,16], miért kellett engedelmeskedniük Neki? Honnan ismerhették Őt, milyen viszony volt közöttük?)

.....

.....

Ha Jézus engedett volna az Őt visszatartani akarók kéréseinek (Lk 4,42–43), akkor nem jutott volna el Magdalába, és sok más helyre, ahol az igazság után szomjazó lelkek várták Őt. Mária talán élete végéig egy szerencsétlen sorsú, boldogtalan és mindenki által megvetett asszony lett volna... Az evangélium mai munkásainak is mindig „mozgásban kell lenniük”. A sok helyen tapasztalható fájó érdektelenség mellett ma is lehetnek mindenütt „Máriák”, olyan emberek, akiknek a

szívében a macedón férfi kérése fogalmazódik meg: „Jöjj..., légy segítségül nekünk!” (Ap csel 16,9)

A Szentlélek munkájáról írja Ellen G. White, hogy az „a legmegfoghatatlanabb és a legvalóságosabb”. Ez kétségtelenül igaz a démonok tevékenységére vonatkozóan is. Valóban értelmetlen, „megfoghatatlan”, hogy ezek a „bűnbe esett angyalok” (2Pt 2,4) hogyan vesznek szállást az emberben, hogyan lesz „az emberi test, amelyet Isten a maga lakhelyének teremtett, a démonok tanyája” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 27. o., e. 36. o.). Nem tudjuk megmagyarázni, hogyan uralják a természetfeletti lények az értelmet és az akaratot, de a Biblia szerint ez valóság. És ez korántsem csak a bibliai időkre vonatkozik...

*„Máriát nagyon bűnösnek tekintették, Krisztus azonban ismerte az életét alakító körülményeket. A remény minden szikráját kiolthatta volna lelkében, de nem tette, sőt Ő emelte föl a kétségbeesésből, a romlásból. Hétszer dorgálta meg a nő szívét és értelmét uraló démonokat – ezt Mária hallotta. Hallotta Jézus erős kiáltását Atyjához az ő érdekében. Tudta, mennyire sérti a bűn Jézus szeplőtlen tisztaságát, és az Ő erejével győzött. Amikor ügye az emberek szemében reménytelennek tűnt, Krisztus meglátta Máriában a képességet a jóra. Látta jellemének jobb vonásait. A megváltási terv nagy lehetőségekkel ruházta fel az emberiséget, és Máriában ezek a lehetőségek váltak később valóra. Jézus kegyelme által az asszony az isteni természet részese lett. Aki elbukott, akinek értelme démonok lakhelye volt, az a szolgálattal, barátsággal nagyon közel került a Megváltóhoz. Mária volt az, aki a lábánál ült, és tanult tőle. Mária volt az, aki a drága kenetet Krisztus fejére öntötte, és lábát könnyeivel mosta. Mária állt a kereszt mellett, és követte Őt a sírig. Feltámadása után Mária jött elsőként a sírhoz, és hirdette elsőként a feltámadott Megváltót. Jézus minden lélek körülményeit ismeri. Mondhatod: bűnös vagyok, nagyon bűnös. Az lehetsz, de minél rosszabb vagy, annál inkább szükséged van Jézus Krisztusra. Ő nem fordul el a síró, megtört embe-
rektől. Senkinek sem mondja el mindazt, amit kibeszélhetne, de*

minden remegő léleknek megparancsolja, hogy vegyen bátorságot. Ingyen megbocsát mindenkinek, aki bocsánatért és megújulásért jön Hozzá.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 477. o., e. 568. o.)

3 Jellemének milyen oldaláról ismerhetjük meg Máriát Jézus betániai látogatása során?

Lk 10,38–42 • „...egy Márta nevű asszony pedig befogadta őt a házába. Neki volt egy Mária nevű testvére, aki Jézus lábainál leülve hallgatta az ő beszédét. Márta pedig foglaltos volt a szüntelen szolgálatban, előállva azért, mondta: »Uram, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.« Felelvén pedig, mondta néki Jézus: »Márta, Márta, szorgalmas vagy és sokra igyekszel, de egy a szükséges dolog, és Mária a jobb részt választotta, amely el nem vétetik őtöle.«”

Vö. Préd 12,15–16

(Hibázott-e Mária, amikor nem segített a testvérenek? Mi az „egy szükséges dolog”, az ember „fő dolga”, és miért?)

.....

.....

„A Megváltó mindenkit megáld, akinek segítségre van szüksége, az egész emberi családot szereti, de vannak, akikhez különlegesen gyengéd kapcsolat fűzi. Szívét erős érzelmi szálak kötötték a betániai családhoz, s egyikükért tette legfenségesebb csodáját.

Megváltónk értékelte a csendes otthont és az érdeklődő hallgatókat. Vágyott az emberi gyengédségre, udvariasságra... Krisztus a betániai otthonban lelt nyugalmat a fárasztó küzdelmek után. Itt olyanoknak nyitotta meg a Gondviselés könyvét, akik értékel-

ték azt. E magánbeszélgetései során azt is feltárta hallgatóinak, amit meg sem kísérelt volna elmondani a sokaságnak. A barátainak nem kellett példázatokban beszélnie.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 441–442. o., e. 524–525. o.)

Máriát minden bizonnyal nem a lustaság vagy a kényelem-szeretet „ültette le” Jézus lábához. Ez szinte kizárható, hiszen Jézus életének minden fontos eseményénél ott látjuk. Már Galileában is követte Jézust, és szolgált neki. Sokkal inkább arról lehet szó, hogy ő már a saját életében megtapasztalta az isteni beszéd hatalmát és értékét, ezért úgy érezhette, hogy túl sokba kerülne most a szolgálat, ha emiatt Jézusnak csak egyetlen szavát is elmulasztaná. Igazi lelki szomjúsággal hallgatta, szinte „itta” Jézus szavait, mert azok számára valóban „Lélek és élet” (Jn 6,63) voltak, „semmit az Ő igéiből nem hagyott a földre esni” (1Sám 3,19).

„Mária elraktározta emlékezetében a Megváltó ajkáról elhangzó drága igéket, melyek a világ legértékesebb ékszereinél is drágábbak voltak számára. Az »egy dolog«, amelyre Mártának szüksége volt, a csendes, odaadó lelkület és a mélységesebb vágyakozás a jövővel, a halhatatlan élettel kapcsolatos ismeretek és a lelki előrehaladáshoz szükséges kegyelem után. Kevésbé kellett aggodnia a mulandó dolgok miatt, s többet törődnie a maradékokkal.”

„Mindenkinek, aki Istenért dolgozik, egyesítenie kellene magában Márta és Mária jellemtulajdonságait – a szolgálatra való készséget és az igazság őszinte szeretetét.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 442. o., e. 525. o.; *Bizonyságtételek*, VI., 118. o., e. 118. o.)

4 Hogyan fejezte ki Mária a háláját Jézusnak? Mit érthettek meg ebből a tanítványok?

Mk 14,3–8 • „Amikor Betániában, a poklos [leprás] Simon házánál volt, amint asztalhoz ült, egy asszony ment oda,

akinél alabástromedény volt, valódi és igen drága nárdusolajjal. És eltörve az alabástromedényt, kitöltötte azt az ő fejére. Némelyek pedig háborogtak maguk között és mondták: »Mire való volt az olajnak ez a tékozlása? Mert el lehetett volna azt adni háromszáz pénznél is többért, és odaadni a szegényeknek.« És zúgolódtak ellene. Jézus pedig mondta: »Hagyjatok békét néki, miért bántjátok őt? Jó dolgot cselekedett énvelem. Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, és amikor csak akarjátok, jót tehettek velük. De én nem leszek mindenkor veletek. Ő, ami tőle telt, azt tette: előre megkente az én testemet a temetésre.«

Lk 7,36–50

(Hogyan gondolhatott Mária előre Jézus temetésére, amikor a tanítványok elől „el volt rejtve” Jézus halálának gondolata, nem értették az erre vonatkozó kijelentéseit? Vö. Lk 18,31–34.)

.....

.....

A történet jobb megértéséhez ismernünk kell az említett „háromszáz pénz” értékét. Egy pénz, vagyis dénár a napszámos egynapi bérének felelt meg. Mária tehát körülbelül tíz hónapi munka árát töltötte Jézusra. Ez váltotta tehát ki a „háborgást”. Mária igazán nem „mérciskelte” a szeretetét. Úgy tűnik, semmi sem volt neki drága, hogy kifejezze háláját Jézusnak a nagy szabadításért (Mt 1,21).

„A jó illatú kenetet, amelyet Mária a Megváltó holttestére szándékozott kenni, az élő alakra önthette. A temetéskor annak édessége csak a sírboltot járhatta volna át, most azonban Jézus szívét töltötte be a bizonyossággal, hogy hisz benne és szereti Őt. Arimátiai József és Nikodémus nem ajánlották fel szeretetük ajándékát Jézusnak, amíg élt. Keserű könnyekkel hozták viszont

drága kenetüket hideg, öntudatlan testére. Az asszonyok, akik keneteket vittek a sírhoz, hiába fáradtak, mert Jézus már feltámadt. Mária azonban akkor öntötte szeretetét a Megváltóra, amikor Ő még láthatta odaadását – a temetésére kente föl. Amikor azután Jézus a nagy próbatétel sötétjébe szállt le, magával vitte ennek a cselekedetnek az emlékét: a szeretet zsengéjét, amelyet majd a megváltottaitól kap, mindörökké...

Mária nem ismerte föl teljesen szeretettől indított tettének jelentőségét. Nem tudott válaszolni vádlóinak. Nem tudta megmagyarázni, miért éppen ezt az alkalmat választotta, hogy felkenje Jézust. A Szentlélek készítette, és ő engedett indításának. Az ihletés nem száll le, hogy magyarázkodjon. Láthatatlanul jelen van, az elméhez és a lélekhez szól, tette sarkallja a szívet. Saját magát magyarázza.

Krisztus elmondta Máriának tettének jelentőségét, s ezzel többet adott, mint amennyit Ő kapott...

A tanítványok... szerették a Megváltót. Azonban nem értékelték helyesen csodálatos jellemét. Ha felismerték volna, hogy mit tett értük, érezték volna, hogy semmi sem pazarlás, amit Neki adhatnak...

Krisztus értékeli a szívből jövő figyelmesség kifejezéseit... Mária tette azt a tanítást hordozta, hogy Krisztusnak örömet szerezne, ha kifejeznék iránta érzett hálájukat és szeretetüket. Ő mindent jelentett a tanítványai számára, de nem ismerték fel, hogy hamarosan elvételük...

Méltatlankodva kiejtett szavaik – »Mire való ez a tékozlás?« – élénken rajzolták Krisztus elé a valaha hozott legnagyobb áldozatot, önmaga odaajándékozását az elveszett világért. Menyyei Atyánk olyan bőkezűen bánt az emberi családdal, hogy nem lehet azt mondani: még valami többet is tehetett volna. Isten az egész mennyet odaadta nekünk Jézus odaajándékozásával. Emberi szemszögből nézve az ilyen áldozat indokolatlan tékozlás. Emberi okoskodás szerint az üdvösség egész terve a kegyelem és a lelki javak pazarlása, hiszen megvalósulása során

mindenujt önmegtagadással és teljes szívből hozott áldozattal találkozunk... Az egész mennyei sereg joggal kiálthatna fel: Mire való ez a nagy tékozlás?!...

Kevesen értékelik igazán, hogy mit jelent számukra Krisztus. Ha ezt tennék..., semmi sem tűnne túl nagy árnak, hogy Krisztusnak adják, semmilyen önmegtagadás vagy önfeláldozás nem lenne túl sok Őérte.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 471–475. o., e. 562–565. o.)

Mária bűnös voltának „természetfeletti hátteréről” már volt szó a 2. kérdésnél. Lukács evangéliuma az „emberi oldalt” is bemutatja.

„Abogyan Nátán tette Dáviddal, Krisztus is egy példázat köntösébe rejtette feddő szavait, s így vendéglátóját hozta olyan helyzetbe, hogy ítéletet mondjon önmaga felett. Simon vitte bűnbe a nőt, akit most megvetett. Mélyen megrontotta. A példázatbeli két adós Simont és az asszonyt mutatja be. Jézus nem azt akarta tanítani, hogy a két személynek különböző fokú elkötelezettséget kell éreznie. Mindkettőjük hálaadóssága olyan nagy, hogy sohasem tudnák törleszteni. Simon azonban igazabbnak tartotta magát Máriánál, és Jézus szerette volna, ha belátja, mekkora bűnt követett el. Meg akarta mutatni, hogy bűne nagyobb, mint az asszonyé – épp annyival nagyobb, amennyivel az ötszáz pénz több az ötvennél.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 476. o., e. 566–567. o.)

Ennek fényében elképzelhetjük, milyen „vegyes érzésekkel” léphetett be Mária Simon házába. De úgy tűnik, semmi sem tarthatta vissza, senki mást nem látott a vacsorán, „csak Jézust egyedül” (Mt 17,8). Ugyanakkor nem ez volt az egyetlen „csoda”, ami a vacsora során történt:

„Ha Krisztus keményen elítéli Simont, akkor szíve megkeményedett volna, a türelmes intés azonban meggyőzte tévedéséről. Látta a hatalmas adósságot, amellyel Urának tartozott. Büszkesége elpárolgott, megalázkodott, megbánta bűnét, és a kevély farizeusból szerény, önfeláldozó tanítvánná vált.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 477. o., e. 567–568. o.)

5 Milyen kapcsolat van a hála és a hit között? Miért beszélt Jézus Mária hitéről, amikor tettével a háláját fejezte ki?

Lk 7,50 • „A te hited megtartott téged. Eredj el békességgel!”

.....

.....

.....

„A hit hatodik eleme, utolsó mozzanata a mély hála, a szeretet elmélyülése az emberben Isten iránt, annak nyomán, amit – a hit döntését követően – benne, érte és általa cselekedett. Úgy is fogalmazhatunk, hogy az ember Istennek adja a dicsőséget mindazért, ami benne vagy általa történt, mert tudja, hogy Isten kegyelme és ereje művelte ezeket. A hitnek ez az utolsó lépése ismét megpróbálja és nyilvánvalóvá teszi az ember erkölcsi jellemét.

Jézus hitnek nevezte azt a hálát és szeretetet, amelyet az elnyert bűnbocsánat és gyógyulás nyomán Isten iránt érez az ember: „...A te hited megtartott téged. Eredj el békességgel!” (Lk 7,50) „Amikor úton volt..., elébe jött tíz bélpoklos férfi, akik távol megálltak. Felemelve szavukat, mondták: »Jézus, Mester, könnyörülj rajtunk!« Amikor őket látta, mondta nekik: »Elmenvén, mutassátok meg magatokat a papoknak.« És történt, hogy míg odamentek, megtisztultak. Egy pedig közülük, amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, dicsőítve az Istent nagy szóval. Arccal leborult az ő lábánál, hálát adván néki... Felelvén pedig Jézus, mondta: »Avagy nem tízen tisztultak-e meg? Kilencc pedig hol van?« [Annak pedig mondta:] »Kelj föl és menj el, a te hited megtartott téged.«” (Lk 17,11–17. 19)

Nem mindenkinél jelenik meg tehát a hit utolsó eleme, a hála és a dicséret. Azoknál is elmaradhat ez a lépés, akikért pedig Isten sokat tett. Még az utolsó pontnál is elbukhat az ember!

A valódi hit azonban kizárja azt, hogy az ember elfeledkezzék a háláról, vagy hogy magának tulajdonítsa a dicsőséget azért, amit a valóságban Isten cselekedett: „Hol van tehát a dicsekedés? Kirekesztetett. Mely törvény által? A cselekedeteké által? Nem, hanem a hit törvénye által.” (Rm 3,27) (Vankó Zsuzsa: *A boldogság törvénye. Bibliai etika és antropológia*, 2003, 234–235. o.)

6 Hogyan teljesedett be Jézus Máriával kapcsolatban mondott próféciája?

Mk 14,9 • „Bizony mondom néktek, hogy valahol csak prédikálják az evangéliumot az egész világon, amit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére.”

.....

.....

„A Megváltó a jövőbe tekintett, s bizonyossággal szólt evangéliumáról, amelyet az egész világon hirdetnek majd. És ahová csak az evangélium elér, Mária ajándéka is árasztja illatát, s szívek részesülnek áldásában természetes cselekedete által. Országok keletkeznek és elenyésznek, uralkodók és hódítók nevét elfelejtik, de ennek az asszonynak a tette halhatatlan a szent történelem lapjain. A feltört alabástromszelence az idők végezetéig beszél Isten túlaradó szeretetéről az elbukott emberiség iránt.” (Elen G. White: *Jézus élete*, 472. o., e. 563. o.)

Jézusnak ezúttal is gondja volt Igéjére, hogy beteljesítse (vö. Jer 1,12). A történetet a Szentlélek ihletésére mind a négy evangélium megörökítette, s ahol csak megszólalhatott a Biblia a történelem folyamán, ott Mária életútja és hálájának különleges kifejezése is újra és újra hatott az emberek gondolkodására, s életüket formált át. A következő szemelvény az evangélium és e történet 14. századi hatásába nyújt betekintést:

„Jan Milicz (†1374), a csehországi reformáció előfutára, szegény szülőktől származott. 1350-ben szentelték pappá. Rövidesen felfigyelt rá a cseh király, IV. Károly, és titkárává léptette elő. Először a prágai székesegyház kanonokja, majd főesperese lett... Az a buzgó elhatározása, hogy embertársain segítsen, 1363-ban arra indította, hogy lemondjon rendkívül jó jövedelméről és magas állásáról, amely nagyobb előmenetelre is reményt adott. Bischof-Teinitzbe visszavonulva mint egyszerű lelkész teljesített szolgálatot.

Egész Prágát felkavarták erőteljes evangéliumi prédikációi. Munkálkodása során sikerült mintegy kétszáz prostituáltat – akik a »Kis Velence« nevű városrészben, Prága rossz hírű negyedében laktak – lelkileg átformálni. Milicz egy Mária Magdalénáról elnevezett kápolnát is alapított azoknak az asszonyoknak, akik felhagytak korábbi életmódjukkal. Sőt még ennél is többet tett: az uralkodó segítségével egy hatalmas intézményt létesített e visszanyert emberi lelkek gondozása céljából...

XI. Gergely pápa előtt különféle vádak emeltek ellene, mondván, hogy kigúnyolja a papságot. 1372-ben XI. Gergely pápa bullákat küldött Milicz ellen a prágai érseknek... valamint IV. Károlynak. Meglepetésének adott kifejezést, hogy ennyi ideig tűrtek egy ilyen veszélyes eretneket, sőt szabad működést engedélyeztek neki... Milicz minden félelemérzet nélkül ment el Avignonba ügye kivizsgálására, hogy barátja, Albano kardinális védelme mellett személyesen jelenjék meg a pápa előtt... Rómában hunyt el, még mielőtt ítéletet mondhattak volna az ügyében.” (L. E. Froom: *The Prophetic Faith of our Fathers*, II., 31–37. o. – idézi Vankó Zsuzsa: *Jézus Krisztus apokalipszise*, I., 130–131. o.)

*Az e heti adomány
a táborokat támogatja.*

„*Kelj fel, én magam is ember vagyok!*”

(APOSTOLOK CSELEKEDETEI 10,26)

PÉTER APOSTOL

Az evangéliumok legismertebb apostola Péter, a „presbitertárs”, ahogy később nevezi magát levelében (1Pt 5,1). A Jézushoz legközelebb álló „bizalmi hármás” tagjaként, Jakabbal és Jánossal együtt Jézus életének minden fontos eseményénél ott látjuk. A heves természetű, lobbanékony tanítvány őszintén szerette Mesterét, hitte, hogy Ő a megígért Messiás, és hitét a galileai válság idején felejtethetetlen módon juttatta kifejezésre: „Felelt neki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van tenálad. Mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” (Jn 6,68–69) Ugyanakkor a Mester követéséért mindent elhagyó (Mt 19,27) tanítvány rítul megtagadta Mesterét. Életének szinte minden addigi eredményét, szolgálatát, „hitvallását” megsemmisíteni látszott ez a tagadás. És hogy Péter ezt követően nem Júdás útját járta be, sőt a jeruzsálemi ösgyülekezet vezető prédikátora és egyik „oszlopa” lett (Gal 2,9), az az emberért a végsőig küzdő isteni szeretet egyik legnagyobb csodája.

I Milyen életre szóló leckét tanulhatott volna meg Péter a vízen járás különleges tapasztalatából?

Mt 14,25–33 • „...Péter pedig így felelt: »Uram, ha te vagy,

parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken.« Ő pedig mondta: »Jöjj!« Péter, kiszállva a hajóból, járt a vizeken, hogy Jézushoz menjen. De látva a nagy szelet, megrémült, és amikor kezdett merülni, kiáltott, mondván: »Uram, tarts meg engem!« Jézus pedig azonnal kinyújtotta kezét, megragadta őt, és mondta néki: »Kicsinyhitű, miért kételkedtél?«...

Vö. Zsolt 16,8

Mennyire jellemző ez a történet a tanítványok közül mindig elsőként megszólalni kész Péterre! Ezúttal is ő reagált először a rendkívüli jelenségre, a vízen járó Jézusra. S a kérdés is valószínűleg csak neki jutott eszébe közülnök. A többiekben nem volt ennyi „vállalkozó szellem”.

Ha Péter nem felejtette volna el ezt a csodát – amit azért nehez volt elfelejteni, hiszen az emberek közül egyedül neki volt benne része –, illetve ennek nagy tanulságát, a szüntelen Istenre tekintő lelki magatartást mint a „megtartás” feltételét, ez megóvta volna élete nagy kudarcától.

„Péter Jézusra tekint, s biztosan jár, de amikor visszanéz a hajóban lévő társaira, szemét elfordítja a Megváltóról. Fékevesztett szél fúj. A hullámok magasra tornyosulnak, épp Péter és a Mester közé emelkednek – az előbbi megijed. Egy pillanatra Krisztus eltűnik a szeme elől, hite elhagyja. Süllyedni kezd. Amikor a hullámok már a halált hozzák, Péter felemeli szemét a dühödt vizekről, Jézusra tekint, és felkiált: »Uram, tarts meg engem!« (Mt 14,30) Jézus azonnal megragadja a kinyújtott kezét, és így szól: »Kicsinyhitű, miért kételkedtél?« (Mt 14,31)

Egymás mellett haladtak, Péter fogta Mestere kezét, így léptek a hajóra. Péter engedékennyé és csendessé vált. Nem volt már miért dicsekednie társainak, mert hitetlensége és önfelmagasztá-

lása majdnem az életébe került. Amikor elfordította tekintetét Jézusról, nem tudott többé járni, s a hullámokba merült...

Jézus ismerte tanítványai jellemét. Tudta, hitüknek milyen kemény próbát kell kiállnia. A tengeri események által meg akarta mutatni Péternek saját gyengeségét, és azt, hogy biztonsága azon múlik, aláveti-e magát szüntelen az isteni erőnek. A kísértés viharaiiban csak akkor járhat biztonságban, ha tökéletes önmegtagadással a Megváltóra hagyatkozik. Péter éppen akkor volt gyenge, amikor erősnek hitte magát, és amíg fel nem ismerte gyengeségét, addig nem jött rá, hogy szüksége van a függőségi viszonyra Jézussal. **Ha a tengeren átélt tapasztalatból tanult volna, akkor később, hite nagy próbájában nem bukott volna el.**” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 108. o., e. 139. o.)

„Amikor egy ember igazán kereszténnyé válik, tulajdonképpen így szól: »Uram, mondd, hogy a lehetetlent cselekedjem. Parancsold, hogy hozzád mehessek a vízben.« Ha a keresztény életéről nem így gondolkodunk, nem értettük meg, mit jelent kereszténynek lenni. Mert annak lényege éppen a lehetetlen cselekvése. Az az ember, aki nem tapasztalja elképzelhetetlen dolgok megtörténését, az nem is él igazán keresztény életet.

Ha kereszténységem nem egyéb, mint egyfajta életstílus, melyet némi önfegyelem árán időről időre felöltözhetek – akkor az nem is igazi kereszténység. Pontosán olyan, mintha egy üvegdarabról azt állítanám, hogy vagyont érő gyémánt. Pedig az csak az igazinak értéktelen utáNZzata.

Gondoljuk végig még egyszer: ha vallásosságunkat a saját erőnkéből tartjuk fenn, ha időnként szavainkkal bizonyosságot teszünk Isten mellett, de közben semmilyen élő kapcsolatot nem tartunk fenn Vele, akkor nem vagyunk igazi keresztények. Aki valójában keresztény, az olyanná vált, amilyen egymaga sohasem lehetne; azt teszi, amire magától nem lenne képes. E változásoknak mindig tudatában van. Lelki értelemben szüntelenül a vízen jár.” (Thomas A. Davis: *Té is járhatsz a vízen*, 8–9. o.)

2 Elkerülhető lett volna-e az, hogy Péter megtagadja Mes-
2 terét? Mi mindent tett Jézus ennek érdekében, hogyan
küzdött tanítványáért?

Lk 22,31–34 • „Mondta pedig az Úr: »Simon! Simon! Íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.« Ő pedig mondta neki: »Uram, teveled kész vagyok mind tömlőcre, mind halálra menni!« És ő mondta: »Mondom neked Péter, ma nem szól addig a kakas, míg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismersz engem.«”

Vö. Mt 26,31–35

Mk 14,37–38

.....
.....
„Mondta pedig az Úr: Simon! Simon! Íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. De én imádkoztam érted, hogy e1 ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.« (Lk 22,31–32)

Ezek voltak Jézus először kiejtett figyelmeztető és küzdő szavai. Péternek és a tanítványoknak valósággal bele kellett volna remegniük ezekbe. Különösképp azután, hogy Jézus búcsúbeszédeiben is nagyon határozottan és hangsúlyosan szólt Sátán támadásairól (Jn 16,1–4. 33). A »megrostálás« ószövet-ségi jelképét említette (Ámós 9,9), hogy az ördög félelmetes tevékenységét jellemezze. Ugyanakkor biztosított arról is, hogy Ő imádságaival akkor is a tanítványai mellett marad, amikor a szemük elől eltűnik, hiszen elfogják és elszakítják majd tőlük. Továbbá a megtérés teljességére is figyelmeztette követőit néhány rövid, de annál súlyosabb mondattal. Meglepő, hogy Péter szinte figyelembe sem vette Jézus szavait.

Mintegy rögtön cáfolatot akart adni rájuk: »Uram, teveled kész vagyok mind tömlőre, mind halálra menni!« (Lk 22,33)

Ennél a kijelentésnél érthetjük meg, miért adott Jézus Péternek rögtön az elhívása után új nevet (a Simon helyett a Petroszt – Jn 1,43), miért foglalkozott vele annyit és annyira állhatatosan, az utolsó vacsora lábmosásáig, vagy éppen a mostani beszélgetésig.

Azért, mert Péter egyfelől lelkes, hívő lelkületű tanítvány volt, másfelől azonban igen-igen hajlamos a magabízásra. Nem valami büszke, gőgös magabízásra, de az ítéleteihez való túlságos ragaszkodásra. Ebből a Jézus mellett eltöltött évek során sem tudott megszabadulni. Most is azon nyomban, az önmagában való legkisebb kétely nélkül cáfolt rá Mesterére...

Jézus azonban nem adta fel a harcot erre a válaszra. A próféciák tanítására hivatkozott. Úgy vélte, ezekkel talán könnyebben szóba áll Péter a jelenlegi követelmények között, mint Mestere tulajdon szavaival: »Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok énbenem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyájnak jubai. De föltámadásom után előttemek megyek majd Galileába.« (Mt 26,31–32)

Péter azonban ezúttal is a leghatározottabban visszautasítja Jézus kéréseit, és megint cáfolja Őt: »Péter felelvén, mondta neki: Ha mindnyájan megbotránkoznának is tebenned, én soha meg nem botránkozom.« (Mt 26,33)

E mondatban már valami különös lelki tartalom is érződik. Mintha Péter megelégnél látszanék Jézus kijelentéseit. »Ha most is így kiáltott volna Jézushoz: Uram, ments meg engem önmagamtól! – akkor Krisztus minden bizonnyal meg is tartotta volna. Péter azonban úgy érezte, hogy Jézus nem bízott benne, és ez nagyon fáj neki. Péter megbotránkozott, sértődött ember lett, és ezért még inkább megmaradt önbizalmában.« (Ellen G. White: Jézus élete, 581. o., e. 674. o.)

Péter megsértődött! Igen, csakis sértődött ember mondhatja ki, hogy »ha mindnyájan... is« – Péter tanítványtársait ész-

revétlenül »leszólja«! Ő külön náluk! Miért is neki mondja ezeket Jézus? Ő – »soha...« Jézus azonban harmadszor is kérésre fogja a dolgot. Most már Ő mond próféciát.

»Mondom neked Péter: Ma nem szól addig a kakas, míg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismeresz engem.« (Lk 22,34)

A megsértődött ember azonban elveszíti az egyensúlyérzékét, már se lát, se hall. És a magából kikelt, sértett embert gyakran követi a környezete is. A fölemelt hang, a bosszankodás másokra is átragad. Ezért olvassuk a péteri válasz után rögtön a tanítványok jellemzését is: »Mondta neki Péter: Ha meg kell is veled halnom, meg nem tagadlak téged. Hasonlóképpen szóltak a többi tanítványok is.« (Mt 26,35)

Jézus még negyedszer is megpróbálta lelkes, ám magabízó, és most már sértődött tanítványa lelkét megközelíteni. A legismertebb messiási próféciaira hivatkozott, melynek figyelembevételére Ő kezdte tanítani az apostolokat (Lk 22,35–38; vö. Mt 16,21). Ismert, nyilvánvaló isteni kijelentésre utalt vissza. De mind Péter, mind a tanítványok félreértették: az Ige kardja helyett (vö. Zsid 4,12; Eféz 6,17; Mt 10,34) két valószínű szabályt kerítettek, ami később – és éppen Péter kezében – nagy bajok forrása lehetett volna. Miután Péter levágta Málkus fülét, zendüléssel, fegyveres felkeléssel gyanúsíthatták volna meg Jézust és követőit (Lk 22,50–51 és párh.). E negyedik kísérlet után állapította meg Jézus – »Elég!« –, hogy Péterért többet nem tehet. Erőszakkal sohasem él Isten, hatalommal is csak »hit által« őrizhet meg (vö. 1Pt 1,5). Péterért most többet tenni már maga Isten sem tud, mivel a Megváltót háromszor felülbírálta, s most, a negyedik alkalommal teljesen félreértve, az Ige kardja helyett egy fegyvert szorongatott a kezében.” (Reisinger János: *Hogyan küzdött Jézus...*, 41–44. o.)

„Mivel Péter elaludt, holott Jézus megparancsolta neki, hogy vigyázzon és imádkozzon, nem kétséges, hogy éppen ezzel készítette el az utat nagy bűne elkövetésére. A tanítványok ebben a kritikus órában elaludva nagy veszteséget szenvedtek... Ha azo-

kat az órákat a kertben vigyázással és imádkozással töltötték volna el, akkor Péter bizonyára nem hagyatkozik a saját erejére. Nem tagadta volna meg az Urat.” (Ellen G. White: Jézus élete, 616–617. o., e. 713–714. o.)

7 Milyenek mutatják Pétert a bibliai feljegyzések élete legmélyebb pontján?

Jn 18,15–16

Mt 26,58. 69–75 • „...Péter pedig kint ült az udvaron, és hozzá menvén egy szolgálóleány, mondta: »Te is a galileabeli Jézussal voltál.« Ő pedig mindenkinek hallatára megtagadta, mondván: »Nem tudom, mit beszélsz.« Mikor pedig kiment a tornácra, meglátta őt egy másik szolgálóleány, és mondta az ott levőknek: »Ez is a názáreti Jézussal volt.« Ismét megtagadta esküvéssel, hogy: »Nem ismerem ezt az embert.« Kevés idő múlva pedig az ott álldogálók mentek hozzá, és mondták Péternek: »Bizony te is közülük való vagy, hiszen a te beszéded is elárul téged.« Ekkor átkozódni és esküdözni kezdett, hogy: »Nem ismerem ezt az embert!« És a kakas azonnal megszólalt. Megemlékezett Péter Jézus beszédéről, aki ezt mondta neki: »Mielőtt a kakas szólna, háromszor megtagadsz engem.« És kimenvén onnan, keservesen sírt.”

Vö. Mk 14,66–72; Lk 22,54–62; Jn 18,25–27

.....
.....
.....

A Biblia isteni ihletettségének egyik bizonyítéka ez a meg-
rázó leírás. Az evangéliumok szerzői egyáltalán nem szépítik,

nem „kozmetikázzák” a történeteket: Péter gyáván, átkozódva és esküdözve tagadta meg Mesterét.

„Péter nem akarta, hogy megtudják, ki is ő valójában. Úgy tett, mintha teljesen közömbös szemlélője lenne az eseményeknek, így helyezkedett el az ellenséges területen, s ezzel könnyű prédájává vált a kísértésnek. Ha arra szólították volna fel, hogy harcoljon Mesteréért, akkor bátor katona lett volna, de amint gúnyolódva mutattak rá, akkor gyávának bizonyult...

Megpróbált úgy tenni, mintha semmi nem érdekelné Mestere kihallgatásával kapcsolatban. Szívét azonban összeszorította a szomorúság, amikor a kegyetlen gúnyolódásokat hallotta, és látta a Jézussal szembeni jogtalanságot. Még inkább meglepődött és mérgesebb lett, mivel Jézus önmagát és a tanítványait is megalázta, amikor megengedte, hogy ilyen szégyenletes módon bánjanak Vele.

Péter, hogy elrejtse igazi érzéseit, megpróbált csatlakozni Jézus üldözőihez... Megjelenése azonban nem volt természetes. Hazug szerepet alakított, és miközben igyekezett közömbösen beszélgetni, nem tudta elnyomni, elhallgattatni méltatlankodását azokért a jogtalanságokért, amelyeket Mestere ellen elkövettek... »Bizony közülük való vagy, mert galileabeli is vagy, és a beszéded is hasonló.« (Mk 14,70) Péter éktelen haragra gerjedt. Jézus tanítványai ugyanis nyelvük tisztaságáról is ismertek voltak. Azért, hogy teljesen becsapja faggatóit, és igazolja felvett szerepét, átkozódással és esküdözéssel tagadta meg Urát.» (Ellen G. White: Jézus élete, 614–615. o., e. 711–713. o.)

4 Hogyan tudott győzni Péter a minden bizonnyal súlyos önvádjai felett? Milyen segítséggel sikerült kimenekednie az önkárhoztatás mélységeiből?

Lk 22,61–62 • „Hátrafordulva az Úr, tekintett Péterre. És megemlékezett Péter az Úr szaváról, amit neki mondott:

»Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem.« És kimenvén Péter, keservesen sírt.»

Mk 16,7; Lk 24,33–34; vö. 1Kor 15,3–5

Jn 21,15–17 • „Amikor megebédeltek, mondta Jézus Simon Péternek: »Simon, Jónának fia: jobban szeretsz-e engem ezeknél?« Mondta néki: »Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!« Mondta néki: »Legeltesd az én bárányaimat!« Mondta neki másodszer is: »Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem?« Mondta neki: »Igen, Uram, te tudod, hogy én szeretlek téged.« Mondta néki: »Őrizd az én juhaimat!« Mondta néki harmadszor is: »Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem?« Megszomorodott Péter, hogy harmadszor is mondta neki: Szeretsz-é engem?, és így felelt: »Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy én szeretlek téged.« Mondta neki Jézus: »Legeltesd az én juhaimat!«”

.....

.....

„Jézus... kereste Péter tekintetét. Vágyódott rá, hogy – miután semmit sem tehetett már szóval vagy cselekedettel – legalább pillantásával biztosítsa tanítványát: nem él vád a szívében. Nem kárhoztatja őt, nem haragszik rá. Sőt: együtt érez vele, sajnálja – nem önmagát, akit Péter megtagadott, hanem a tanítványt, aki megkímélhette volna magát az ezzel járó lelki gyötrelmekről. Jézus pillantásában biztatás, bátorítás is volt, hogy nem feledkezett el Péterről, valóban »imádkozik érte, hogy el ne fogyatkozzék a hite«. Az a hit, mely a magabízás és a sértődöttség következtében most valóban a rosta rázogatójának van kitéve. Mert Jézus pillantásában ez is benne volt: szörnyűséges a bűn, de ugyanolyan szörnyűséges, ami utána következik. Sátánnak nemcsak a kísértés a fegyvere, hanem a kísértésben való elesés után a vádolás, a kárhoztatás is. Jézus tudta, hogy a neheze csak most következik Péterre. Hogyan

néz szembe önmagával? Aki mások előtt hősnek mutatta magát, mi lesz a saját szemében?... Jézus ezért e pillantás után sem hagyott fel Péter megerősítésével. E pillantás csak a kezdet volt, kezdetként több nem lehetett, de elengedhetetlen is volt, mert nélküle Péter talán összeroppant volna, nem kizárva a végső júdási választás lehetőségét sem...

Ha ekkor Jézus nem teszi hozzá, hogy »és Péternek« – vagy akár az üzenetet közvetítő angyal mulasztja el ezt –, megint csak nem tudni, hogyan ért volna véget Péter története. De a mennyei világnál nincsen mulasztás, hajszalnyi sem. Biztosak lehetünk benne, hogy »minden érettünk van« (2Kor 4,15).” (Reisinger János, i. m., 45–46. o.)

A Biblia két helyen is tudósít arról, hogy Jézus feltámadása után megjelent Péternek. Ez mindjárt vasárnap történt, még azelőtt, hogy a késő esti, illetve éjszakai órákban Jézus valamennyi tanítványával találkozott volna. Semmi közelebbit nem tudunk róla, de minden bizonnyal különleges esemény volt, s döntő jelentősége lehetett Péter és tanítványsága „viszszanyerésében”.

Végül Jézus a Genezáret-tó partján, a nevezetes beszélgetés során mintegy visszaiktatta Pétert a tanítványi közösségbe. Péter nyilvános tagadását, nyilvános háromszori megvallással érvénytelenítette. Ez fontos lehetett a többi tanítványnak is, mert bizalmuk joggal rendülhetett meg társukban.

„Ebben a feleletében nincs semmi heves bizonygatás arról, hogy az ő szeretete nagyobb tanítványtársai szereteténél. Nem fejezi ki saját véleményét hódolatáról. Krisztustól, aki el tudja olvasni a szív minden indítékát, azt kéri, hogy Ő ítélje meg válasza őszinteségét: »Te tudod, hogy szeretlek téged«...

Péter háromszor nyíltan megtagadta Urát, és Jézus most háromszor kérte tőle a biztosítást szeretetéről és hűségéről kérdéseivel, amelyeket kihagyozott nyilakként lőtt bele Péter fájó szívébe. Az összegyülekezett tanítványok előtt Jézus feltárta Péter bűnbánatának a mélységét, és megmutatta nekik, hogy milyen mélyen aláza-

tos lett az egykor dicsekedő tanítvány. Péter természetétől fogva heves és megfontolás nélküli ember volt. Sátán kihasználta Péternek ezeket a jellegzetes tulajdonságait arra, hogy legyőzze, elbuktassa őt. Éppen Péter bukása előtt mondta neki Jézus a következőket: »Simon! Simon! Íme a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited. Te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.« (Lk 22,31–32) Most eljött ez az idő, és a változás Péterben nyilvánvaló volt. Az Úr nyomatékos, megpróbáló kérdései nem váltottak ki Péterből valamiféle tolakodó, önelégültséget mutató választ. Megalázkodása és bűnbánata következtében Péter jobban felkészült, mint azelőtt bármikor, hogy a nyáj pásztoraként dolgozzék.» (Ellen G. White: Jézus élete, 717–718. o., e. 812. o.)

5 Az apostoli szolgálatba visszaállított, s azt hosszú éveken át hűségesen betöltő Péternek milyen fájó és Isten művében kárt okozó hibájáról értesülünk Pál apostol levelében?

Gal 2,11–14 • „Mikor pedig Péter Antiókiába jött, szemtől szembe ellene állottam, mivel panasz volt rá. Mert mielőtt némelyek odajöttek Jakabtól, a pogányokkal együtt evett. Mikor pedig odajöttek, félrevonult és elkülönítette magát, félve a körülmetélkedésből valóktól... De mikor láttam, hogy nem egyenesen járnak az evangélium igazságához képest, mondtam Péternek mindnyájuk előtt: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz, és nem zsidó módra, miként kényszeríted a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?»

.....
.....
„Amikor később Péter Antiókiát meglátogatta, a pogányok iránt tanúsított bölcs magatartásával sokak bizalmát megnyerte.

Egy ideig a mennyből nyert világosság szellemében munkálkodott: ösztönös előítéletét annyira legyőzte, hogy a megtért pogányokkal egy asztalnál is étkezett. De amikor bizonyos zsidók érkeztek Jeruzsálemből, akik a ceremoniális törvény érdekében buzgólkodtak, oktanul megváltoztatta magatartását a pogányok közül megtértekkel szemben. Az Írásból tudjuk, hogy még több zsidó »vele képmutatószkodott, úgy, hogy Barnabás szintén elcsábított az ő tettetésük által« (Gal 2,13–14). A gyengeségnek ez a megnyilvánulása a vezetőkként tisztelt és szeretett férfiak részéről nagyon fájdalmasan hatott a hívókké lett pogányokra. Félő volt, hogy a gyülekezet kettészakad. Azonban Pál felismerte, hogy milyen pusztító hatást gyakorolt a gyülekezetre Péter kétszínű viselkedése, tehát nyilvánosan megróttá őt, igazi érzelmeinek ilyen álcázása végett. A gyülekezet előtt megkérdezte Pétert: »Ha te zsidó létedre pogány módra élsz, és nem zsidó módra, miként kényszeríted a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?« (Gal 2,13–14)

Péter felismerte tévedését, és azonnal igyekezett a magatartásával okozott bajt lehetőleg ismét jóvátenni. Isten engedte meg, aki eleitől kezdve ismeri a véget, hogy Péternek ezen jellemgyengesége megnyilvánuljon. Ezáltal a megkísértett apostol belátta, hogy nincs benne semmi, amivel dicsekedhetne. Még a legjobb emberek is, mihelyt magukra hagyatnak, elveszítik helyes ítélőképességüket. Isten azt is előre látta, hogy később sokan megtévesztés áldozatai lesznek, ugyanis Péter és állítólagos utódai számára olyan magas kiváltságokat követelnek, amelyek egyedül Istent illetik meg. Az apostol gyengeségének ez a leszögezése maradandó bizonyítéka hibáinak és annak a ténynek, hogy semmivel sem állt a többi apostol fölött...

Vajon nem megdöbbentő-e Péter viselkedése vereségei, bukása és újbóli beiktatása, valamint hosszú szolgálata után? Vegyük ehhez a Krisztussal való bensőséges ismeretségét és annak tudatát, hogy a Megváltó mindenkor becsületesen a helyesnek elismert alapelvek szerint élt. Az a sok-sok tanítás, amelyben részesült, és

a képességek, amelyeket az Úrtól kapott, továbbá az Ige prédikálása és tanítása közben nyert ismerete és befolyása ellenére mégis képes volt arra, hogy emberfélelemből vagy tekintélye megóvása szempontjából képmutatóskodjék és feladja az evangélium alapelveit. Vajon nem megdöbbenő-e: abbeli elhatározásában, hogy csak az igazságot követi, mégis megingott. Bárcsak Isten mindenkivel megismertetné saját gyengeségét és tehetetlenségét, hogy élete kicsiny hajóját képtelen egyenesen és biztosan a kikötőbe vezetni.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, 131–132. o., e. 197–199. o.)

„Péterből az igazi megbánás »kiégette« a sértettséget. Ha a későbbiekben is küzdenie kellett önmagával, sértődöttségnek híre-hamva nem maradt a lelkében. Példa rá az Antiókiában megesett páli dorgálás, amit készségesen elfogadott, sőt utána még ő védte Pált a tévtanítóktól (Gal 2,11–14; 2Pt 3,15–16). Péter ezután valóban „félelemmel töltötte jövevényisége idejét” (1Pt 1,17). Jézus küzdelme, ha egyszerre nem is, idő múltával célt ért el benne.” (Reisinger János, i. m., 47. o.)

6 Hogyan fogadta el Péter azt a keresztet, amelyet először nem akart meglátni Mestere életében?

Mt 16,21–24

Jn 13,36 • „Mondta neki Simon Péter: »Uram, hová mégy?«

Felelt neki Jézus: »Ahová én megyek, most énutánam nem jöhetsz, utóbb azonban utánam jössz.«”

Jn 21,18–19 • „»Bizony, bizony mondom neked, amikor ifjabb voltál, felővezted magad, és oda mentél, ahova akartad; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a kezedet, és más övez fel téged, és oda visz, ahová nem akarsz.« Ezt pedig azért mondta, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent.”

1Pt 4,12–13

„Péter életének volt olyan korszaka, amikor nem akarta látni Krisztus művében a keresztet. Amikor az Üdvözítő a tanítványoknak az Órá váró szenvedésekről és haláláról beszélt, Péter így kiáltott fel: »Mentsen Isten, Uram! Nem eshetik ez meg tevéled!« (Mt 16,22) Önmaga iránti sajnálata, amely visszariadt a Krisztussal való közös szenvedéstől, indította Pétert erre az ellenvetésre. Keserű lecke volt számára, és csak lassan tanulta meg, hogy Krisztus útja e földön szenvedéseken és megaláztatásokon keresztül vezet...

Isten gondviselése volt, hogy Péter apostol Rómában fejezhette be lelkipásztori szolgálatát. Néro császár elrendelte bebörtönzését, Pál utolsó fogsága idején. Így tehát a küzdelemben megőszült két apostolnak, akiket eltérő működési körük hosszú éveken át elválasztott egymástól, most együtt kellett bizonyosságot tenni Krisztusról a világ fővárosában; együtt hullatták vérüket mint magvetést, szentek és mártírok aratására.

Amióta Péter Krisztus megtagadása után újból elfoglalta helyét az apostolok között, minden veszéllyel bátran szembeállva, a megfeszített, feltámadott és mennybe szállt Megváltót rettenthetetlen bátorsággal hirdette. Római börtönében visszaemlékezett arra, hogy Jézus egykor így szólt hozzá: »Bizony, bizony mondom néked, amikor ifjabb voltál, felövezted magad, és oda mentél, ahová akartad; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet, és más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod.« (Jn 21,18) Ezzel Jézus pontosan megjelölte, hogy Péter mártírhalált szenved, még karjainak kifeszítését a kereszten is előre megjövendölte.

Pétert, aki a rómaiak szemében zsidó és jövevény volt, megkorbácsolásra és keresztre feszítésre ítélték. Amikor az apostol erről a borzalmas ítéletről értesült, arra a súlyos bűnére gondolt,

amelyet elkövetett, amikor megtagadta Jézus Krisztust, kihallgatásának órájában. Azt, aki egykor annyira irtózott a keresztbordozásától, most öröm töltötte el, hogy odaadhatja életét az evangéliumért. Úgy érezte, hogy reá nézve, aki Urát megtagadta, túl nagy megtiszteltetés olyan halált halni, mint amilyen Uráé volt. Bűnét őszintén megbánta, és Krisztustól is bocsánatot nyert – amit a juhok és a nyáj legeltetésére vonatkozó megbízatás igazolt –, ő maga azonban sohasem tudta megbocsátani eltévelyedését. Semmi sem enyhítette szomorúságának és bűnbánatának fájdalmait. Hóhéraitól tehát mint utolsó kegyet azt kérte, hogy fejfelé szegezzék keresztre, és ezt a kérését teljesítették is. Így halt meg Péter, a nagy apostol.” (Ellen G. White: Az apostolok története, 345., 353–354. o., e. 525., 637–638. o.)

*Az e heti adomány
a Sola Scriptura Főiskolát támogatja.*

A tanítvány, „akit Jézus szeretett”

(JÁNOS 13,23)

JÁNOS APOSTOL

János apostol egészen fiatalon lett először Keresztelő János, majd Jézus Krisztus tanítványa. Micsoda kiváltságban volt része! Sokat kapott Istentől, de sokat is adott a világnak – a „sokon is hű volt”. Hosszú élete személyes szolgálatán túl öt írása is bekerült a Bibliába. Általában a szeretett és szerető szívű apostol képe él bennünk róla. Kevésbé ismert, hogy Jézus a „mennydörgés fia” nevet adta neki és testvérének (Mk 3,17), utalva haragos, bosszúálló eredeti természetére. Jézus szemlélése által alakult át az élete.

¶ Hogyan találkozott János apostol először Jézussal, és mikor kapott elhívást az igehirdetői szolgálatra?

Jn 1,35–42 • „Másnap ismét ott állt János és kettő az ő tanítványai közül. Ránézve Jézusra, amint ott járt, mondta: »Íme, az Isten Báránya!« Hallotta őt a két tanítvány, amint szólt, és követték Jézust. Jézus pedig hátrafordulva és látva, hogy azok követik, mondta nekik: »Mit kerestek?« Azok pedig mondták neki: »Rabbi (ami megmagyarázva azt teszi: Mester), hol laksz?« Mondta nekik: »Jöjjetek és lássátok meg!« Elmentek és meglátták, hol lakik, és nála maradtak azon a napon...”

Mt 4,19. 21–22 • „...Onnan továbbment, és látott más két testvért, Jakabot, a Zebedeus fiát, és Jánost, amannak testvérét, amint a hajóban atyjukkal, Zebedeussal a hálóikat kötözgették, és hívta őket. Azok pedig azonnal otthagyva a hajót és atyjukat, követték őt...”

Vö. Lk 5,1–11

.....
.....
.....

Keresztelő János tanítványai közül kettő később Jézus tanítványa lett: András és János. Úgy tűnik a leírásból, hogy amint hallották Mesterük Isten Bárányára mutató szavait, Jézus mellé szegődtek, és többé egy pillanatra sem távoztak el tőle. Megszólítani ugyan nem merték, de követték, amikor elindult a Jordán partjáról. Jézus hátrafordulva megkérdezte, miért mennek utána. A válasz kifejezte a tanítványok vágyakozó ragaszkodását: „Mester, hol laksz?” Boldogan fogadták, hogy Jézus meghívta őket magához, és vele maradtak aznap. János számára olyan emlékezetes volt ez a nap, hogy még azt is megemlíti: mintegy tíz óra (a mi időszámításunk szerint délután négy óra) volt, amikor csatlakoztak Jézushoz (Jn 1,40).

Az evangéliumi leírás nem szól arról, hogy mit beszélgettek Jézussal. Annyi bizonyos, hogy semmi rendkívüli, csodálatos cselekedetet nem láthattak, mert később olvassuk, hogy a kánai menyegzőn tette Jézus az első csodáját. A Jézussal való személyes kapcsolat, beszélgetés és bizonyára a tőle hallott tanítások azonban teljesen elegendőek voltak ezeknek a tanítványoknak ahhoz, hogy – valószínűleg már másnap – ezzel a bizonyágtétellel hívja András a testvérét, Pétert Jézushoz: „Megtaláltuk a Messiást!” Ez az esemény i. sz. 27 őszén, Jézus szolgálatának kezdetén történt.

János – tanítványtársaival együtt – a nagy galileai szolgálat kezdetén, i. sz. 29 húsvétján kapott elhívást az igehirdetői szolgálatra, tehát mintegy másfél évvel később.

Az első alkalommal a tanítványok maguk csatlakoztak Jézushoz, csupán úgy, mint hívei, követői. Ekkor még nem hívta el őket Jézus, és egyáltalán nem volt még szó igehirdetői megbízatásukról. A szinoptikus evangéliumok elhívási történetéből kiderül, hogy az első találkozás után folytatták még korábbi halászmesterségüket Galileában. Bizonyára csak időnként tartózkodtak Jézusnál, azután megint visszatértek munkájukhoz. Viszont a nagy galileai szolgálat kezdetén már kifejezetten igehirdetői és lélekmentő szolgálatra hívta el őket Jézus. Ekkor véglegesen szakítottak korábbi foglalkozásukkal. Otthagyták hálóikat, bizonyos értelemben, illetve bizonyos időszakokra családjukat és otthonukat is, hogy Jézus állandó kísérői és munkatársai legyenek.

2 Mikor történt, hogy Jézus megkülönböztetett figyelemben részesítette Jánost, a tanítványi körön belül is? Mi lehetett ennek az oka?

Mk 5,37. 40–42

Mt 17,1–3 • „Hat nap múlva magához vette Jézus Pétert, Jakabot és ennek testvérét, Jánost, és felvitte őket magukban egy magas hegyre...”

Mk 14,32–34 • „Mentek ama helyre, amelynek Getsemáne a neve, és mondta az Ő tanítványainak: »Üljetek le itt, amíg imádkozom.« És maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és kezdett rettegni és gyötrődni. És mondta nekik: »Szomorú az én lelkem mind halálíg, maradjatok itt, és vigyázzatok.«”

Jn 13,23; Jn 21,20–22; Jn 18,15–16; 19,26–27; 20,1–5; Ap csel 4,6–7. 13. 18–20; 5,40–42

A tizenkettő közül újra és újra ugyanazt a három tanítványt tisztelte meg az Üdvözítő azzal, hogy élete jelentős eseményeinek tanúi lehessenek. Akár gyógyított, akár dicsősége jelent meg, amely az Atyánál „volt a világ létele előtt” (Jn 17,5), őket hívta magával, akik közül az egyik János volt. Amikor pedig eljött a szenvedés és a küzdelmek ideje, akkor is őket választotta, hogy tanúi és társai legyenek. A nehéz pillanatokban, a lelki gyötrelmek közepette az ember csak a hozzá legközelebb állókat, a vele együtt érezni tudókat tudja szívesen maga mellett.

Az utolsó vacsora alkalmával is János volt az, akinek Jézus a balján helyet adott, miközben jobbján a tolakodó Júdás foglalt helyet. Péter apostol kérdése is, amelyet a feltámadás utáni találkozáson tett fel Jézusnak, azt bizonyítja, hogy a szűkebb tanítványi körön belül is érezhető volt az a különösen szoros szeretetkötelék, amely Jézus Krisztust ifjú tanítványához fűzte.

János magatartása a főpap udvarában, a keresztnél, Jézus sírjánál, majd a főtanács előtt azt bizonyítja, hogy Krisztus megkülönböztetett bizalma, szeretete János iránt nem volt önkényes. Ő volt az, aki a többi őszinte tanítványhoz képest is a legteljesebb mértékben befogadta és viszonzta a Mestertől feléjük áradó szeretetet. Gyermeki ragaszkodása minden bizonnyal enyhülést és vigaszt jelentett az Üdvözítő számára földi szolgálatának küzdelmes napjaiban.

„Igaz, hogy az Üdvözítő szerette mind a tizenkettőt, azonban közülük egyiknek sem volt Jánoséhoz hasonló fogékony lelkülete. Fiatalabb lévén a többieknél, inkább a gyermek bizalmával és hűségével nyitotta meg szívét Jézus előtt. Így jutott a többieknél bensőségebb kapcsolatba Krisztussal, és ez tette képessé arra,

hogy a Megváltó legmélyebb lelki tanításait közölje az utókorral.”
(Ellen G. White: *Az apostolok története*, 358–359. o., e. 345. o.)

3 Jézus megkülönböztetett figyelme és szeretete János iránt azt jelentette-e, hogy ez a tanítványa mentes volt az emberi gyengeségektől? Milyen hibáit örökítik meg az evangéliumok?

Lk 9,49–50 • „Feelve pedig János, mondta: »Mester, láttunk valakit, aki a te nevedben ördögöket űz, és eltiltottuk őt, mivelhogy téged nem követ mivelünk...«”

Lk 9,51–55 • „...Mikor pedig ezt látták az Ő tanítványai, Jakab és János, mondták: »Uram, akarod-e, hogy mondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből, és eméssze meg őket, mint Illés is cselekedett?«...”

Mk 10,35–40 • „Hozzájárultak Jakab és János, a Zebedeus fiai, ezt mondván: »Mester, szeretnénk, hogy amire kérünk, tedd meg nekünk.« Ő pedig mondta nekik: »Mit kívántok, hogy tegyek veletek?« Azok pedig mondták neki: »Add meg nekünk, hogy egyikünk jobb kezed felől, másikunk pedig bal kezed felől üljön a te dicsőségben...«”

Mt 26,40. 43

.....

.....

„Mindegyik tanítványnak súlyos fogyatékságai voltak, amikor Jézus szolgálatába szólította őket. Még maga János sem – aki pedig a legszorosabb kapcsolatba került a szelíd, alázatos Megváltóval – volt természeténél fogva szelíd és hajlékony. Testvérével »mennydörgés fiainak« (Mk 3,17) nevezték. Míg Jézussal voltak, bármilyen csekély megvetés, amelyet a Mesterral szemben tapasztaltak, fellobbantotta méltatlankodásukat, harciasságukat. Inge-

rülség, bosszú, bíráló lelkület mind-mind jelen volt a szeretett tanítványban is.”

„Lénye nem volt olyan kedves természettől fogva, amint ez későbbi éveiben megnyilatkozott. Súlyos fogyatékosai voltak jellemének: gögös, önhitt és becsvágyó, sőt, ha megsértették, haragtartó is volt. Ezenkívül a szeretett tanítvány még szeszélyes, bosszúálló, bíráló is volt.”

„A Megváltó szavai letörték a tanítványok magabiztosságát. A válasz senkit sem emelt ki személyesen, de János úgy érezte, meg kell kérdeznie, hogy egy esetben helyesen cselekedett-e. Gyermeki lelkülettel tárta föl az ügyet Jézus előtt. »Mester – mondta –, láttunk valakit, aki a te neveddel ördögöket űz, és aki nem követ minket, és eltiltottuk őt, mivelhogy nem követ minket.« (Mk 9,38) Jakab és János azt hitték, hogy Uruk tisztességéért akadályozták ezt az embert, de most kezdtek rájönni: a magukét féltették. Belátták tévedésüket, és elfogadták Jézus dorgálását: »Ne tiltsátok el őt, mert senki sincs, aki csodat tesz az én nevemben és mindjárt gonoszul szólhatna felőlem.« (Mk 9,39)» (Ellen G. White: Jézus élete, 241–242., 370. o., e. 295., 437. o.; Az apostolok története, 355. o., e. 540. o.)

Valószínűleg János bosszúálló és bíráló tulajdonságaiból fakadt, hogy a hüvös, udvariatlan és elutasító magatartást tanúsító falura kész lett volna tüzet kérni. Jézus erre válaszolva kénytelen volt kimondani e súlyos szavakat: „Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek...” Péterhez hasonlóan Jánost sem óvta meg a Mestere iránti odaadás attól, hogy idegen lélek szócsövéné válják (vö. Mt 16,23).

„Jézus szelíden bánt velük, nem dorgálta meg önzésüket, amiért kiváltságot igényeltek testvéreikkel szemben. Olvasott szívükben, tudta, milyen mélyen ragaszkodnak hozzá. Jóllehet jellemüket megfertőzték a földi hatások, szeretetük mégsem pusztán emberi érzelem volt, hanem a Megváltó szeretetéből fakadt. Krisztus nem tett nekik szemrehányást, hanem mélyebbé és tisztábbá kívánta tenni kapcsolatukat.”

„János, a szerető és szeretett tanítvány, aki Jézus keblére hajtotta fejét, szintén aludt. Ébren kellett volna maradnia, és komoly imádságának együtt kellett volna a menny felé szállnia azaz a könyörgéssel, amelyet szeretett Üdvözítője mondott el legnagyobb gyötrelmei idején... Ha Jézus most újra felteszi Jakabnak és Jánosnak a kérdést: »Megihatjátok-e a poharat, amelyet én megiszom, és megkeresztelkedhettek-e azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem?« – bizonyára nem mernek igennel válaszolni (Mt 20,22).” (Ellen G. White: Jézus élete, 460., 594. o., e. 548., 689. o.)

4 Hogyan „rontotta le” Isten Fia Jánosban az „ördög munkáit”?

1Jn 1,1 • „Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemekkel láttunk, amit szemléltünk és kezeinkkel illettünk, az életnek Igéjéről.”

Vö. 2Kor 3,18

1Jn 3,8 • „...Azért jelent meg Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.”

1Jn 2,14; 5,4–5

.....

.....

„Az első tanítványok is így lettek hasonlónak a szeretett Megváltójukhoz. Amikor szavait hallották, érezték, hogy szükségük van rá. Keresték, megtalálták és követték Őt. Együtt voltak vele a házban, az asztalnál, a titkos ima helyén, a mezőn. Együtt voltak vele mint tanulók a tanítójukkal, naponta befogadva a szent igazság leckéit, amelyek ajkairól hangzottak. Figyeltek rá, amint a szolgák az urukra, hogy megismerjék elvégzendő kötelességeiket. Ezek a tanítványok »hosszánk hasonló természetű« emberek

voltak (Jak 5,17). Ugyanazokat a csatákat kellett megbarcolniuk a bűnnel, és ugyanarra a kegyelemre volt szükségük, hogy szent életet élhessenek.

Még János, a szeretett tanítvány – aki később oly hűen tükrözte vissza a Megváltó jellemét – sem volt természettől fogva szeretetre méltó. Nemcsak magabiztos volt és becsvágyó, hanem még indulatos és visszavágásra kész is, ha megsértették. Amint megnyilatkozott azonban előtte Jézus egyedülálló isteni jelleme, ennek fényében meglátta a maga tökéletlenségeit, megalázta magát e szembesülés hatására. Csodálattal és szeretettel töltötte be lelkét az az erő és türelem, hatalom és gyengédség, fenség és szelídség, amit Isten Fia mindennapi életében szemlélt. Szíve nap mint nap jobban vonzódott és kötődött Krisztushoz, míg végül – iránta való szeretetében – egészen szem elől tévesztette a saját énjét. Haragtartó, becsvágyó természetét alárendelte Krisztus átalakító hatalmának. A Szentlélek újjáteremtő befolyása megújította szívét. Krisztus szeretetének hatalma véghezvitte jelleme átférmálását.

Ez a biztos eredménye a Jézussal való szövetségnek minden esetben. Ha Krisztus lakozik egy ember szívében, akkor ennek hatására teljességgel átalakul a természete. Krisztus Lelke, szeretete meglágyítja a szívet, engedelmességre készíti a lelket, és fölfelé – Isten és a menny felé – irányítja a gondolatokat és a vágyakat.”

„Napról napra látta Jézus szelídségét, türelmét, hallotta tanításait az alázatosságról, hosszútűrésről – mindez ellentétben állt saját erőszakos természetével. Szívét megnyitotta az isteni befolyás előtt, és nemcsak hallgatója, hanem megvalósítója is lett a Megváltó szavainak. Az ént elrejtette Krisztusban. Megtanulta viselni Krisztus igáját, hordozni a terhét.

Jézus megrótta tanítványait, figyelmeztette, óvta őket, János és testvérei mégsem hagyták el Őt – Jézust választották, még ha dorgálta is őket. A Megváltó sem szakított velük gyengeségeik, tévedéseik miatt. Ők mindvégig osztoztak megpróbáltatásaiban,

tanulmányozták életének példáját. Krisztusra tekintettek, és így átalakult a jellemük.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 63–64. o., e. 72–73. o.; *Jézus élete*, 242. o., e. 295–296. o.)

5 Hogyan nyilvánult meg János apostol jellemében a Jézus életében szemlélt kegyelem és igazság (Jn 1,14)?

1Jn 4,7–8 • „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van, és mindaz, aki szeret, Istentől született, és ismeri Istent. Aki nem szeret, nem ismerte meg az Istent, mert az Isten szeretet.”

1Jn 4,1; 2Jn 3. 10–11

.....

.....

„János mélységes szomorúsággal figyelte, hogyan szívárognak be e pusztító tévtanok a gyülekezetbe. Felismerve a veszélyt, gyors és határozott fellépéssel igyekezett szembeszállni a visszásságokkal. János levelei a szeretet lelkületét árasztják. Mintha írásánál tollát a szeretetbe mártotta volna. Ha azonban találkozott hitetlőkkel, akik azt állították, hogy tiszta életet élnek, de ugyanakkor áthágták a törvényt, nem mulasztotta el, hogy megintse és figyelmeztesse őket e szörnyű önccsalás következményeire...

Mi, Jézus szeretett tanítványához hasonló módon ítéelhetjük meg azokat, akik azt állítják, hogy Krisztus követői, de ugyanakkor Isten törvényét áthágták. Egyrészt szeressük a lelkeket, akikért Krisztus életét adta, másrészt azonban nem szabad a gonoszsal megalkudnunk. Nem szabad egyesülnünk a lázadókkal, és ezt szeretetnek nevezni. Isten megkívánja, hogy népe ebben a korszakban éppen olyan rendíthetetlenül álljon ki az igazságért, ahogy annak idején János szembeszállt a lélekromboló tévelygésekkel. Az apostol azt tanítja, hogy noha keresztényi udvariassá-

got kell tanúsítanunk, de kötelesek vagyunk a bűnnel és a bűnössel szemben határozottan fellépni. Ez nagyon is összeegyeztethető az igazi szeretettel.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, 365. o., e. 554–555. o.)

6 Milyen üldöztetést szenvedett el János „Isten beszédéért és Jézus Krisztus bizonyágtételéért” (Jel 1,9)? Hogyan ismerhette fel ezekben Mestere tanításait?

Jn 15,18–21 • „...Emlékezzetek meg ama beszédekről, amelyeket én mondtam néktek: Nem nagyobb a szolga az ő uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd, ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd. De mindezt az én nevemért cselekszik veletek, mivelhogy nem ismerik azt, aki küldött engem.”

Vö. 1Jn 3,13

.....

.....

Az idős apostol Domitianus császár (81–96) keresztény-üldözése idején szenvedett legtöbbet a hitéért. A 4. századi Euszebiosz a következőket írja egyháztörténetében:

„Domitianus sok emberrel nagyon kegyetlenül bánt: Rómában nemes és kiváló férfiakat végeztetett ki megalapozott ítélet nélkül, mégpedig nem is kis számban, és rengeteg más kitűnő férfit büntetett száműzetéssel és vagyyonelkobzással anélkül, hogy erre bármilyen oka lett volna. Végül Néró utódja lett az Istennel szemben táplált gyűlöletben és az ellene folytatott harcban. Ő volt a második császár Néró után, aki üldözést indított, jóllehet atyja, Vespasianus semmi rosszat nem tervelt ellenünk. Azt mondják, hogy ennek az üldözésnek az idején János apostolt és evangélistát, aki még megérte ezt az

üldözést, arra ítélték, hogy Pátmosz szigetén lakjon, mert tanúságot tett az isteni Igéről. Iréneusz, amikor a János Jelenések könyvének nevezett művében szereplő Antikrisztus által viselt név számáról ír, szó szerint ezeket mondja Jánosról az *Eretnekség ellen* című művének ötödik kötetében: »Ha pedig nyíltan ki kellett volna hirdetni a mai időkben (az Antikrisztus) nevét, akkor ezt kimondta volna az, aki a jelenést is szemlélte. Hiszen nem ezelőtt régen látta, hanem majdnem a mi nemzedékünk idején, Domitianus uralkodásának a vége felé...« (Ókeresztény írók, IV, 1983, 114–118. o.)

„Az előkelő zsidók elkeseredetten gyűlölték Jánost, mert rendíthetetlenül ragaszkodott Krisztushoz. Azt állították, hogy hiábavaló minden erőfeszítésük a keresztények ellen mindaddig, amíg a nép újból és újból hallja János bizonyágtételét. Annak érdekében, hogy Jézus csodatételei és tanításai feledésbe merüljenek, a bátor tanút el kell hallgattatni.

Jánost tehát megidéztek Rómába, hogy ott hitéért felelősségre vonják. Itt a hatóságok előtt elferdítették az apostol tanításait. Hamis tanúk azzal vádolták, hogy eretnekséget hirdet. Ellenségei azt remélték, hogy vádjaik alapján Jánost halálra ítélik.

János olyan világosan és meggyőzően védekezett, olyan egyszerűen és nyíltan, hogy szavai tartós hatást keltettek. Hallgatói csodálkoztak bölcsességén és ékesszólásán. De minél meggyőzőbb volt a bizonyágtétele, annál jobban izzott ellenfelei gyűlölete. Domitianus császárt dühroham fogta el. Képtelen volt megcáfolni Krisztus hűséges szószólójának bizonyágtételeit. Képtelen volt kivonni magát azon hatás alól, amelyet az igazság ismertetése felidézett benne, mindazonáltal elhatározta, hogy elnémítja Jánost.

Az apostolt forró olajjal telt üstbe dobták, az Úr azonban megőrizte hűséges szolgálja életét, amiképpen hajdan megőrizte a három héber ifjú életét az izzó kemencében. Amikor ezek a szavak elhangzottak: »Így pusztuljanak mindazok, akik hisznek a názareti Jézus Krisztusban, abban a csalóban«, János kijelentette: »Mesterem mindent türelemmel elviselt, amit Sátán és angyalai

kieszelhettek, hogy megalázzák és megkínózzák. Odaadta életét, hogy a világot megváltsa. Megtiszteltetés, hogy szenvedhetek érte. Én gyenge, bűnös ember vagyok. Krisztus szent, ártatlan és feddhetetlen volt. Bűnt nem cselekedett, szájában hamisság nem találtatott.« E szavak éreztették hatásukat. Jánost azok a férfiak, akik bedobták az üstbe, ki is húzták onnan.

Csakhamar azonban a császár parancsára Pátmosz szigetére száműzték az apostolt... Ellenfelei úgy képzelték, hogy befolyását megszüntetik, s végül a szenvedések és a nélkülözések végeznek majd vele. Pátmosz az Égei-tenger puszta, sziklás szigete, amelyet a római kormány a gonosztevők száműzetési helyéül jelölt ki. Isten szolgája számára azonban ez a szomorú hely a menny kapujává vált.”

„A világ nem fogja értékelni, ha Istenben elrejtett életet élünk. Néha megcsodálják ugyan a keresztény jellemet, akik becsülik az állhatatosságot, általában azonban inkább ellenségesen tekintenek Istenre és a hívő emberekre. Nem tetszik nekik a valódi, élettel teli istenfélelem, a szilárd, állhatatos jellem, amelyet nem tudnak megingatni a bölcséletek és a hamis tudomány.

Krisztus igaz híveit mindig vádolták, gyűlölték, hamis színben tüntették fel. Sok megpróbáltatáson mentek keresztül. Tapasztalatból tanulták meg, hogy nem szabad csodálkozniuk azon, ha gyűlöli őket a világ. Kevesen értik meg indítékaikat. A legtöbben – vakságuk és szívük érzéketlensége miatt – nem ismerik fel a keresztény jellem értékét.” (Ellen G. White: Az apostolok története, 374–375. o., e. 569–570. o.; Kiben bízhatunk?, II., 927–928. o.)

Az e heti adomány
a médiaalapot támogatja.

„A veszedelem fia”

(JÁNOS 17,12)

JÚDÁS

Júdás élettörténetének vége szomorúan tárul elénk a Szentírásból, hiszen Isten által elfogadott élete is lehetett volna. Megrendítő belegondolni, hogy Isten értünk folytatott küzdelme ugyanígy meghiúsulhat, még akkor is, ha hat ránk az igazság és szimpátiával viszonyulunk Jézushoz. Bizony, valóságosan el lehet veszni! Kis megalkuvások sorozata, a Szentlélek adta bizonyosságok és kegyelmi alkalmak könnyen kezelése, elhárítása elindíthat bennünket a lejtőn, ahol nem tudunk többé megállni. Sajnálkozva, veszteségünket érezve és a következményektől félve is csak a pusztulás felé tudunk menni, az erkölcsi bátorság és az önmagunkkal szembeni döntés készsége híján, amit elnyerhettünk volna, ha komolyan vesszük az Istentől kapott alkalmakat, és együttműködünk Isten Lelkével.

|| Hogyan lett Júdás is Jézus tanítványa?

Mt 8,19–20 • „Hozzámenvén egy írástudó, mondta neki: »Mester, követlek téged, akárhová mégy.« És mondta neki Jézus: »A rókáknak van barlangjuk, és az égi madaraknak fészük, de az Emberfiának nincs hová lehajtani a fejét.«”

(Milyen szerepük volt a tanítványoknak abban, hogy Júdás csatlakozott hozzájuk? Jézus miért fogadta el a „jelentkezését”, noha nyitott könyvként olvasott a lelkében?)

„Mialatt Jézus a tanítványokat elrendelt hívásukra készítette elő, közéjük jött valaki, aki nem kapott elhívást. Iskáriótes Júdás volt az, Krisztus állítólagos követője. Most előtérbe lépett, és helyet követelt a tanítványok szűkebb körében. Nagyon komolyan, és látszólag őszintén jelentette ki: »Mester, követlek téged, akárhová mégy.« (Mt 8,19) Jézus nem utasította el, se nem üdvözölte, hanem szomorúan csak ennyit mondott: »A rókáknak van barlangjuk, és az égi madaraknak fészükük, de az Emberfiának nincs hová lehajtani a fejét.« (Mt 8,20) Júdás hitt Jézusban mint Messiásban, és az apostolokhoz csatlakozva azt remélte, hogy magas tisztséget tölthet majd be az új országban. Jézus ezt a reményt akarta elvágni szegénységének kimondásával.

A tanítványok alig várták, hogy Júdás is közöttük legyen. Megjelenése parancsoló, felfogása éles, jó szervező, ők ajánlották Jézusnak, mint aki majd nagyban segíti munkáját. Megleپödtek, hogy a Megváltó oly hűvösen fogadta... Ha Júdást visszautasítja, gondolatban megkérdőjelezték volna Mesterük bölcsességét.

Amikor Júdás a tanítványokhoz csatlakozott, még nem volt érzéketlen Krisztus jellemének szépsége iránt. Érezte az isteni erő befolyását, amely lelkeket vonzott a Megváltóhoz. Krisztus, aki nem azért jött, hogy a megrepedt nádat eltörje vagy a pislogó gyertyabelet kioltsa, ezt a lelket sem utasíthatta el, amíg egy kevés vágy is élt benne a világosság iránt. A Megváltó olvasott Júdás szívében. Ismerte a bűnnek azt a mélységét, ahova Júdás süllyed, ha Isten kegyelme meg nem szabadítja.

Amikor Júdás kapcsolatba került Jézussal, nap mint nap tapasztalhatta a Megváltó túláradó, önzetlen szeretetét. Ha meg-

nyitja szívét Krisztusnak, az isteni kegyelem száműzi az önzés démonát, és Júdás is Isten országának lakosa lehet... Júdás a többi tanítvánnyal egyenlő eséllyel indult. Ugyanazokat a drága tanításokat hallgatta. De az igazság gyakorlati kivitelezése – amit Krisztus megkívánt – aszerint változott, hogy az megegyezett-e Júdás vágyaival, céljaival. Nem mondott le saját elképzeléseiről a mennyei bölcsesség javára... Amikor kapcsolatba került Jézussal, még voltak olyan jellemvonásai, amelyek áldást jelenthettek volna az egyház számára. Ha felveszi Krisztus igáját, az apostolok egyik vezetője lehetett volna, de amikor rámutattak hibáira, megkeményítette szívét, büszkén, lázadva, saját önző célkitűzéseit választotta, és így alkalmatlanná tette magát az Istentől neki szánt munkára.” (Ellen G. White: Jézus élete, 239–241. o., e. 293–295. o.)

2 Mikor fogalmazódott meg először Júdásban az árulás gondolata?

Jn 6,15. 26 • „Jézus azért, amint észrevette, hogy jönni akarnak és őt elragadni, hogy királlyá tegyék, ismét elvonult egymaga a hegyre...”

Jn 6,66–71 • „Ettől fogva sokan visszavonultak a tanítványai közül, és nem jártak többé vele... Felelt nekik Jézus: »Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? És egy közületek ördög. Értette pedig Júdás Iskáriótest, Simon fiát, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül.»

Jn 6,64

„Egy évvel az árulás előtt, a galileai válság idején történt a döntő fordulat Júdásban. Addig ő is egy volt a tizenkét tanít-

vány közül, méghozzá nem is akármilyen helyzetben. A tanítványok többsége galileai halász, Máté vámszedő volt; Júdás valószínűleg nem innen, hanem a déli országrészből származott, tanult ember, farizeusnak növendéke, mai szóval tehát »értelmiségi« volt. A többiek teljesen megbíztak benne, ezt tanúsítja, hogy Júdást nevezték ki pénztárosuknak, és ezt a választást maga Jézus is szentesítette.

Azonban »*a szívek gondolatai nyilvánvalókká lesznek*« minden ember életében (Lk 2,35). Júdásban a galileai válság érlelte meg a szembefordulás végső elhatározását. Mi is történt ekkor? Jézus körülbelül két és fél éve tanított. Az északi országokban az iránta való lelkesedés egyre kiterjedtebb méreteket öltött. Már nem ezrek, hanem tízezrek követték és hallgatták. Akkor pedig, amikor a nagy sokaságot kenyérral és hallal táplálta (ez volt a »csodálatos kenyérszaporítás«), az emberek bizalma és lelkesedése addig növekedett, hogy Jézust királynak akarták kikiáltani. Az »alulról jövő kezdeményezés« sokakat magával ragadott, és úgy hitték, a Mester bizonyára örömmel fogadja a megbízatást, és Izráel vezetését a kezébe véve, kiűzi a megszálló rómaiakat, fölszabadulást hoz a népnek. Aki meg tudta szaporítani a kenyeret, biztosan megoldja a legnehezebb társadalmi kérdéseket is. Jézus azonban elutasította a királlyá kikiáltást, sőt visszavonult (Jn 6,15).

Ekkor a tömegek elhagyták őt. Néhány ez után következő, megrázó esemény végén maguknak a tanítványoknak is föl kellett tennie a kérdést: »*Vajon ti is el akartok-e menni?*« Péter apostol őszinte és szép vallomása után tette Jézus azt a kijelentést, hogy »Egy közöleték ördög.« János evangélista később hozzátette: »*Értette pedig Júdás Iskárióttest, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő között.*« (Jn 6,71)

Vajon miért éppen most fogant meg Júdásban az elhatározás? Miért ettől az időtől fogva »*akarta elárulni*« Jézust?

Mert világossá vált, hogy Jézus nem engedelmeskedett Júdás hatalmi becsvágyának. Júdás nagyon szerette volna Izráel

trónján látni a Mestert. Mellette a maga – a maguk – számára is előkelő beosztást remélhetett. Amikor látta, hogy Jézus ennek a tervnek a leghatározottabban ellenáll, eldöntötte, hogy majd ő belekényszeríti Mesterét ebbe a szerepbe. Ha most nem sikerült elérni a királlyá koronázást, pedig a nép akarta, eléri akkor, ha Jézust feladja a papi vezetőknek, s ott majd a Mester végre hatalomhoz nyúl, hogy kiszabaduljon. Ez volt Júdás terve.

Nem egyszerű árulás volt ez, és nem volt egyszerű maga az áruló sem. Aki elismerte Jézus erkölcsi magasabbrendűségét, nem ismerte el visszafogottságának, a hatalomról való lemondásának értékét. Júdás úgy vélte, az ő segítségével a Megváltó jobb pályát futhatna be.

A másikkal való manipuláció esete volt ez, tulajdon lelkiismerete, a Jézusból áradó erkölcsi igazság és erő ellenére, nem kevésbé befolyásolva egyéni érdekeitől.

Innen indult el Júdás a lejtőn. Egy éve volt mindennek végiggondolására és a visszakozásra...” (Reisinger János: *Hogyan küzdött Jézus...*, 49–50. o.)

3 Mi történt a betániai vacsorán, ami miatt Júdás végleg a szándéka megvalósítása mellett döntött?

Jn 12,3–8 • „...Mondta azért egy az ő tanítványai közül, Iskáriótes Júdás, Simonnak fia, aki őt később elárulta: »Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és miért nem adták a szegényeknek?« Ezt pedig nem azért mondta, mintha neki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj volt, és nála volt az erszény, és amit abba tettek, elcsente. Mondta azért Jézus: »Hagyj békét neki, az én temetésem idejére tartogatta ő ezt. Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok.«”

Mt 26,14–16 • „Akkor a tizenkettő közül egy, akit Iskáriótes Júdásnak hívtak, a főpapokhoz menvén, mondta: »Mit akartok nekem adni, és én kezetekbe adom őt!« Azok pedig rendeltek neki harminc ezüstpénzt. És ettől fogva kereste az alkalmat, hogy elárulja őt.»

„Egy év telt el a galileai válság után. Mielőtt Jézus szamárháton Jeruzsálembé vonult volna, a közeli Betániában Simon farizeusnál költötte el a szombat esti vacsorát. Itt történt meg a Mária Magdaléna általi megkenetés. A régen züllött életet élő asszony (Lk 8,2) a maga módján, illatos nárdussal fejezte ki Jézus iránti mély háláját.

A tanítványoknak nem tetszett ez a köszönetnyilvánítás. Mindnyájan Jézus ellen fordultak. János evangélista azonban följegyezte, hogy ennek a felindulásnak ki is volt az értelmi szerzője.

Júdás...

A sötét indítékú befolyásolásra később János apostol megjegyezte: *»Ezt pedig nem azért mondta, mintha neki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj volt, és nála volt az erszény, és amit abba tettek, elcsente.«* (Jn 12,6)

Jézusnak erőt kellett vennie magán, hogy Júdás arcátlanságára szelíden válaszoljon (Mt 26,10/a). Ez azonban teljes mértékben sikerült is, Jézus szavai gyengéd figyelmeztetéssel jutottak el Júdás füléhez. Sajnos, nem a tudatához.

»Mondta azért Jézus: Hagyj békét néki; az én temetésem idejére tartogatta ő ezt. Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok.« (Jn 12,7–8) (...)

Máté evangélista – aki szem és fültanúja volt e jelenetnek – ezek után jegyzi meg: *»Akkor a tizenkettő közül egy, akit Iskáriótes Júdásnak hívtak, a főpapokhoz menvén, mondta: Mit*

akartok nekem adni, és én kezetekbe adom őt? Azok pedig rendelkeztek neki harminc ezüst pénzt. És ettől fogva kereste az alkalmat, hogy elárulja őt.» (Mt 26,14–16)

Fölvetődhet a kérdés: miért a betániai vacsora után »került fel a pont az i-re«, határozta el Júdás már a módját is árulásának? Azért, mert Jézus feddő szavaira Júdás – megsértődött. »Vérig sértődött«: hogyan is »merte« őt Jézus figyelmeztetni, és mindezt a tanítványok színe előtt megtenni? Őt – akinek egy szavára a többiek Mária, de Jézus ellen is fordultak?

Júdás pályáján a politikai becsvágy után a sértődékenység volt a következő tényező, mely lefelé vezette a lejtőn.” (Reisinger János, i. m., 50–52. o.)

„Júdás... ekkorra már annyira elsötétült lelkileg, hogy nem érzékelte, mennyire kiütközött aljassága e jelenetnél, és milyen türelemmel viseltetett iránta Jézus. Nem értékelte, hogy a megrovás, amelyben őt részesítette, mennyire tapintatos volt. Ennyi feddő »érintés« elég volt neki ahhoz, hogy a lelke mélyén régóta növekvő ellenszenv nyílt neheztelésként, sőt gyűlöletként nyilatkozzék meg.” (Vankó Zsuzsa: *Az áruló tanítvány*, Jó Hír, 1992/2., 92. o.)

„Jézus dorgálására úgy látszott, hogy egész lelkülete rosszindulatú lett. Megsebzett gőgje és bosszúvágya ledöntött minden korlátot, és régóta benne élő pénzsóvársága is megmutatkozott, amit eddig ellenőrzés alatt tartott, illetve leplezett.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 624. o., e. 720. o.)

4 Hogyan kényszerült meghátrálásra a soha el nem fogyatkozó isteni szeretet (1Kor 13,8) az utolsó vacsorán?

Jn 13,10–12. 18–19. 21–30

Mt 26,21–25 • „Amikor ettek, mondta: »Bizony mondom néktek, tiközületek egy elárul engem.« Felettébb megszorodva, kezdtek mindannyian mondani neki: »Én va-

gyok-e az, Uram?» Ő pedig így felelt: »Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. Az Emberfia jóllehet elmegy, amint meg van írva felőle, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha meg sem született volna.« Megszólalva Júdás is, aki elárulta őt, mondta: »Én vagyok-e az, Mester?« Mondta neki: »Te mondtad.«”

„Mind Lukács, mind János evangéliumában ott találjuk a megjegyzést: attól fogva, hogy Júdás belement a végső alkuba a főpapokkal, már kifejezetten Sátán uralma, irányítása alatt állt: *»Bement pedig Sátán Júdásba, aki Iskáriótesnek neveztetik.«* (Lk 22,3) *»És a vacsora közben, amikor az ördög belesuggallta már Iskáriótes Júdásnak, Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt...«* (Jn 13,2)

Ebből a fogságból már csak rendkívüli lelki hatások mozdíthatták volna ki Júdást. Az utolsó vacsorán azonban éppen ilyen hatások érték. Mindenekelőtt maga a lábmosás, amit Jézus oly megrendítő szeretettel és alázattal végzett el mindnyájukért, Júdást sem hagyta ki ebből a szolgálatból. Mit érezhetett Júdás – lelkében az immár megbeszélte árulás tudatával –, amikor a Mester a bűnbocsánat és az érette is mindenre, a végsőig kész szeretetszolgálat jeleként megmosta a lábát? Csakis úgy képzelhetjük el ezt a jelenetet, hogy némaság, megilletődött, magábaszállásra és bűnbánatra készítő csend uralkodott ekkor a vacsorázóhelyen.

Jézusnak a lábmosás után tett kijelentéséből azonban egyértelműen az tűnik ki, hogy bár e megindító cselekmény folyamán az összes tanítvány lelke megtisztult az önző és szeretetlen indítékoktól, Júdás szíve nem tört meg ekkor sem, ezáltal sem. Jézus ugyanis ezt a megállapítást tette: »Ti is tiszták vagy-

tok (most már), de nem mindnyájan.« János apostol pedig hozzáfűzi ehhez, hogy ez a megjegyzés Júdás miatt hangzott el, egyedül csak rá vonatkozott: »*Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt, ezért mondotta: Nem vagytok mindnyájan tiszták.*« (Jn 13,10–11)

Vajon milyen gondolatok és érzés futhatott át Júdás lelkén, amikor ezt hallotta Jézus ajkáról: »*Nem vagytok mindnyájan tiszták.*« Lelkiismeretét telitalálatként kellett volna érnie, és fel kellett volna ráznia ennek a »rátapintásnak«, ha az még ép lett volna. Jézus azonban mégis tovább küzdött Júdásért. Egyre inkább szinte a sarokba szorította a lelkiismeretét a következő megjegyzésekkel: »*Nem mindnyájatokról szólok, tudom én, kiket választottam el, hanem hogy beteljesedjék az Írás: Aki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem. Mikor ezeket mondotta Jézus, igen nyugtalankodott lelkében, és bizonyosságot tett, és mondta: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy közületek elárul engem.*« (Jn 13,18. 21)

...A Mesternek erre a megdöbbenő kijelentésére megbolydult a tanítványi csapat, és sorra mondogatták, ugyan ki lehet az, aki ezt megtenné, és kérdezgették »*felettebb megszorodva: én vagyok-e az Uram?*« – Júdás utolsónak maradt a megszólalással (Mt 26,22). A megdöbben kérdések pergőtüzében bizonyára nem is hallotta, hogy János, aki közvetlenül Jézus mellett volt, Péter intésére és bátorítására konkrétan rákérdezett Jézusra: »*Uram, ki az?*« És Jézus válaszolt: »*Az, akinek én a bemártott falatot adom. És bemártva a falatot, adta Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának.*« (Jn 13,26) Jézus még a következő megjegyzést is hozzáfűzte ehhez, amit bizonyára már Júdás is hallott: »*Az ember Fia jöllehet elmegy, amint meg van írva felőle, de jaj annak az embernek, aki az ember Fiát elárulja! Jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.*« (Mt 26,24) Milyen lehetett ezt hallani Júdásnak! Jól tudta, hogy a Mester szavának mindig súlya van. E kijelentés nyomán vissza kellett volna rettennie tettétől.

Az a tény azonban, hogy még ekkor is tettetéssel próbálta leplezni magát, azt mutatja: lelke nem mozdult el a tervezett tettől az eliszonyodás és az őszinte bűnbánat irányába. Megkérdezte ugyanis: »*Én vagyok-e az, Mester?*« (Mt 26,25) Hogyan is merete ezt tenni! Még ha kellemetlenné válhatott is számára tovább hallgatni, amikor mindenki megszólalt már, akkor is ott a kérdés: hogyan merete Jézustól – akinek a vesékbe, gondolatokba látó isteni tudásáról oly sok tapasztalatot szerzett már – ezt tudakolni?

Egyetlen válasz lehetséges csupán: Annak az embernek a jellegzetes elvakultsága és elvetemültsége nyilatkozott meg benne, aki lelkét már eladta a bűnnek és Sátánnak. Elszánta magát tette véghezvitelére, és most már csak arra koncentrált, hogy ügyesen, okosan viselkedjék.

Jézus válasza dermesztő, lélegzetelállító volt, mert röviden csak ennyit mondott: »*Te mondtad.*« Ez volt az utolsó pont és egyben a csúcspont a Júdás lelkiismeretére ható mozzanatok és kijelentések sorozatában az utolsó vacsorán. Azt gondolhatjuk, talán most, talán ekkor csak megtört, összetört és bűnvallomást tett – akár magában, akár nyilvánosan –, és elállt szándékától.

Júdás azonban csak egyet tett: felállt, hogy elhagyja a termet. Az tűnik ki az evangéliumok elbeszélésének megfigyeléséből, hogy János kérdése (»*Ki az, Uram?*«), továbbá Jézus kezének tálba mártása, a falat átadása, valamint Júdás megszólalása (»*Én vagyok-e az, Mester?*«) és Jézus válasza szinte egyidejűleg hangzott el. Ezután Júdás »*azonnal kiment*« – olvassuk az igében (Jn 13,30). Érthető, hogy lehetetlen volt tovább ott maradnia, akár csak egy percig is, ha nem adta fel a tervét. Ezt még a legmegkeményedettebb lelkiismeret sem állhatta volna ki...

De vajon mire vonatkozott Jézusnak ez a talányos megjegyzése: »*Amit cselekedni akarsz, azt hamar cselekedd!*« Egyrészt bizonyára azt érzékeltette Júdással, hogy teljesen tudatában

van, mi a szándéka, ismeri őt, érti minden gondolatát. Másrészt annak a bizonyos jellegzetes pillanatnak a megjelölése volt ez a kijelentés, amikortól az isteni kegyelem feladja a küzdelmet egy emberért. Nem ellenkezik többé vele, nem próbál »ellenségeskedést támasztani« benne a bűnnel szemben (1Móz 3,15), hanem elengedi, hogy szabadon fusson a maga útján. Félelmetes pillanat ez... A »hamar« szócskával Jézus bizonyára arra utalt, hogy jól tudja: a dolgok belső természetéből fakad, hogy a dráma most már nagyon gyorsan le fog peregni, az övé is, és Júdásé is. Tudta azt, amit ezzel az utolsó kijelentésével együtt jegyez fel az ihletett ige: *»És a falat után akkor bement abba a Sátán.«* (Jn 13,27) Júdás ekkor egészen és véglegesen átadta magát a benne már régen megtelepedett és aktívan dolgozó sátáni inspirációknak. Miután az érte a végső, drámai küzdelmet folytató isteni befolyással szemben is a gonosznak engedett, Isten magára hagyta, és végleg az útjára engedte. Jézus jól tudta, hogy ilyenkor az *»emberölő Sátán«* (Jn 8,44) szinte belelökik már az embert a szakadékba, mint ahogyan a démonoknak az a bizonyos »légiója« a disznónyáját a meredekről a tengerbe űzte (Lk 8,27–33). Mindezeket érzékelte Jézus az egyetlen »hamar« szócskával.” (Vankó Zsuzsa, i. m., 93–95. o.)

5 Hogyan tanúskodik a Jézus elfogatásakor történt különleges esemény arról, hogy Júdás lelkében ekkor már valóban „éjszaka volt” (Jn 13,30)?

Jn 18,3–6 • „Júdás azért magához véve a katonai csapatot, és a papi fejedelmektől és a farizeusoktól szolgálakat, odament fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel. Jézus azért tudva mindazt, ami reá következik, előrement, és mondta azoknak: »Kit kerestek?« Feleltek neki: »A názáreti Jézust.« Mondta nekik Jézus: »Én vagyok.« Ott állt pedig

ővelük Júdás is, aki elárulta őt. Mikor azért azt mondta nekik, hogy »Én vagyok«, hátravonultak és földre estek.” Mt 26,49–50; Lk 22,48 • „És mindjárt Jézushoz lépve mondta: »Üdvöz légy, Mester!« És megcsókolta őt. Jézus pedig mondta neki: »Barátom, miért jöttél?... Júdás, csókkal árulod el az Emberfiát?«”

„Jézus nagyon pontosan megválasztott szóval »barátom«-nak nevezte Júdást. Már nem tekinthette őt sem testvérének, sem tanítványának, de kifejezésre juttatta, hogy nem gyűlöli, sőt nem is közömbös iránta, hanem vérezik a szíve érte mint elveszett tanítványáért, teremtményéért, barátjáért. Jézus utolsó szava pedig szinte az ép erkölcsi érzék megrettenésének a kifejezése volt az elvakult Júdás iránt, aki már láthatóan nem tudta mérlegelni, mi csoda rút és aljas dolgot cselekszik. Júdás megkeményedéséről az a szinte felfoghatatlan tény tanúskodott leginkább, hogy miután Jézus isteni dicsősége megnyilatkozott az elfogatásakor, és a katonák meg a csöcselék halottként estek a földre, neki volt bátorsága elsőként odalépni Hozzá, és az áruló csókkal illetni Őt. Ezzel mintegy bátorította a megdöbben és lenyűgözött csapatot, hogy a nagy bizonyosság ellenére csak nyugodtan végezzék el gonosz munkájukat. Ez mutatja, hogy az igazság és az isteni dicsőség leghatalmasabb megnyilatkozásaival szemben is mennyire érzéketlenné válhat az emberi szív.” (Vankó Zsuzsa, i. m., 96. o.)

6 Igazán megbánta-e Júdás „az ő dolgát”? Melyik részlet mutatja saját elgondolását az árulásával kapcsolatban?

Mt 27,3–5 • „Akkor látva Júdás, aki őt elárulta, hogy elítélték őt, megbánta dolgát, és visszavitte a harminc ezüst-

pénzt a főpapoknak és a véneknek, mondván: »Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért.« Azok pedig mondták: »Mi közünk hozzá? Te lássad.« Ő pedig eldobva az ezüstpénzeket a templomban, eltávozott, és elmenvén felakasztotta magát.»

Vö. 2Kor 7,10

.....

.....

.....

„Sokan félreértik a bűnbánat igazi természetét. Sokan vannak, akik fájlalják, hogy vétkeztek, sőt mintha meg is javulnának külsőleg, mert félnek attól, hogy rossz cselekedeteik miatt szenvedések hárulnak rájuk. De ez a megbánás nem azonos a bibliai értelemben vett bűnbánattal. Ezek az emberek inkább a bűn következményeit fájlalják, semmint magát a bűnt...

Júdás is így kiáltott fel, miután elárulta az Urat: »Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért!« (Mt 27,4) A kárhozat borzalmának érzete, a félelmetes ítéletre való előretekintés kényszerítette ki csupán belőle ezt a vallomást. A rá háruló következmények töltötték el rémülettel, de lelkében nem volt mély, szívet tépő bánat amiatt, hogy elárulta Isten ártatlan Fiát, megtagadta Izráel Szentjét.» (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 21–22. o., e. 23–24. o.)

„Júdás csak akkor döbbsen rá tette súlyára, amikor Jézust már elítélték... Ez a kis részlet: »amikor látta, hogy elítélték őt«, azt mutatja, hogy Júdás a maga önző lényével képtelen volt felfogni Jézus áldozatát, és nem hitte el, hogy Jézus nem fogja megszabadítani magát. Ravaszkodó, számító logikájával bizonyára azt képzelte, hogy ő is jól jár, Jézust is dicsősége nyilvánítására kényszeríti és a tekintélyét is megőrzi, nem fog lelepleződni és megszégyenülni mint áruló. De rá kellett dőb-

bennie az immár visszafordíthatatlan és borzalmas valóságra: a kísértés igézete alatt magabiztosan, vakon belement egy szörnyű csapdába, amiből nincs többé kiút...

És milyen megdöbbenő az is, ahogyan visszavitte, majd eldobta az árulásért kapott pénzt! Milyen borzalmasan égethette őt ez a pénz! Mennyire szörnyű teherré válik a bűn díja, amikor az ember szembekerül a valós tényekkel, az igazság ítéletével... Júdás öngyilkossága mutatja azt is, milyen rettenetes a belátásra jutás a tények kényszerítő erejének hatására, igazi bünbánat nélkül. Ez lesz a kárhozottak tapasztalata és mindennél súlyosabb bűnhődése a végső ítéletkor.” (Vankó Zsuzsa, i. m., 96. o.)

„Péter még megtalálta *»a megbánás helyét«* (Zsid 12,17), Júdás már nem. Az önsajnálát mindennél hatalmasabbá terebélyesedett benne. Emlékezetében biztosan ott csengtek Jézus szavai: *»Minden bűn és káromlás megbocsáttatik az embernek... még aki az Emberfia ellen szól, annak is megbocsáttatik...«* (Mt 12,31–32) – ám Júdás ekkorra már magamagát zárta ki, a Lélek megszorításával, a megbánásra eljutás köréből. Nemcsak az fájdalmas, hogy *»elmenvén, felakasztotta magát«* (Mt 27,5), hanem az is, hogy Jézusnak ezt kellett mondania róla: *»jobb volna..., ha nem született volna«* (Mt 26,24/b).

Évekig lehetett Jézus közelében, hallhatta tanításait, láthatta csodáit, letérdelt előtte az Isten Fia, hogy lábait megmossa, felajánlva neki a megbocsátást, s még a Getsemáne-kertben sem ellenségnek, hanem *»barátom«*-nak szólította... *»Mit kellett volna még tennem vele..., mit meg nem tettem...?«* (Ésa 5,4) *»Hányszor akartam a te üdvösségedet, de te nem akartad.«* (Mt 23,37; Lk 13,34)” (Reisinger János, i. m., 57. o.)

*Az e heti adomány
az irodalmi alapot támogatja.*

„Minden szentek között a legeslegkisebb”

(EFÉZUSI LEVÉL 3,8)

PÁL APOSTOL

A „legeslegkisebb” többet munkálkodott, mint a többiek együttvéve, de nem mulasztja el hozzáfűzni: „Nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.” (1Kor 15,10) (A Paulusz vagy Pál név jelentése: „kicsi” – tehát az apostol kissé a nevével is játszik ebben a megfogalmazásban.) Senkinek nem szükséges bizonygatni az üldözöből lett tanítvány döntő hozzájárulását a kereszténységhez. De a kereszténységet mintegy „formába öntő”, rendszerező tudós és tanító mellett az emberre talán kevesebb figyelem irányul. Pedig a Biblia e tekintetben is sok felfedeznivalót tartogat.

¶ Valójában mikor kezdődött Pál apostol megtérése? Mi volt az „ösztöke”, ami ellen „rugódozott”?

Ap csel 7,58–60 • „Kiúzvén a városon kívül, megkövezték: a tanúbizonyságok pedig felsőruháikat egy Saulus nevű ifjú lábaihoz rakták le. Megkövezték Istvánt, aki imádkozott és ezt mondta: »Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelke­met!« Térdre esve pedig, nagy fennszóval kiáltott: »Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt!« És ezt mondván, elaludt.”

Ap csel 9,3–6 • „Amint ment, történt, hogy közeledett Damaszkuszhoz, és nagy hirtelenséggel fény sugározta őt körül a mennyből: És ő leesve a földre, hallott szöveget, amely ezt mondta néki: »Saul, Saul, mit kergetsz engem?« És mondta: »Kicsoda vagy, Uram?« Az Úr pedig mondta: »Én vagyok Jézus, akit te kergetsz: nehéz néked az ösztön [=ösztöke] ellen rugódoznod.« Remegve és ámulva mondta: »Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?« Az Úr pedig mondta néki: »Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják néked, mit kell cselekedned.«”

.....

.....

Az „ösztön”-nek fordított eredeti szó („kentron”) pontos jelentése: „ösztöke”, állat irányítására, hajtására szolgáló, tuskés végű bot. Vajon mire utalt ezzel Jézus? Csakis a Szentlélek belső bizonyágtevéséről lehetett szó, amely a lelkiismeretében kételyeket ébresztett a Jézusban hívők üldözésének jogosságát illetően, illetve sejtéseket arról, hogy igaz ügyet képviselnek, és Isten velük van. Jézus kijelentése arra enged következtetni, hogy Saul „felettébb való dühösködése” (Ap csel 26,11) a valóságban az igazság keresésére és felismerésére készítő belső ösztöke elleni harcának megnyilatkozása volt.

Olyan mély és rejtett titka volt ez Saul lelkivilágának, amelyről senki halandónak nem lehetett tudomása. Még önmagának sem vallotta be teljesen a benne dúló harc jellegét és lényegét. Nem mert szembenézni vele igazán a saját lelkében sem. Mintegy menekült önmaga elől. Mindenáron le akarta gyűrni a lelkében időnként fel-feltörő, nyugtalanító gondolatokat.

„Az Üdvözítő István által beszélt Saulhoz. Bizonyágtételét nem lehetett megcáfolni. A művelt zsidó látta, miként tükrözte vissza Krisztus dicsőségét a vértanú arca, olyan volt, »mint egy

angyalnak orcája«. Tanúja volt István hosszútűrésének ellenségeivel szemben, és annak a készségének, hogy megbocsásson nekik. Láttá azok állhatatosságát és örömteli odaadását, akiket utasítására kínoztak és gyötörték meg. Sőt azt is látta, hogy egyesek még az életüket is örömmel áldozták fel a hitükért.

Mindezek hangosan beszéltek a lelkéhez. Időnként szinte lenyűgöző erővel győzték meg arról, hogy Jézus volt a megígért Messiás. Ilyenkor egész éjjeleken át küzdött ezen meggyőződése ellen. Ezt a küzdelmét újból és újból azzal zárta le, hogy mindinkább ragaszkodott régi meggyőződéséhez: Jézus nem Messiás, és követői csupán elámított rajongók... Csak hosszú harc, kísértés és rábeszélés után jutott el végül erre az eredményre Saul, akinek képzettsége, előítélete, továbbá tanítói iránti tisztelete és a népszerűsége való törekvése végül is felülkerekedett, és győzött. Ez arra készítette, hogy fellázadjon a lelkiismeret szava és Isten kegyelme ellen. Azon döntése, hogy a papoknak és az írástudóknak van igazuk, elkeseredett ellenállást váltott ki belőle a Jézus tanítványai által hirdetett tanokkal szemben.” (Ellen G. White: Az apostolok története, 76–78. o., e. 113–116. o.)

2 Mi volt Pál apostol életének, szolgálatának egyetlen ösztönzője, mozgatórugója a megtérése után?

2Kor 5,14–15 • „Krisztus szeretete szorongat minket. Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkiért, tehát mindazok meghaltak, és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámasztatott.”

Fil 3,12 • „....megragadott engem a Krisztus Jézus.”

Fil 1,21 • „....nékem az élet Krisztus...”

.....
.....

„Pál számára... a kereszt az egyetlen és mindent jelentette. Amióta a keresztre feszített Názáreti üldözőjéből hű követőjévé vált, pályájának Isten tűzött ki célt. Azóta sohasem szűnt meg dicselkedni a kereszttel... Abban az időben nyilvánult meg előtte Isten végtelen szeretete, ahogy Krisztus halálában megvalósult. Élete ezáltal csodálatos változáson ment át, amely minden tervét és szándékát a mennyeivel hangolta össze. Attól az órától kezdve új emberré lett Krisztusban. Saját tapasztalatából tudta, hogy a bűnös – mihelyt megismeri az Atya szeretetét, amint az Fia odaadásában megnyilvánult, és átadja magát az isteni befolyásnak – szívében olyan változást él át, hogy ezentúl számára Krisztus minden mindenben. Megtérése napjától Pálnak egyetlen vágya volt: embertársai segítségére akart lenni, hogy a Názáreti Jézusban felismerjék az élő Isten Fiát, akinek hatalma van átalakítani és megmenteni az életüket. Pál maradéktalanul annak az egyetlen célnak szentelte az életét, hogy a megfeszített szeretetét és hatalmát szemléltesse. Nemes, részvételtjes szíve minden társadalmi osztályért dobogott. Ezt mondta önmagáról: »Én mind a görögöknek, mind a barbároknak, mind a bölcseneknek, mind a tudatlanoknak köteles vagyok.« (Rm 1,14) A dicsőség Ura iránti szeretete volt magatartásának alapja, cselekedeteinek rugója. Ha buzgósa valaha alábbhagyott, elegendő volt egy pillantást vetnie a keresztre és az ott megnyilatkozott szeretetre, hogy újból felövezze lelke erejét, és továbbhaladjon az önmegtagadás útján.» (Ellen G. White, i. m., 163–164. o., e. 245–246. o.)

3 Hogyan nyilatkoztak meg Pál életében a Lélek hamisítatlan gyümölcsei (Gal 5,22)?

Ap csel 16,22–25 • „...Ki ilyen parancsolatot véve, a belső tömlöcbe vetette őket, és lábaikat kalodába szorította. Éjfél tájban pedig Pál és Silás imádkozva, énekekkel dicsőítették Istent. A foglyok pedig hallgatták őket.”

Ap csel 20,18–24 • „...szolgálván az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kísértések közt, melyek énrajtam a zsidóknak utánam való leselkedése miatt estek. Hogy semmitől sem vonogattam magamat, ami hasznos, hogy hirdessem néktek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként... De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csak hogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, amelyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonytságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.”

1Thess 2,4–12 • „Hanem amiképpen Isten méltatott minket arra, hogy reánk bízta az evangéliumot, akképpen szólunk. Nem úgy, hogy embereknek tetsszünk, hanem Istennek, aki megvizsgálja a mi szívünket. ...Ti vagytok bizonytságotok és az Isten, milyen szentül, igazán és feddhetetlenül éltünk előttetek, akik hisztek. Valamint tudjátok, hogy miként az atya az ő gyermekeit, úgy intettünk és buzdígtattunk egyenként mindnyájatokat.”

Eféz 3,8 • „Nékem, minden szentek között a legeslegkisebbnek adatott ez a kegyelem, hogy a pogányoknak hirdessem a Krisztus végéremehetetlen gazdagságát...”

2Kor 11,29; Gal 4,19; Fil 4,1–2. 4; 3,12; 1Tim 1,15

4 Hogyan ügyelt Pál arra, hogy „méltatlan ne legyen”, amíg másokért munkálkodik?

1Kor 9,24–27 • „...Mindaz pedig, aki pályafutásban tusakodik, mindenben önuralmat gyakorol. Azok ugyan, hogy romlandó koszorút nyerjenek, mi pedig romolhatatlant. Én azért úgy futok, mint nem bizonytalanra, úgy viaskodom, mint aki nem levegőt vagdos, hanem megsanyargatom testemet és szolgává teszem, hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.”

A „megsanyargatom” kifejezés helyén a görögben a „hüpópiadzó” szó szerepel, amelynek a jelentése: *behúz a szeme alá* (mint egy bokszoló, megüti vagy megbénítja, harcképtelenné teszi az ellenfelet), *kegyetlen ütést mér valakire*. Ez jól érzékelteti, milyen „hőfokon” vívta Pál a maga „nemes harcát”.

„Pál is szigorúan önmegtartóztató életet élt... Szava: »Magsanyargatom testemet« – szó szerint annyit jelent, hogy minden vágyat, hajlamot és szenvedélyt szigorú fegyellemmel le kell küzdeni. Pál vigyázott, hogy míg másoknak prédikál, ő maga méltatlanná ne váljék. Tudatában volt annak, hogy másokért végzett munkája mit sem segít rajta, ha azokat az alapelveket, amelyeket hitt és tanított, a saját életében meg nem valósítja. Társalgása, befolyása, lemondása saját vágyairól bizonyítják, hogy hite nem csupán szóbeszéd, hanem Istennel való eleven, állandó összeköttetés. Egyetlen cél lebegett előtte, amelyet komolyan igyekezett elérni: Istentől való igazságot, a hit alapján (Fil 3,9). Pál meg volt győződve arról, hogy a gonosz ellen vívott küzdelme élete végéig tart. Mindig gondosan ügyelt magára, nehogy a földi vágyak elnyomják a lelki igyekezetét. Minden erejével folyton küzdött természetes hajlamai ellen. Tekintetét mindig a kitűzött célra irányította, amelyet igyekezett el is érni, az Isten törvénye iránti alázatos engedelmség által. Szavait, szokásait, szenvedélyeit – mindent Isten Lelkének uralma alá helyezett.” (Ellen G. White, i. m., 207–208. o., e. 314–315. o.)

5 Milyen hibát követett el az apostol az elfogatása előtt?
5 Milyen megfontolások alapján cselekedett?

Ap csel 21,24–28 • „Ezeket magad mellé véve, tisztulj meg velük, és költs rájuk, hogy megnyírják fejüket: és meg-

tudják mindenek, hogy semmi sincs azokban, amiket te felőled hallottak, hanem te magad is úgy jársz, hogy a törvényt megtartod...» Akkor Pál maga mellé véve azokat a férfiakat, másnap övelük megtisztulva bement a templomba, bejelentve a tisztulás napjainak eltelését, amíg mindegyikükért elvégeztetik az áldozat. Mikor pedig a hét nap immár eltelőben volt, az Ázsiából való zsidók, meglátva őt a templomban, felindították az egész sokaságot, és reá vetették kezüket, kiáltva: »Izraelita férfiak, legyetek segítségül: ez az az ember, aki e nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt!«

.....

.....

.....

Különösen érzékeny pont volt ebben az ajánlatban, hogy Pálnak is részt kellett vennie a szertartásos tisztulásban, holott mély meggyőződése volt, hogy csakis a Jézus Krisztusban való hit által tisztul meg a szív. Tudta és tanította, hogy az izraelitákat nevelő, az üdvözítő isteni terv nagy igazságaira értelmileg és lelkileg előkészítő szertartásokra többé már nincs szükség. Noha elveivel ellentétes dologra kérték, az apostol minden bizonnal azért teljesítette a kérést, mert szerette volna megszüntetni a szakadékat, amely közte és hittestvérei között keletkezett, noha ennek nem ő volt az oka. A lelkiismeretével ellenkező tanács elfogadása azonban – ahelyett, hogy megoldotta volna a problémát – az elfogatását idézte elő.

„Pál belátta, hogy míg a jeruzsálemi gyülekezet vezetői közül sokan előítélettel viseltetnek iránta, mindig alá akarják majd ázni befolyását. Úgy érezte, ha valamilyen elfogadható engedménnyel megnyerheti őket az igazságnak, bizonyára sok akadályt háríthat el az evangélium győzelmi útjából. Isten azonban nem ha-

talmazta fel, hogy olyan nagy engedményeket tegyen, mint amennyit kívántak tőle. Az apostol forrón vágyakozott arra, hogy hittestvéreivel egyetértésben éljen, megértő szeretettel fordult a hitben gyengék felé, szívből tisztelte az apostolokat, akik Krisztussal együtt jártak – különösen Jakabot, az Úr fivérét –, és tőle telhetően mindenkinek minden szeretett volna lenni, az alapelvei feladása nélkül – ha ezt mind megfontoljuk, kevésbé meglepő, hogy nem maradt meg szilárdan és határozottan a saját útján, amelyet addig követett. De ahelyett, hogy az óhajtott célhoz közelebb jutott volna, törekvése a kiengesztelésre csak siettette a válságot. Felgyorsította a megjövendölt szenvedések bekövetkezését, előidézte elszakadását a hittestvéreitől, megfosztotta a gyülekezetet legerősebb oszlopától, és bánatot okozott keresztény szíveknek minden országban.” (Ellen G. White, i. m., 266–267. o., e. 405. o.)

6 Hogyan tekintett vissza életére és szolgálatára halála előtt a nagy apostol? Hogyan tekintett előre? Mire alapozta „üdvbizonyosságát”?

2Tím 4,6–8 • „Mert én immár megáldoztatam, és az én elköltözésem ideje beállott. Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végetre eltétem nekem az igazság koronája, melyet megád nekem az Úr ama napon, az igaz BÍRÓ. Nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését.”

„Meggyőző erejű beszédével Pál a főtárgyaláson olyan hatalmas benyomást gyakorolt a császárra, hogy Néror elhalasztotta az ítélethozatalt. Nem mentette fel Isten megvádolt szolgáját, de el

sem ítélte. Azonban haragja csakhamar ismét fellángolt. Elkeseredett dühében, hogy a keresztény vallás terjedését nem akadályozhatja meg még a saját udvarában sem, elhatározta, hogy mihelyt elfogadható ürügyet talál, kivégezteti az apostolt. Néro ezután nemsokára határozott: Pált vértanúhalálra ítélte. Mivel római polgárt kőpadra nem vonhattak, az ítélet fejeztelre szólt. Pált titokban vezették a kivégzés helyére. Csak kevesen lehettek jelen, mert üldözőit megfélemlítette messze ható befolyása, és az, hogy vértanúsága újabb híveket szerezhet a kereszténységnek. Még a kíséretében levő eldurvult, megkeményedett katonák is figyeltek szavaira, és ámulva látták, hogy a halállal szembenézve vidám, sőt lelke ujjong. Mártírhalálának szemtanúi számára Pál az »élet illata« volt: látták Krisztusba vetett rendíthetetlen bizalmát, és készségét, amellyel gyilkosainak megbocsátott. Közülük többen fogadták el az általa hirdetett Üdvözítőt, hogy azután rövid idő múlva vérükkel pecsételjék meg hitüket...

Az apostol nem bizonytalanul, nem félve, hanem ujjongó reménnyel és boldog vágyakozással állt vértanúsága színhelyén – nem látta sem a hóhér bárdját, sem a tikkadt földet, amely csakhamar beissza vérét. Pillantása azon a nyári reggelen a mennybolt fényes, végtelen kékségét kutatta, és felhatolt egészen az Örökkévaló trónjáig.” (Ellen G. White, i. m., 335–336. o., e. 509–512. o.)

*Az e heti adomány
a táborokat támogatja.*

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

Július

1. kedd	Ésa 40,18; Jn 1,18	
2. szerda	Jn 14,7	
3. csütörtök	1Jn 4,9	
4. péntek	Jn 17,25–26	Napnyugta: 20.44
5. szombat	1Jn 3,1	
6. vasárnap	Préd 7,29; Jer.sir 4,1	
7. hétfő	Jel 6,15. 17	
8. kedd	Rm 7,24–25	
9. szerda	Rm 7,24–25	
10. csütörtök	Ezsd 9,6. 15	
11. péntek	Ap csel 5,31	Napnyugta: 20.40
12. szombat	Jn 6,4	
13. vasárnap	Jel 22,17	
14. hétfő	Jób 42,5–6	
15. kedd	Rm 7,9	
16. szerda	Rm 2,1–3	
17. csütörtök	Mt 9,12–13	
18. péntek	Zsolt 5,5–6	Napnyugta: 20.35
19. szombat	Jn 20,20–21	
20. vasárnap	Ezék 18,31–32	
21. hétfő	Rm 7,13	
22. kedd	Zsolt 95,7	
23. szerda	Zsolt 139,23–24	
24. csütörtök	Zsolt 51,12	
25. péntek	Zsolt 103,10–13	Napnyugta: 20.28
26. szombat	Péld 28,13	
27. vasárnap	Jak 5,16	
28. hétfő	Zsolt 32,3–5	
29. kedd	Zsolt 51,19	
30. szerda	Mt 6,12	
24. csütörtök	Ezék 33,15	

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

Augusztus

1. péntek	Sir 3,40–42	Napnyugta: 20.19
2. szombat	Jer 29,13	
3. vasárnap	Péld 23,26	
4. hétfő	2Kor 3,17	
5. kedd	Mt 6,24	
6. szerda	Hós 6,6	
7. csütörtök	Rm 12,1	
8. péntek	Péld 8,35–36	Napnyugta: 20.08
9. szombat	Péld 8,17–18. 21	
10. vasárnap	Rm 6,19–22	
11. hétfő	Lk 13,24	
12. kedd	Ésa 27,5	
13. szerda	Jn 20,31	
14. csütörtök	Mk 9,23	
15. péntek	Mk 11,24	Napnyugta: 19.57
16. szombat	Kol 2,6	
17. vasárnap	Hós 14,3	
18. hétfő	Ésa 43,1; 44,22	
19. kedd	Mik 7,8–9	
20. szerda	Lk 15,20	
21. csütörtök	Zak 9,12	
22. péntek	2Kor 5,17	Napnyugta: 19.44
23. szombat	Zsolt 16,2	
24. vasárnap	Eféz 4,22–24	
25. hétfő	Zsolt 40,9	
26. kedd	Ésa 64,5; Jak 2,20	
27. szerda	Zsolt 119,11	
28. csütörtök	Jn 12,50	
29. péntek	Gal 2,16	Napnyugta: 19.31
30. szombat	Gal 5,6	
31. vasárnap	Jer 31,35–37	

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

Szeptember

1. hétfő	Ésa 6,1–2. 5	
2. kedd	Mt 6,28	
3. szerda	Jn 15,4–5	
4. csütörtök	Zsolt 16,8	
5. péntek	Zsolt 5,4	Napnyugta: 19.17
6. szombat	Mt 11,28–29	
7. vasárnap	Mik 7,7	
8. hétfő	Zsolt 123,2	
9. kedd	2Kor 3,18	
10. szerda	Mt 28,20	
11. csütörtök	Jn 14,12	
12. péntek	Jn 7,38	Napnyugta: 19.03
13. szombat	Jn 4,34	
14. vasárnap	1Kor 3,9	
15. hétfő	Jel 2,3	
16. kedd	Mt 25,29	
17. szerda	Mt 5,16	
18. csütörtök	Kol 3,23–24	
19. péntek	Mt 6,28–29	Napnyugta: 18.49
20. szombat	Lk 12,6–7	
21. vasárnap	Zsolt 19,2; 104,24	
22. hétfő	Zsolt 33,5	
23. kedd	Kol 3,16	
24. szerda	Zsolt 27,4	
25. csütörtök	Ap csel 17,11	
26. péntek	Zsolt 119,99–100	Napnyugta: 18.34
27. szombat	Péld 2,3–5. 9–10	
28. vasárnap	Zsolt 14,2; Péld 8,17	
29. hétfő	Zsolt 62,9	
30. kedd	Ésa 64,3. 6	

